

Raport z badania 2016

Specjalne Strefy Ekonomiczne w Polsce
w oczach przedsiębiorców i pracowników samorządów

Zespół badawczy:
Radosław Pastusiak
– kierownik projektu
Magdalena Jasiniak
Jakub Keller
Bartłomiej Krzeczewski

Redaktor Naczelny

Iwona Dorota Czechowska
 Uniwersytet Łódzki, Wydział Ekonomiczno-Socjologiczny, Instytut Finansów

Rada Naukowa

Femi Ayoola
 Uniwersytet Ibadan

Teresa Famulska
 Uniwersytet Ekonomiczny Katowice

Stanisław Flejterski
 Uniwersytet Szczeciński

Jerzy Gajdka
 Uniwersytet Łódzki

Grzegorz Gołębiowski
 Wyższa Szkoła Finansów i Zarządzania w Warszawie

Stanisław Kasiewicz
 Szkoła Główna Handlowa

Elena Manas
 Uniwersytet Alcalá de Henares

Witold Orłowski
 Uniwersytet Łódzki

Ramona Rupeika-Apoga
 Uniwersytet Lotwy

Wolfgang Scherf
 Universität im Justusa Liebiga w Giessen

Fátima Teresa Sol Murta
 Uniwersytet Coimbra

Redaktor Tematyczny: Finanse

Monika Marcinkowska
 Uniwersytet Łódzki, Wydział Ekonomiczno-Socjologiczny, Instytut Finansów

Redaktor Tematyczny: Prawo Finansowe

Henryk Dzwonkowski
 Uniwersytet Łódzki, Wydział Prawa i Administracji, Katedra Prawa Finansowego

Redaktor Języka Polskiego:

Barbara Bogoleńska
 Uniwersytet Łódzki, Wydział Filologiczny, Katedra Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej

Redaktor Języka Angielskiego:

Mark Hrabí
 Government Policy Advisor, Department for Transport, Great Britain

Przemysław Krakowian
 Uniwersytet Łódzki, Wydział Filologiczny, Instytut Anglistyki

Redaktor Statystyczny:

Wojciech Zatoń
 Uniwersytet Łódzki, Wydział Ekonomiczno-Socjologiczny, Instytut Finansów

Redaktor ds. Organizacyjno-Prawnych:

Aneta Tylman
 Uniwersytet Łódzki, Wydział Ekonomiczno-Socjologiczny, Instytut Finansów

Stała współpraca:**Zagadnienia makroekonomiczne:**

Andrzej Bogus, Uniwersytet Łódzki, Wydział Ekonomiczno-Socjologiczny, Instytut Finansów
 Dagmara Hajdys, Uniwersytet Łódzki, Wydział Ekonomiczno-Socjologiczny, Instytut Finansów
 Iwa Kuchciak, Uniwersytet Łódzki, Wydział Ekonomiczno-Socjologiczny, Instytut Finansów
 Magdalena Ślebocka, Uniwersytet Łódzki, Wydział Ekonomiczno-Socjologiczny, Instytut Finansów
 Aneta Tylman, Uniwersytet Łódzki, Wydział Ekonomiczno-Socjologiczny, Instytut Finansów
 Tomasz Uryszek, Uniwersytet Łódzki, Wydział Ekonomiczno-Socjologiczny, Instytut Finansów
 Radosław Witczak, Uniwersytet Łódzki, Wydział Ekonomiczno-Socjologiczny, Instytut Finansów
 Wojciech Zatoń, Uniwersytet Łódzki, Wydział Ekonomiczno-Socjologiczny, Instytut Finansów
 Artur Zimny, Uniwersytet Łódzki, Wydział Ekonomiczno-Socjologiczny, Instytut Finansów
 Studenckie Koło Naukowe Analiz i Prognozowania Gospodarczego 4Future –
 Uniwersytet Łódzki, Wydział Ekonomiczno-Socjologiczny

Sekretarz Redakcji

Magdalena Jasiniak
 Uniwersytet Łódzki, Wydział Ekonomiczno-Socjologiczny, Instytut Finansów

Szymon Bryndziak
 Uniwersytet Łódzki, Wydział Ekonomiczno-Socjologiczny, Instytut Finansów

Sekretariat Redakcji

Magdalena Starosta
 Uniwersytet Łódzki, Wydział Ekonomiczno-Socjologiczny, Instytut Finansów

Redaktor Techniczny:

Monika Wolska-Bryl
 Uniwersytet Łódzki, Wydział Ekonomiczno-Socjologiczny

Instytut Finansów

Wydział Ekonomiczno-Socjologiczny

Uniwersytet Łódzki

Projekt badawczy:

nr UMO-2013/09/B/HS4/
 pt. *Efektywność Specjalnych Stref Ekonomicznych*

Jednostka realizująca projekt:

Katedra Finansów Korporacji
 Wydział Ekonomiczno-Socjologiczny
 Uniwersytetu Łódzkiego

Zespół badawczy w składzie:

Dr hab. Radosław Pastusiak, prof. nadzw. UŁ
 (*kierownik projektu*)

Dr Magdalena Jasiniak
 Mgr Jakub Keller
 Mgr Bartłomiej Krzeczewski

SPIS TREŚCI

▪ Wprowadzenie	4
▪ Charakterystyka SSE w Polsce	7
Kamiennogórska Specjalna Strefa Ekonomiczna Małej Przedsiębiorczości	9
Katowicka Specjalna Strefa Ekonomiczna	9
Kostrzyńsko-Słubicka Specjalna Strefa Ekonomiczna	10
Specjalna Strefa Ekonomiczna Krakowski Park Technologiczny	10
Legnicka Specjalna Strefa Ekonomiczna	11
Łódzka Specjalna Strefa Ekonomiczna	11
Specjalna Strefa Ekonomiczna EURO-PARK MIELEC	11
Pomorska Specjalna Strefa Ekonomiczna	12
Słupska Specjalna Strefa Ekonomiczna	12
Specjalna Strefa Ekonomiczna „Starachowice”	13
Suwalska Specjalna Strefa Ekonomiczna	13
Tarnobrzaska Specjalna Strefa Ekonomiczna EURO-PARK WISŁOSAN	13
Wałbrzyska Specjalna Strefa Ekonomiczna	14
Warmińsko-Mazurska Specjalna Strefa Ekonomiczna	14
▪ Wyniki badania: Część I – Przedsiębiorstwa	15
Charakterystyka próby	16
Informacje o działalności inwestycyjnej przedsiębiorstw – obecnej i planowanej oraz związane z tym zmiany w obszarze zatrudnienia	19
Determinanty lokalizacji przedsiębiorstwa w strefie	20
Bariery i korzyści związane z realizacją inwestycji w strefie	21
Wykorzystane formy wsparcia	22
Działalność innowacyjna przedsiębiorstw strefowych	23
Zatrudnienie w przedsiębiorstwach strefowych	28
Współpraca przedsiębiorstw strefowych z władzami lokalnymi: obszary współpracy i jej bariery, tworzenie klastrów, CSR	30
▪ Wyniki badania: Część II – Jednostki samorządu terytorialnego	35
Charakterystyka próby	36
Współpraca z przedsiębiorcami: uwarunkowania i bariery	37
Działania na rzecz pozyskiwania nowych inwestorów	39
Korzyści wynikające z funkcjonowania SSE na terenie gminy	39
Bariery efektywnego funkcjonowania SSE na terenie gminy	41
▪ Zakończenie – wnioski	43
▪ Załącznik: Część I – Przedsiębiorstwa	46
▪ Załącznik: Część II – Jednostki samorządu terytorialnego	83
▪ Spis tabel	92
▪ Spis wykresów	97

WPROWADZENIE

WPROWADZENIE

Niniejszy raport prezentuje wyniki projektu realizowanego w ramach projektu badawczego nr UMO-2013/09/B/HS4/, pt. *Efektywność Specjalnych Stref Ekonomicznych*, przez zespół Katedry Finansów Korporacji, Wydział Ekonomiczno-Socjologiczny Uniwersytetu Łódzkiego, pod kierownictwem dr hab. Radosława Pastusiaka, prof. nadzw. Uł. w składzie: dr Magdalena Jasiniak, mgr Jakub Keller, mgr Bartłomiej Krzeczewski.

Zasadniczym celem badania było określenie efektywności funkcjonowania Specjalnych Stref Ekonomicznych w Polsce (SSE). SSE poprzez działalność przedsiębiorstw, które ulokowały w nich swoje inwestycje oddziałują na otoczenie społeczne i gospodarcze. Projekt miał za zadanie oszacować ten wpływ na gospodarkę regionalną oraz krajową. W ramach projektu została zbadana rola społeczna i gospodarcza przedsiębiorstw zlokalizowanych na terenie SSE w Polsce.

Projektowane badanie koncentrowało się na analizie efektywności działania SSE na czterech poziomach: krajowym, wojewódzkim, powiatowym i gminnym. Dodatkowo projekt zakładał analizę czynników społecznych, dzięki którym uzyskane wyniki badań będą szerzej osadzone w realiach społecznych i gospodarczych. Jednym ze źródeł danych jakie wykorzystano były:

- dane z ankiet przedsiębiorstw działających na terenie SSE, dotyczące inwestycji, zatrudnienia, innowacji, współpracy z władzami lokalnymi, wykorzystania ulgi podatkowej,
- dane z ankiet gmin i innych jednostek samorządu terytorialnego (JST) dotyczące wyboru terenu pod inwestycje, negocjacji z inwestorami, obsługi inwestorów, polityki zatrudnienia realizowanej przez inwestorów z SSE.

Powyższe dane ilościowe i jakościowe były przedmiotem analizy z wykorzystaniem zaawansowanych metod statystycznych, ekonomicznych i ekonometrycznych. W przypadku kraju oraz województwa do analizy efektywności został wykorzystany model enklaw P. Warra. W przypadku powiatów oraz gmin przeprowadzona została analiza statystyczna porównująca dwie zbiorowości jednostek samorządowych. Ponadto został wykorzystany model ekonometryczny pozwalający na zbadanie istotnego występowania danej cechy jakościowej w uzależnieniu od lokalizacji SSE. W szczególności zostały zbadane następujące obszary:

1. Oddziaływanie przedsiębiorstw prowadzących działalność w SSE na rozwój gospodarczy gmin i powiatów poprzez zmniejszenie bezrobocia, wzrost dochodów podatkowych (CIT, PIT), wzrost podatków od nieruchomości.

2. Oddziaływanie przedsiębiorstw prowadzących działalność w SSE na rozwój gospodarczy kraju oraz województw poprzez zastosowanie modelu enklaw, dzięki któremu została uzyskana informacja o przyroście bogactwa po utworzeniu SSE w kraju.
3. W jaki sposób warunki funkcjonowania SSE wpływają na efektywność SSE w skali kraju, województw, powiatów i gmin.
4. Jaka jest skuteczność pomocy finansowej oferowanej przedsiębiorcom w SSE.
5. Czy zastosowanie SSE przyniosło Polsce korzyści ekonomiczne.

Celem niniejszego raportu jest pogłębiona charakterystyka SSE funkcjonujących w Polsce z wykorzystaniem danych ankietowych. Udostępniono również wyniki danych ankietowych, aby umożliwić innym zespołom badawczym zapoznanie się z materiałem źródłowym. W ten sposób otwieramy możliwości badawcze dla wielu naukowców z Polski w tym zakresie.

Najważniejsze publikacje zawierające wyniki zrealizowanych badań w tym obszarze:

- R. Pastusiak, *Efektywność finansowa Łódzkiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej*, „Ekonomista”, nr 3/2014, s. 419–432;
- R. Pastusiak, J. Keller, *Wpływ specjalnych stref ekonomicznych na gospodarkę Polski*, [w:] *Zarządzanie finansami w przedsiębiorstwach i jednostkach samorządu terytorialnego*, pod red. nauk. D. Zarzeckiego, „Zeszyty Naukowe nr 802: Finanse, Rynki Finansowe, Ubezpieczenia” nr 65, 2014, s. 167–177;
- R. Pastusiak, M. Jasiniak, *Spółeczna odpowiedzialność biznesu w Polsce na przykładzie aktywności specjalnych stref ekonomicznych*, „Annales Universitatis Mariae Curie-Skłodowska, Sectio H Oeconomica”, vol. XLVIII, no. 3, 2014, s. 251–262;
- R. Pastusiak, M. Jasiniak, *Wpływ SSE na sytuację ekonomiczną gmin*, „Prace Naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu/Research Papers of the Wrocław University of Economics”, nr 386, 2015, s. 261–275;
- R. Pastusiak, A. Kaźmierska, *Oddziaływanie Specjalnych Stref Ekonomicznych na finanse samorządów lokalnych na przykładzie Polski*, [w:] *Finanse w Polityce Makroekonomicznej Państwa*, pod red. nauk. S. Owsiaka, Wydawnictwo Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie, Kraków 2014, s. 1–10;
- M. Jasiniak, J. Keller, *Znaczenie Specjalnych Stref Ekonomicznych w rozwoju polskich regionów – na przykładzie województwa łódzkiego*, „Acta Universitatis Lodziensis, Folia Oeconomica” (w druku).

CHARAKTERYSTYKA SSE W POLSCE

CHARAKTERYSTYKA SSE W POLSCE

Specjalne Strefy Ekonomiczne zostały wprowadzone wraz z wejściem w życie *Ustawy z dnia 20 października 1994 r. o specjalnych strefach ekonomicznych* (DzU 1994, nr 123, poz. 600). Strefy stanowią wyodrębnione pod względem administracyjnym obszary na terytorium Polski, w ramach których inwestorzy mogą prowadzić działalność gospodarczą na warunkach preferencyjnych. Celem ustanowienia stref jest przyspieszenie rozwoju gospodarczego części terytorium kraju, na jakim zostały utworzone, w szczególności poprzez¹:

- „rozwój określonych dziedzin działalności gospodarczej,
- rozwój nowych rozwiązań technicznych i technologicznych oraz ich wykorzystanie w gospodarce narodowej,
- rozwój eksportu,
- zwiększenie konkurencyjności wytwarzanych wyrobów i świadczonych usług,
- zagospodarowanie istniejącego majątku przemysłowego i infrastruktury gospodarczej,
- tworzenie nowych miejsc pracy,
- zagospodarowanie nie wykorzystanych zasobów naturalnych z zachowaniem zasad równowagi ekologicznej.”

Obecnie w Polsce funkcjonuje 14 Specjalnych Stref Ekonomicznych: kamiennogórska, kатовicka, kostrzyńsko-słubicka, krakowska, legnicka, łódzka, mielecka, pomorska, słupska, starachowicka, suwalska, tarnobrzaska, wałbrzyska oraz warmińsko-mazurska.

Strefy obecne są na terenie wszystkich województw. W ramach całego kraju, dopuszczalne jest udzielanie pomocy regionalnej w formie ulg podatkowych, odpowiadających nakładom inwestycyjnym lub kosztom zatrudnienia oraz intensywności pomocy publicznej obowiązującej w danym regionie. Zgodnie z *Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 czerwca 2014 r. w sprawie ustalenia pomocy publicznej na lata 2014–2020*, §3 maksymalna intensywność pomocy regionalnej (liczona jako stosunek wartości pomocy regionalnej, wyrażonej w ekwiwalencie dotacji brutto, do kosztów kwalifikujących się do objęcia tą pomocą) wynosi:

- 50% – na terenach należących do województw: lubelskiego, podlaskiego, podkarpackiego, warmińsko-mazurskiego;
- 35% – na terenach należących do województw: kujawsko-pomorskiego, lubuskiego, łódzkiego, małopolskiego, opolskiego, pomorskiego, świętokrzyskiego, zachodniopomorskiego

¹ *Ustawa z dnia 20 października 1994 r. o specjalnych strefach ekonomicznych*, DzU 1994, nr 123, poz. 600, art. 3.

oraz na obszarach należących do podregionów: ciechanowsko-płockiego, ostrołęcko-siedleckiego, radomskiego i warszawskiego wschodniego;

- 25% – na terenach należących do województw: dolnośląskiego, wielkopolskiego i śląskiego;
- 20% – na obszarze należącym do podregionu warszawskiego zachodniego;
- 15% – na obszarze należącym do miasta stołecznego Warszawy w okresie od dnia 1 lipca 2014 r. do dnia 31 grudnia 2017 r.
- 10% – na obszarze należącym do miasta stołecznego Warszawy w okresie od dnia 1 stycznia 2018 r. do dnia 31 grudnia 2020 r.

Kamiennogórska Specjalna Strefa Ekonomiczna Małej Przedsiębiorczości²

Kamiennogórska Specjalna Strefa Ekonomiczna Małej Przedsiębiorczości jest zlokalizowana na obszarze Dolnego Śląska i województwa wielkopolskiego. Zajmuje powierzchnię 373,8344 ha (wg. stanu na 2015 r.). Na obszarze Dolnego Śląska znajduje się przecięcie szlaków komunikacyjnych wschód – zachód oraz północ – południe, a ponadto zachodnie i południowe granice Dolnego Śląska graniczą z Niemcami oraz Republiką Czeską. Wielkopolska usytuowana jest natomiast na skrzyżowaniu ważnych europejskich powiązań komunikacyjnych: Berlin – Poznań – Konin – Warszawa – Moskwa oraz Praga – Wrocław – Leszno – Poznań. Korzystna lokalizacja, port lotniczy „Ławica”, ośrodki naukowe stanowią o atutach strefy i sprzyjają rozwojowi gospodarki wielosektorowej, dynamicznemu rozwojowi przedsiębiorstw sektora MSP oraz wysokiemu poziomowi świadczenia usług.

Dotychczas na obszarze strefy poniesiono nakłady inwestycyjne o łącznej wartości ponad 2,2 mld zł oraz utworzono około 7 000 miejsc pracy.

Katowicka Specjalna Strefa Ekonomiczna³

Katowicka SSE obejmuje swoim zasięgiem tereny województwa śląskiego, opolskiego i małopolskiego. Do największych atutów strefy należy bardzo dobrze rozwinięta infrastruktura techniczna, a w szczególności: sieć dróg i autostrad oraz połączeń kolejowych, międzynarodowy port lotniczy Katowice w Pyrzowicach oraz międzynarodowe lotnisko w Krakowie – Balicach, port śródlądowy w Gliwicach oraz Międzynarodowe Centrum Logistyczne w Sławkowie.

² www.ssemp.pl (dostęp: 10.12.2015).

³ www.ksse.com.pl (dostęp: 10.12.2015).

Region śląski został wielokrotnie uznany za najbardziej atrakcyjne województwo pod względem zasobów i kosztów pracy (raport Instytutu Badań nad Gospodarką Rynkową „Atrakcyjność Inwestycyjna Województw i Podregionów Polski”, edycje 2005–2012).

Na obszarze Katowickiej SSE rozwijają się przede wszystkim branże motoryzacyjna, metalowa, wyroby ze szkła oraz budowlana. Na terenie strefy zainwestowano łącznie ponad 22 mld zł i utworzono ponad 55 000 miejsc pracy.

Kostrzyńsko-Słubicka Specjalna Strefa Ekonomiczna

Kostrzyńsko-Słubicka SSE obejmuje obszar o powierzchni 1868,0492 ha i zlokalizowana jest na terenie województw: lubuskiego, wielkopolskiego oraz zachodniopomorskiego. Strefa charakteryzuje się dobrym położeniem komunikacyjnym. Dostępność strefy zapewniają drogi międzynarodowe E30 (A2), E65 (A3) i E28, linia kolejowa Paryż – Berlin – Warszawa – Moskwa oraz bliskość drogowych i kolejowych przejść granicznych. Ponadto w relatywnie bliskiej odległości od terenów inwestycyjnych znajdują się pasażerskie i towarowe porty lotnicze (Babimost, Goleniów, Poznań, Berlin) oraz porty morskie w Szczecinie, Świnoujściu i porty rzeczne w Berlinie oraz Hamburgu. Tereny inwestycyjne strefy skupiają inwestycje typu greenfield, przede wszystkim w branżach: przemysłu chemicznego, mechanicznego, włókienniczego, drzewnego, papierniczego, maszynowego, budowlanego oraz spożywczego.

Specjalna Strefa Ekonomiczna Krakowski Park Technologiczny⁴

Specjalna Strefa Ekonomiczna Krakowski Park Technologiczny zlokalizowany jest na terenie województwa małopolskiego i podkarpackiego. Obejmuje powierzchnię 707,7833 ha.

Na terenie strefy do dyspozycji są zarówno tereny pod inwestycje typu greenfield, jak i powierzchnie biurowe. W ramach realizacji projektu „Małopolski Park Technologii Informatycznych – Ośrodek Innowacyjności Krakowskiego Parku Technologicznego” udostępniona zostanie powierzchnia ok. 12 tys. mkw. z dostępem do laboratoriów multimedialnych, showroomów oraz data center. Działalność inwestycyjna w Strefie koncentruje się na sektorach: motoryzacyjnym, lotniczym, elektronicznym, maszynowym, biotechnologii, chemii małonażowej, działalności badawczo-rozwojowej oraz nowoczesnych usług.

⁴ www.kpt.krakow.pl (dostęp: 10.12.2015).

Legnicka Specjalna Strefa Ekonomiczna⁵

Legnicka Specjalna Strefa Ekonomiczna zajmuje obszar województwa dolnośląskiego o powierzchni 1212,4156 ha. Strefa zlokalizowana jest na styku granic niemieckiej i czeskiej co stanowi jej atut. Lokalizacji inwestycji sprzyja również dobrze rozwinięta sieć dróg (autostrady A4, A8 oraz A18, drogi ekspresowe S3, S5 i S8) oraz połączeń kolejowych (międzynarodowa trasa kolejowa E30), a także międzynarodowy port lotniczy we Wrocławiu.

Łódzka Specjalna Strefa Ekonomiczna⁶

Łódzka Specjalna Strefa Ekonomiczna zlokalizowana jest na terenie trzech województw: łódzkiego, mazowieckiego i wielkopolskiego i zajmuje powierzchnię 1302,2636 ha. Strefa koncentruje na swoim obszarze przede wszystkim małe i średnie przedsiębiorstwa. Według raportu fDi Magazine, w rankingu Global Free Zones of the Year 2014 oraz Global Free Zones 2015 – Łódzka Specjalna Strefa Ekonomiczna została uznana za najlepszą strefę dla przedsiębiorstw sektora MSP w Europie. Ponadto ŁSSE została również wyróżniona w kategoriach: reinwestycje w 2014 r., strategia i zaangażowanie we współpracę polsko-chińską, nowe inwestycje oraz szkolenie umiejętności. Strefa mieści się w okolicy jednego z największych w kraju węzłów autostradowych – autostrad A1 (E75) i A2 (E30) oraz dróg ekspresowych S8 i S14. Rozwinięta sieć transportowa obejmuje również dostępność międzynarodowego Portu Lotniczego z terminalem cargo oraz kolejowy terminal kontenerowy z regularnymi połączeniami m.in. do Chin.

Dotychczas zainwestowano w Strefie kapitał o wartości 12,7 mld zł i utworzono ponad 33 000 nowych miejsc pracy.

Specjalna Strefa Ekonomiczna EURO-PARK MIELEC⁷

Tereny inwestycyjne mieleckiej specjalnej strefy ekonomicznej zlokalizowane są w większości w regionie Polski Południowo-Wschodniej (woj. podkarpackie, woj. lubelskie) oraz w województwie śląskim i zachodniopomorskim. Łączna powierzchnia inwestycyjna wynosi 1495,6519 ha, a wartość dotychczas poniesionych nakładów inwestycyjnych sięgnęła 7,2 mld zł. Strefa gromadzi inwestorów z branż: lotniczej, motoryzacyjnej, tworzyw sztucznych, meblarskiej, IT, przetwórstwa drewna, przetwórstwa spożywczego oraz farmaceutycznej.

⁵ www.lsse.eu (dostęp: 10.12.2015).

⁶ www.sse.lodz.pl (dostęp: 10.12.2015).

⁷ www.europark.arp.pl (dostęp: 10.12.2015).

Przedsiębiorstwa prowadzące działalność na obszarze strefy utworzyły ok. 26,6 tysięcy nowych miejsc pracy.

Wszystkie regiony strefy należą do terenów przygranicznych, co stanowi istotny potencjał inwestycyjny strefy. Województwo zachodniopomorskie zapewnia dostęp do Bałtyku. Równocześnie są to tereny reprezentujące bogatą ofertę rekreacyjną i turystyczną. EURO-PARK MIELEC powstał w 1995 r. jako pierwsza polska specjalna strefa ekonomiczna. Obecnie znajduje się w czołówce najefektywniejszych stref w Polsce.

Pomorska Specjalna Strefa Ekonomiczna⁸

Pomorska Specjalna Strefa Ekonomiczna zlokalizowana jest na terenie województw: pomorskiego, kujawsko-pomorskiego, zachodniopomorskiego oraz wielkopolskiego. Teren inwestycyjny strefy obejmuje 2039,9903 ha.

W ramach strefy uruchomiono Platformę Inwestorów Pomorskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej „Strefa Dobrych Inwestycji”, której zadaniem jest wspieranie budowania relacji biznesowych pomiędzy przedsiębiorstwami o zbliżonych celach działania oraz kreowanie wewnętrznego rynku zbytu na towary i usługi świadczone przez przedsiębiorstwa strefowe. We współpracy z Gdańską Agencją Rozwoju Gospodarczego Sp. z o.o. utworzony został Globbuster – miejsce, gdzie można nawiązać kontakty biznesowe z polskimi i zagranicznymi kontrahentami w formie prezentacji i telekonferencji, przeprowadzanych w czasie rzeczywistym.

Śląska Specjalna Strefa Ekonomiczna⁹

Lokalizacja Śląskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej obejmuje obszar Pomorza Środkowego, tj. województwa pomorskie i zachodniopomorskie, charakteryzujące się wysokim poziomem bezrobocia. Na terenie strefy działa Śląski Inkubator Technologiczny, będący jednym z najważniejszych katalizatorów zrównoważonego rozwoju społeczno-gospodarczego.

Firmy zlokalizowane w strefie reprezentują różne branże, m.in.: przetwórstwo drzewne, branża motoryzacyjna, metalowa, budowlana, przetwórstwo spożywcze, przetwórstwo tworzyw sztucznych, branża elektroniczna oraz usługi magazynowania, spedycji, logistyki, poligrafia, branża tekstylna, usługi recyklingu, branża maszynowa oraz inne. Teren inwestycyjny strefy obejmuje powierzchnię 910,1585 ha.

⁸ www.strefa.gda.pl (dostęp: 10.12.2015).

⁹ www.sse.slupsk.pl (dostęp 10.12.2015).

Specjalna Strefa Ekonomiczna „Starachowice”¹⁰

Specjalna Strefa Ekonomiczna „Starachowice” znajduje się w centrum Polski, na obszarze województw: świętokrzyskiego, mazowieckiego, opolskiego, łódzkiego i lubelskiego. Strefa zajmuje łącznie powierzchnię 644,466 ha.

Na terenie strefy działa m.in. Świętokrzyski Klaster Edukacji Zawodowej, którego zadaniem jest łączenie potencjału gospodarczego, edukacyjnego i naukowego w celu kształcenia zawodowego dostosowanego do potrzeb gospodarki i lokalnych rynków pracy. Nakłady inwestycyjne poniesione na terenie strefy osiągnęły wysokość 2134,32 mln zł, a poziom zatrudnienia przekroczył 6 900 miejsc pracy.

Suwalska Specjalna Strefa Ekonomiczna¹¹

Suwalska Specjalna Strefa Ekonomiczna znajduje się w północno-wschodnim regionie Polskim na terenie o powierzchni 635,0653 ha. Strefa zlokalizowana jest w bezpośrednim sąsiedztwie wschodniej granicy Unii Europejskiej, przy granicach Rosji, Litwy i Białorusi, w regionie pełniącym funkcję pomostu pomiędzy Europą Zachodnią a Wschodnią. W strefie utworzono blisko 8 700 miejsc pracy, a poniesione nakłady inwestycyjne przekroczyły wartość 2 700 mln zł.

Tarnobrzaska Specjalna Strefa Ekonomiczna EURO-PARK WISŁOSAN¹²

Tarnobrzaska Specjalna Strefa Ekonomiczna prowadzi działalność na terenie województw: podkarpackiego, podlaskiego, mazowieckiego, lubelskiego, świętokrzyskiego i dolnośląskiego. Powierzchnia strefy wynosi 1743,3045 ha. Wysokość poniesionych nakładów osiągnęła wartość 8,18 mld zł, a liczba nowoutworzonych miejsc pracy 20 339.

Strefa posiada tereny inwestycyjne zlokalizowane w pobliżu granic z Czechami, Niemcami oraz Rosją, Białorusią i Ukrainą. Przedsiębiorstwa inwestujące na terenie strefy reprezentują branże: przetwórstwo aluminium, farmaceutyki, szkło gospodarcze, elektronikę, produkcję materiałów budowlanych, meble i przemysł poligraficzny. W pobliżu terenów strefowych biegnie linia hutniczo-szerokotorowa (LHS), umożliwiająca tani i szybki przesył masowych i drobnicowych surowców lub towarów na i z rynków Rosji i Dalekiego Wschodu.

¹⁰ www.sse.com.pl (dostęp: 10.12.2015).

¹¹ www.ssse.com.pl (dostęp: 10.12.2015).

¹² www.tsse.arp.pl (dostęp: 10.12.2015).

Wałbrzyska Specjalna Strefa Ekonomiczna¹³

Wałbrzyska Specjalna Strefa Ekonomiczna zlokalizowana jest na terenach południowo-zachodniej Polski, na obszarze województw: dolnośląskiego, lubuskiego, wielkopolskiego i opolskiego. Tereny inwestycyjne strefy zajmują powierzchnię 2921,6993 ha. Atutem strefy jest lokalizacja w pobliżu głównych szlaków komunikacyjnych oraz portów lotniczych, umożliwiającą łatwy dostęp do rynków zbytu, w tym na terenie sąsiadujących Niemiec i Czech. Wałbrzyska Specjalna Strefa Ekonomiczna została wyróżniona w 2014 r. w rankingu fDi Magazine za poziom i kompleksowość obsługi inwestorów.

Przedsiębiorstwa zlokalizowane na terenie strefy utworzyły ponad 41 300 nowych miejsc pracy, a wartość nakładów inwestycyjnych wyniosła 19,9 mld zł.

Warmińsko-Mazurska Specjalna Strefa Ekonomiczna¹⁴

Warmińsko-Mazurska Specjalna Strefa Ekonomiczna jest zlokalizowana na terenie województwa warmińsko-mazurskiego oraz mazowieckiego i obejmuje powierzchnię 1057,3826 ha. Teren strefy jest bogaty w zasoby naturalne, które czynią te regiony atrakcyjnymi dla rozwoju turystyki i agroturystyki. Bogate zasoby surowca i tradycje regionu w obróbce drewna przyciągają inwestycje tej branży, w tym również firmy rodzimego pochodzenia, które eksportują swoje wyroby na rynki całego świata.

¹³ www.invest-park.com.pl (dostęp: 10.12.2015).

¹⁴ www.wmsse.com.pl (dostęp: 10.12.2015).

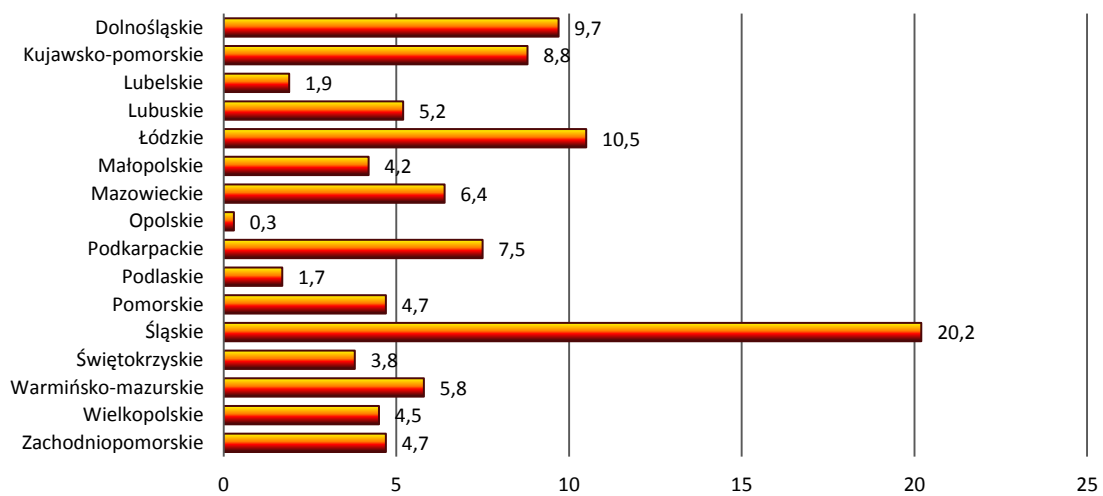
WYNIKI BADANIA: CZĘŚĆ I – PRZEDSIĘBIORSTWA

WYNIKI BADANIA: CZĘŚĆ I – PRZEDSIĘBIORSTWA

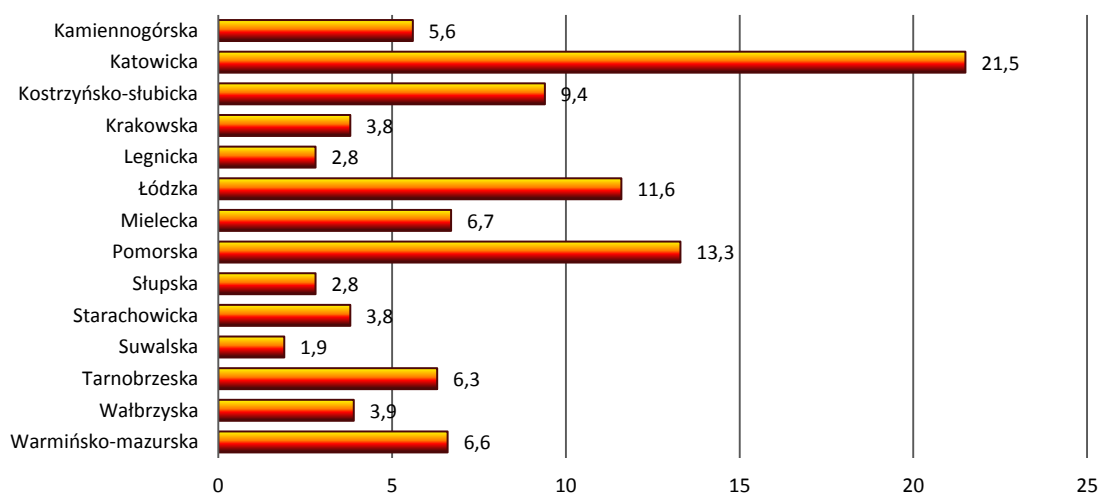
Charakterystyka próby

Badanie kwestionariuszowe zostało przeprowadzone w okresie listopad 2014–styczeń 2015 r. na próbie 638 przedsiębiorstw w formie wywiadu bezpośredniego przy udziale ankieterów, co stanowiło około 45% ogółu przedsiębiorstw prowadzących działalność na obszarze Specjalnych Stref Ekonomicznych w Polsce.

Wykres 1. Struktura badanych przedsiębiorstw według województw [w %]

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania ankietowego.

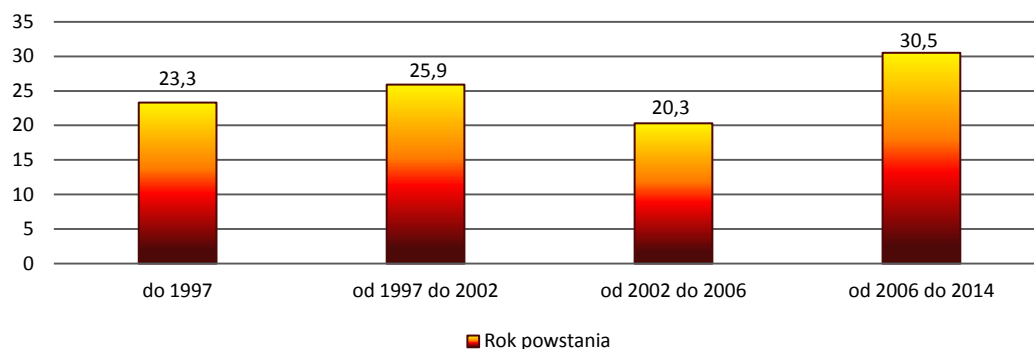
Wykres 2. Struktura badanych przedsiębiorstw według SSE [w %]

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania ankietowego.

Największy udział w próbie badawczej mają przedsiębiorstwa z województwa śląskiego oraz województw: łódzkiego, dolnośląskiego i kujawsko-pomorskiego.

W badaniu wzięły udział przedsiębiorstwa zlokalizowane na terenie każdej ze stref, przy czym największy udział mają przedsiębiorstwa prowadzące działalność na terenie strefy katowickiej oraz pomorskiej, łódzkiej i kostrzyńsko-słubickiej.

Zdecydowana większość badanych przedsiębiorstw, tj. 69,5% to firmy funkcjonujące na rynku od co najmniej 10 lat.

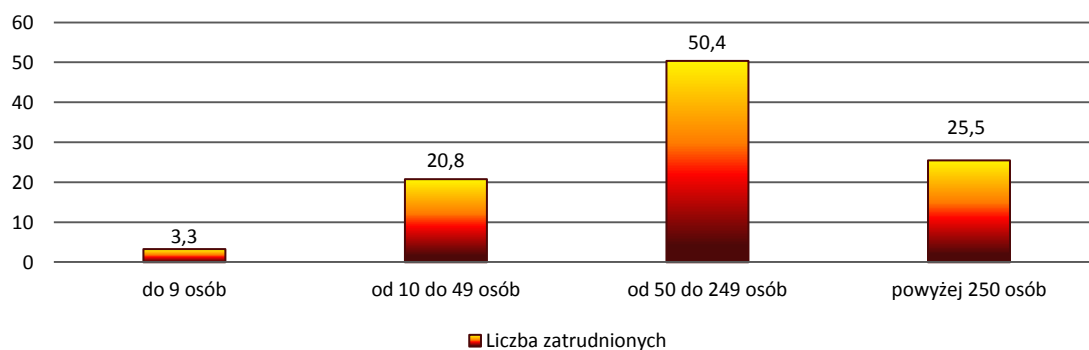

Wykres 3. Struktura badanych przedsiębiorstw według roku powstania [w %]

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania ankietowego.

Bisko co czwarte przedsiębiorstwo (23,3% ogółu badanych) powstało w początkowym okresie funkcjonowania SSE w Polsce. Największy udział mają przedsiębiorstwa relatywnie młode, powstałe w latach 2006–2014, tj. 30,5% ogółu badanych.

Co czwarte przedsiębiorstwo biorące udział w badaniu zatrudnia więcej niż 250 osób. Pozostałą część stanowią przedsiębiorstwa sektora MSP, przy czym największy udział mają przedsiębiorstwa średnie – stanowiące ponad 50% przedsiębiorstw ogółem.

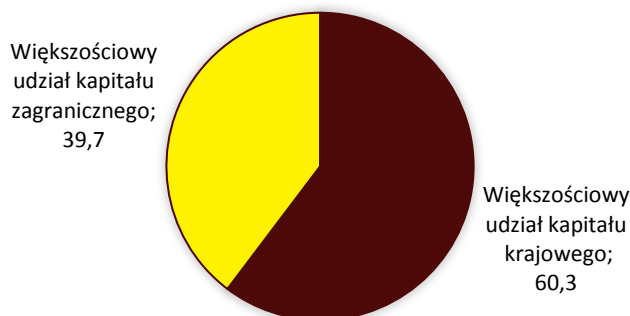

Wykres 4. Struktura badanych przedsiębiorstw według liczby zatrudnionych [w %]

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania ankietowego.

Biorąc pod uwagę rodzaj prowadzonej działalności, 79,0% przedsiębiorstw biorących udział w badaniu stanowiły przedsiębiorstwa produkcyjne, przedsiębiorstwa usługowe stanowiły 13,7%, a handlowe 7,3% próby badawczej.

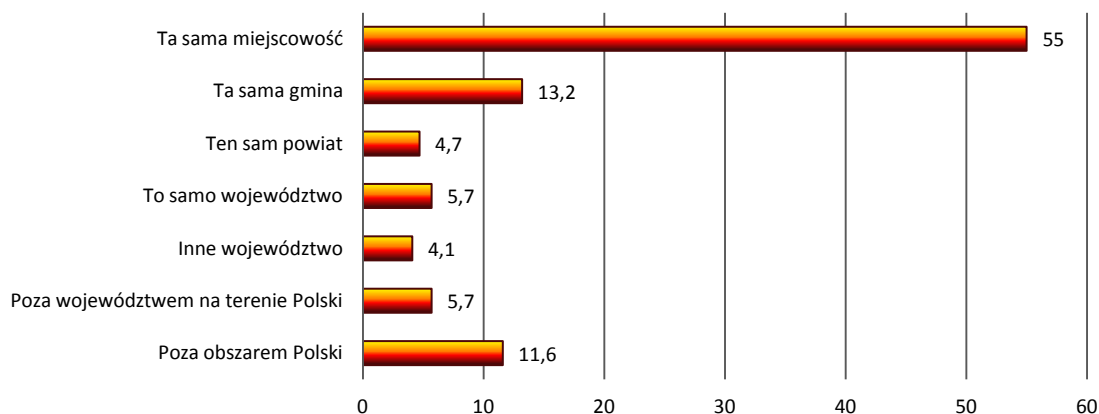
Ponad 60% ankietowanych stanowiły przedsiębiorstwa krajowe. Spółki z większościami udziałem kapitału zagranicznego stanowiły 39,7% badanych przedsiębiorstw.

Wykres 5. Struktura badanych przedsiębiorstw według formy własności kapitału [w %]

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania ankietowego.

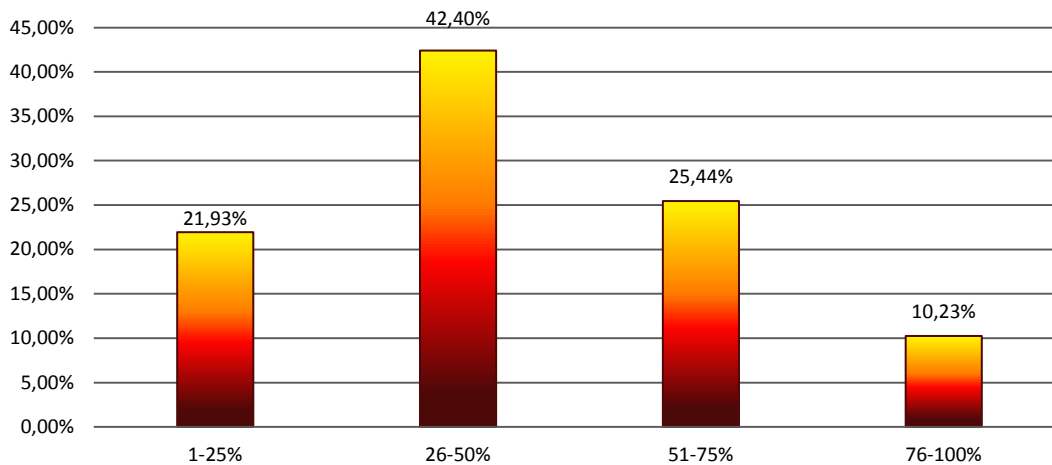
Większość badanych przedsiębiorstw prowadzi działalność skoncentrowaną na lokalnym rynku, w ramach tej samej miejscowości tj. 55,0% badanych. Zaledwie co dziesiąte przedsiębiorstwo prowadzi działalność na rynkach zagranicznych.

Wykres 6. Struktura badanych przedsiębiorstw według obszaru prowadzonej działalności [w %]

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania ankietowego.

Wśród przedsiębiorstw prowadzących działalność ukierunkowaną na rynki zagraniczne, ponad 42% respondentów przeznaczają od 26 do 50% sprzedaży na rynki zagraniczne, niewiele ponad 10% badanych przeznaczają 100% sprzedaży za granicę.

Wykres 7. Struktura badanych przedsiębiorstw według wielkości sprzedaży za granicą [w %]

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania ankietowego.

Informacje o działalności inwestycyjnej przedsiębiorstw – obecnej i planowanej oraz związane z tym zmiany w obszarze zatrudnienia

Ponad połowa ankietowanych, tj. 63,0% przed rozpoczęciem działalności na obszarze Specjalnej Strefy Ekonomicznej prowadziła już działalność. W przypadku 55% ankietowanych okres funkcjonowania przedsiębiorstwa na rynku przed uruchomieniem działalności w strefie wyniósł ponad 10 lat, przy czym zaledwie 3,6% zmieniło profil działalności po przystąpieniu do SSE, a co piąte przedsiębiorstwo wygasło działalność prowadzoną poza SSE.

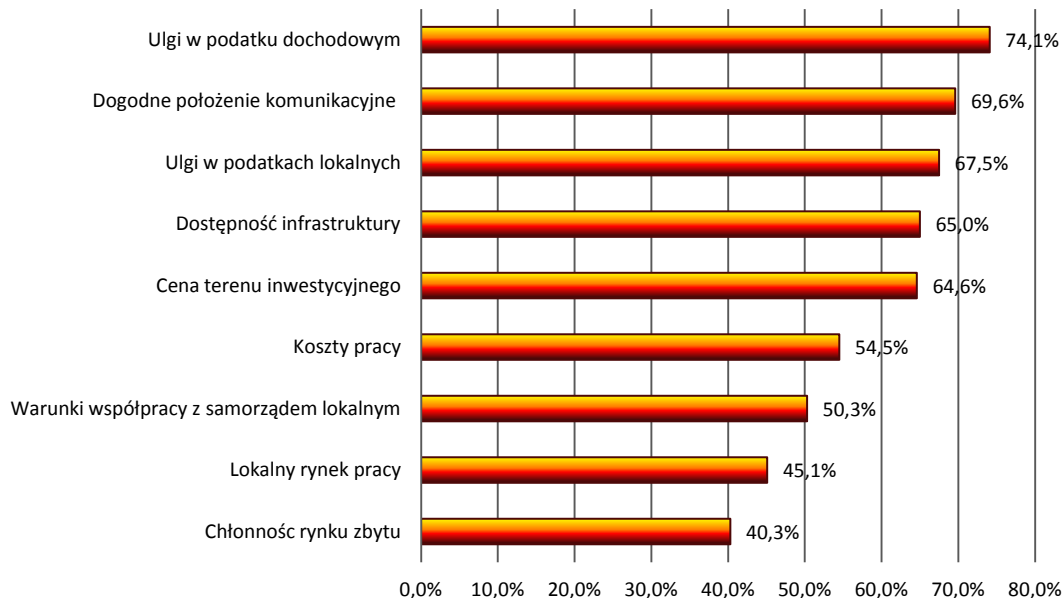
Wśród przedsiębiorstw prowadzących działalność zarówno w strefie jak i poza nią, w przypadku 40,6% ankietowanych ponad 75% przychodów firmy jest generowana przez działalność zakładu zlokalizowanego na obszarze SSE.

Około 40% przedsiębiorców planuje w najbliższej przyszłości realizację kolejnej inwestycji w strefie.

Determinanty lokalizacji przedsiębiorstwa w strefie

Wśród czynników determinujących lokalizację przedsiębiorstwa na terenie SSE wymieniono:

- dostępność infrastruktury oraz cena terenu inwestycyjnego,
- dogodne położenie komunikacyjne,
- warunki współpracy z samorządem lokalnym,
- chłonność rynku zbytu,
- specyfikę lokalnego rynku pracy z uwzględnieniem kosztów pracy,
- zachęty podatkowe – ulgi w podatku dochodowym i podatkach lokalnych.

Wykres 8. Determinanty lokalizacji inwestycji na terenie SSE, których znaczenie oceniono jako „wysokie”

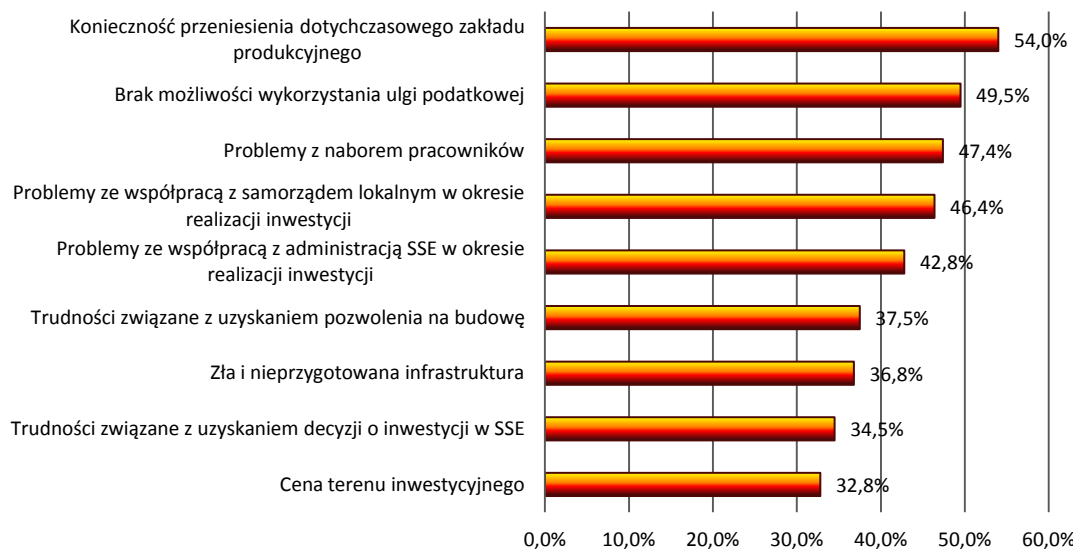
Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania ankietowego.

Zdaniem przedsiębiorców prowadzących działalność na terenie SSE, największe znaczenie w lokalizacji inwestycji miały zachęty podatkowe, tj. ulgi w podatku dochodowym – 74,1% wskazań oraz ulgi w podatkach lokalnych – 67,5% wskazań. Równie istotne okazało się dogodne położenie komunikacyjne SSE – blisko 70% odpowiedzi. Około 65% ankietowanych za czynniki determinujące lokalizację inwestycji na terenie SSE uznało dostępność infrastruktury na terenach inwestycyjnych oraz konkurencyjną, relatywnie niską cenę terenu inwestycyjnego. Za najmniej istotne czynniki uznano chłonność lokalnego rynku zbytu (40,3% odpowiedzi) oraz podaż lokalnego rynku pracy (45,1% odpowiedzi).

Bariery i korzyści związane z realizacją inwestycji w strefie

Poniżej wyszczególniono listę różnego rodzaju barier rozwojowych, które mogą być związane z realizacją inwestycji w SSE:

- trudności związane z uzyskaniem decyzji o inwestycji w SSE,
- trudności związane z uzyskaniem pozwolenia na budowę,
- zła i nieprzygotowana infrastruktura,
- cena terenu inwestycyjnego,
- konieczność przeniesienia dotychczasowego zakładu produkcyjnego,
- problemy z naborem pracowników,
- problemy ze współpracą z administracją SSE w okresie realizacji inwestycji,
- problemy ze współpracą z samorządem lokalnym w okresie realizacji inwestycji,
- brak możliwości wykorzystania ulgi podatkowej.

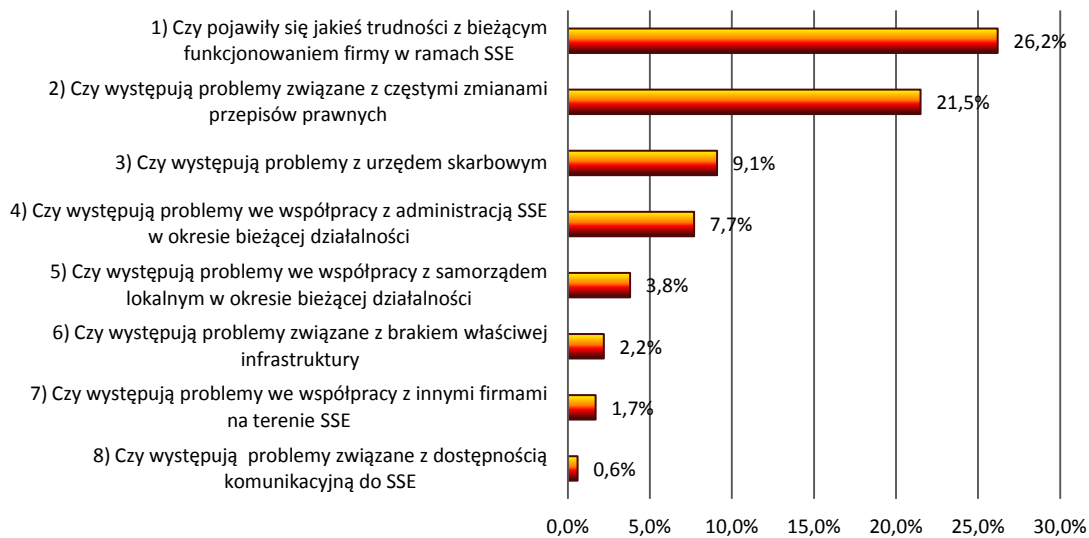
Wykres 9. Ocena barier związanych z realizacją inwestycji w SSE, odsetek respondentów, którzy przy danym problemie wskazali na „najważniejsze bariery”

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania ankietowego.

Jak widać, dla blisko połowy przedsiębiorców prowadzących działalność na terenie SSE barier rozwojowych nie stanowiły takie czynniki jak: konieczność przeniesienia dotychczasowego zakładu produkcyjnego, brak możliwości wykorzystania ulgi podatkowej, problemy z naborem pracowników, czy problemy ze współpracą z samorządem lokalnym w okresie realizacji inwestycji. Nieco mniej korzystnie przedstawiała się sytuacja w przypadku pozostałych czynników. Duża część przedsiębiorców za bariery związane z realizacją inwestycji w strefie

uznała: ceny terenów inwestycyjnych, trudności związane z uzyskaniem decyzji o inwestycji w SSE, złą i nieprzygotowaną infrastrukturę, trudności związane z uzyskaniem pozwolenia na budowę, czy wreszcie problemy ze współpracą z administracją SSE w okresie realizacji inwestycji.

Pewien odsetek ankietowanych przedsiębiorstw wskazywał również na występowanie innych problemów i trudności.

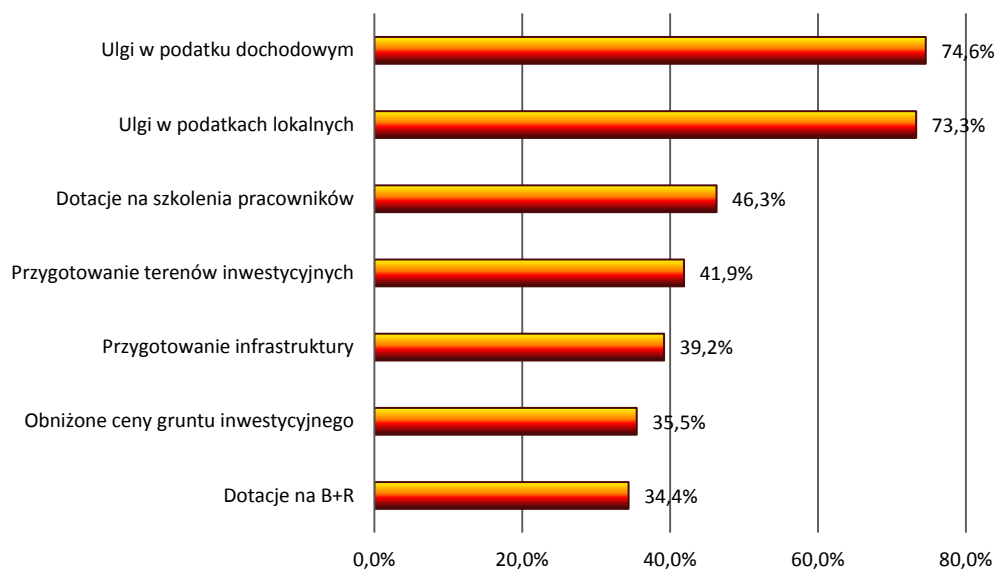
Wykres 10. Problemy związane z funkcjonowaniem przedsiębiorstwa w SSE, odsetek respondentów odpowiadających twierdząco na zadane pytanie

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania ankietowego.

Ponad jedną czwartą przedsiębiorstw uznała, iż pojawiały się trudności związane z bieżącym funkcjonowaniem firmy w ramach SSE. Blisko co piąta firma wskazywała na problemy związane z częstymi zmianami przepisów prawnych. Pozostałe wymienione problemy były dla firm działających w SSE znacznie mniej istotne.

Wykorzystane formy wsparcia

Przedsiębiorstwa prowadzące działalność w SSE mają możliwość wykorzystania różnego rodzaju form wsparcia – tj. ulg w podatku dochodowym, ulg w podatkach lokalnych, dotacji na B+R, dotacji na szkolenie pracowników, przygotowania infrastruktury oraz terenów inwestycyjnych, czy też obniżonych cen gruntu. Kolejny wykres prezentuje z jakich form wsparcia i w jakim stopniu korzystały przedsiębiorstwa funkcjonujące w ramach SSE.

Wykres 11. Wykorzystywane formy wsparcia przez przedsiębiorstwa działające w SSE

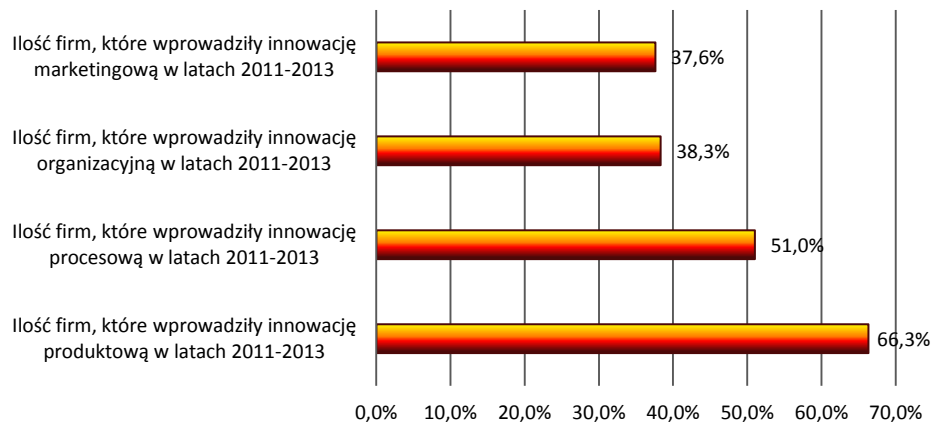
Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania ankietowego.

Analizując powyższe dane można stwierdzić, że najpopularniejsze formy wsparcia stanowią ulgi w podatkach – dochodowym oraz lokalnych. Korzysta z nich blisko trzy czwarte przedsiębiorstw funkcjonujących w ramach SSE. Kolejne pozycje zajmują dotacje na szkolenia dla pracowników (46,3%), przygotowanie terenów inwestycyjnych (41,9%), przygotowanie infrastruktury (39,2%). Ponadto ponad jedna trzecia przedsiębiorstw korzystała również z takich form wsparcia jak: obniżone ceny gruntu (35,5%), czy dotacje na B+R (34,4%).

Działalność innowacyjna przedsiębiorstw strefowych

Wyniki przeprowadzonej ankiety wskazują, iż 30% z przebadanych podmiotów prowadzi własną działalność w zakresie B+R. Ponadto 28,6% z nich deklaruje, iż liczba pracowników zaangażowana w tych działach w porównaniu do łącznej liczby pracowników w firmie nie przekracza 25%. 3,9% ankietowanych przedsiębiorstw określa ilość pracowników w dziale B+R w przedziale pomiędzy 26–50%.

Prowadzona działalność o charakterze innowacyjnym w różnym stopniu jest odzwierciedlona w wynikach ze sprzedaży przedsiębiorstw. 3% ankietowanych podmiotów określiło ją w przedziale od 0 do 2%, około 22,9% deklaruje udział B+R w sprzedaży w przedziale od 2 do 8%, tylko 1,3% określiło udział kosztów poniesionych na B+R w przychodach powyżej 15%.

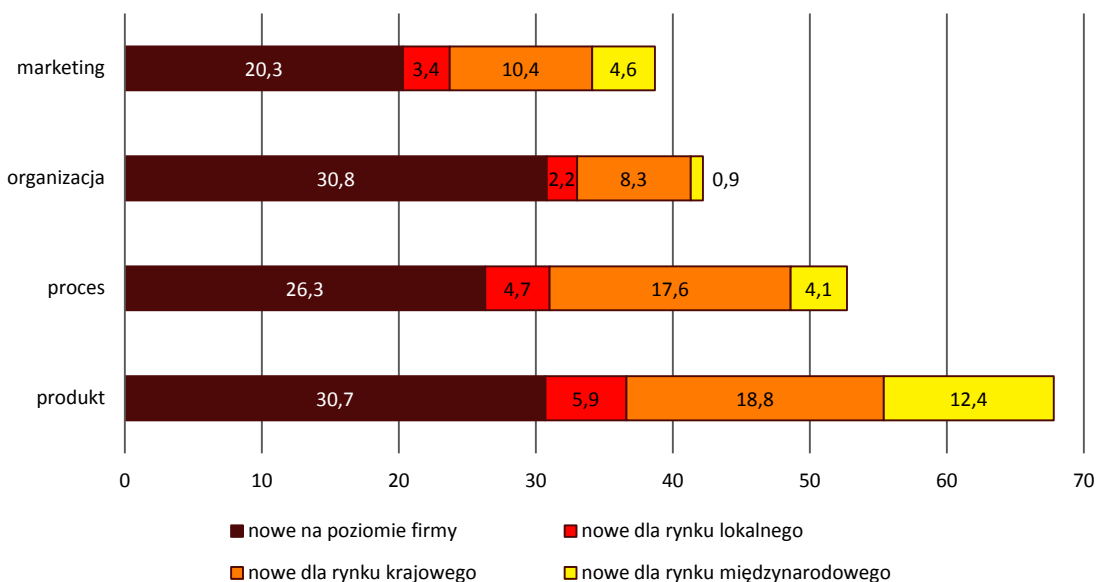

Wykres 12. Innowacje wdrożone w różnych segmentach działalności przedsiębiorstw

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania ankietowego.

W grupie badanych podmiotów, w latach 2011–2013 innowacje wprowadzane były w różnych segmentach działalności przedsiębiorstw. Najwięcej, 66,3% respondentów deklarowało innowacyjność w zakresie wprowadzanych produktów. 51% badanych wprowadziło w badanych latach innowację w zakresie procesów zachodzących w firmie, 38,3% przedsiębiorstw wprowadziło innowację w dziedzinie organizacji oraz 37,6% w zakresie marketingu.

Następnym badanym aspektem, był zasięg oddziaływania wprowadzonych innowacji.

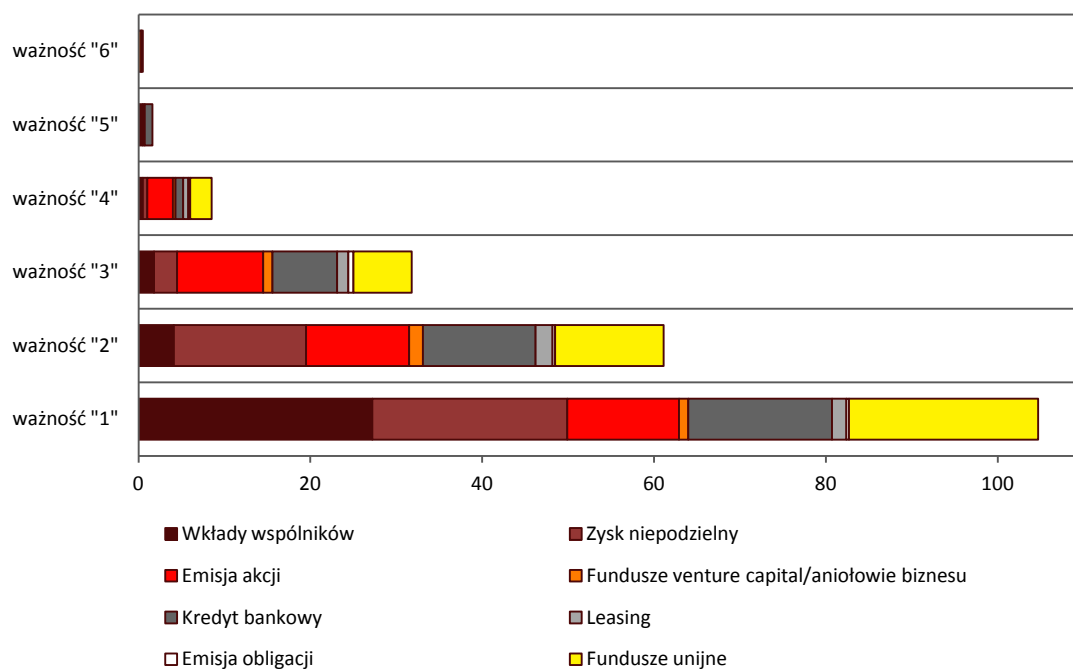

Wykres 13. Zasięg wprowadzonych innowacji w różnych segmentach działalności przedsiębiorstw

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania ankietowego.

Wynika stąd, iż najwięcej innowacji wprowadzanych w badanych przedsiębiorstwach ma charakter wewnętrzny i obejmuje tylko podmiot, który go wprowadził. Najwięcej, gdyż 30,8% innowacji na poziomie przedsiębiorstwa dotyczy sfery organizacyjnej, 30,7% sprzedawanych produktów. Warto zwrócić uwagę, iż innowacje, które mogą być stosowane poza przedsiębiorstwem, w mniejszym stopniu odnoszą się do rynku lokalnego i raczej ich charakter umożliwia im objęcie swoim zasięgiem całego rynku krajowego. Najwięcej innowacji dających się implementować na rynku krajowym obserwujemy w przypadku produktów (18,8%) oraz procesów (17,6%). W badaniu najgorzej wypadł aspekt innowacyjności organizacyjnych wprowadzanych na skalę globalną. Jedynie 0,9% firm zadeklarowało, iż udało im się wprowadzić tego typu usprawnienie w latach 2011–2013.

Następnym przebadanym aspektem było postrzeganie różnego rodzaju źródeł finansowania z punktu widzenia ich ważności dla wprowadzania innowacji przez przedsiębiorstwo.

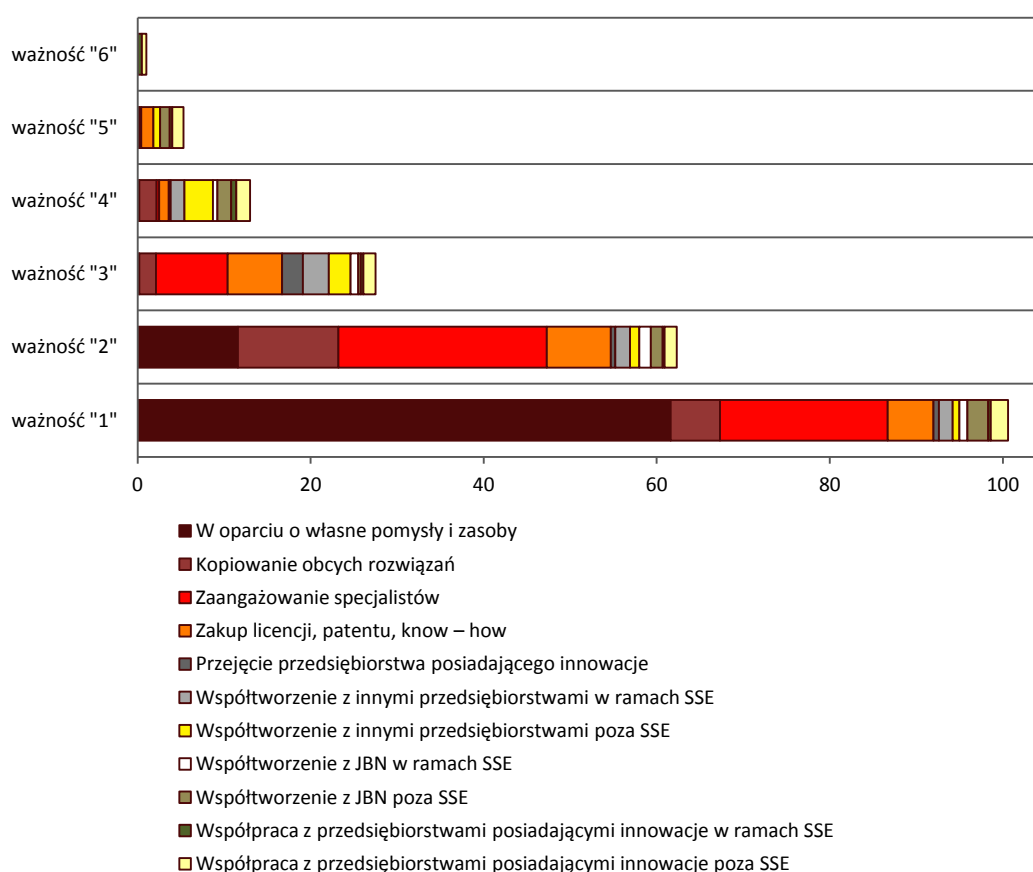

Wykres 14. Źródła finansowania działalności innowacyjnej – 1 najważniejsze, etc.

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania ankietowego.

Według zaproponowanej metodologii badania, ważność określona na poziomie 1 oznacza bardzo ważne źródło finansowania dla firmy. Kolejne numery opisują coraz niższą wagę danego finansowania dla przedsiębiorstwa.

Z przeprowadzonych ankiet wynika, że najbardziej wartościowymi źródłami finansowania firm dla potrzeb działalności B+R są wkłady własne, które zostały wskazane przez 27,2% podmiotów jako najważniejsze. 22,7% respondentów wskazywało jako bardzo ważne środki pochodzące z zysku niepodzielonego, także 15,4% przedsiębiorstw oznaczyło ich ważność na poziomie 2. Wnioskujemy więc, że źródła własne stanowią bardzo istotny element finansowania działalności B+R. Ponadto 22% przedsiębiorstw określało środki unijne, jako bardzo ważne w firmie, przy czym kredyt bankowy wskazywało tylko 16,7% podmiotów z pierwszej grupy ważności. Porównując ze sobą odpowiedzi w grupie najważniejszych źródeł finansowania łatwo zaobserwować, iż kredyty bankowe są relatywnie mało znaczące w porównaniu do środków własnych i dotacji UE. Warto również zwrócić uwagę na fakt, iż emisja akcji była wskazywana w grupach 1, 2 i 3 na podobnym poziomie około 13% ankietowanych podmiotów. Oznacza to, że w świetle uzyskanych wyników, jest ona źródłem popularniejszym niż takie łatwo dostępne formy jak leasing, które niekoniecznie muszą być adekwatne do finansowania działalności B+R.

Wykres 15. Źródła pozyskiwania innowacji w przedsiębiorstwie – 1 najważniejsze, etc.

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania ankietowego.

Z części badania dotyczącej źródeł pochodzenia innowacji w przedsiębiorstwie łatwo wywnioskować, że podstawowym elementem tworzenia innowacji jest posiadanie kreatywnej kadry, która w zakresie przedsiębiorstwa samodzielnie wytwarza nowe rozwiązania. 61,6% podmiotów wskazywało własne pomysły i zasoby jako bardzo ważne źródło tworzenia innowacji (ważność 1), ponadto 11,6% podmiotów zakwalifikowało ten sposób pozyskania innowacji w kategorii 2. Drugim co do ważności sposobem tworzenia innowacji deklarowanym przez przedsiębiorstwa jest pozyskiwanie zewnętrznych specjalistów, którzy są bezpośrednio zaangażowani w proces tworzenia zamierzonych rozwiązań. Ten sposób do grupy pierwszej przypisało 19,4% podmiotów, zaś do grupy drugiej 24,1%. Zbliżony procent respondentów deklarował, iż pozyskuje innowacje poprzez kopiowanie już istniejących rozwiązań lub też poprzez zakup licencji i patentów. Jest to grupa podmiotów stanowiąca około 13,5% badanych, licząc łącznie grupy pierwszą i drugą. Najmniejszą popularnością cieszyły się współpraca z JBN zarówno w ramach SSE jak i poza strefami oraz współpraca z innymi przedsiębiorstwami, już posiadającymi daną innowację w swoich strukturach. Oznacza to, że podmioty relatywnie niechętnie podejmują współpracę w dziedzinie B+R i skłaniają się ku pracy indywidualnej na rzecz tworzenia wartości dodanej. Jedynie 8% z badanych podmiotów deklarowało, iż otrzymują one pomoc w dziedzinie B+R ze strony SSE. Ponadto 17,6% badanych przedsiębiorstw często współpracuje z kooperantami z obszaru SSE. 28,7% taką kooperację deklaruje jako sporadyczną oraz 38,3% nigdy nie podejmuje takiej współpracy.

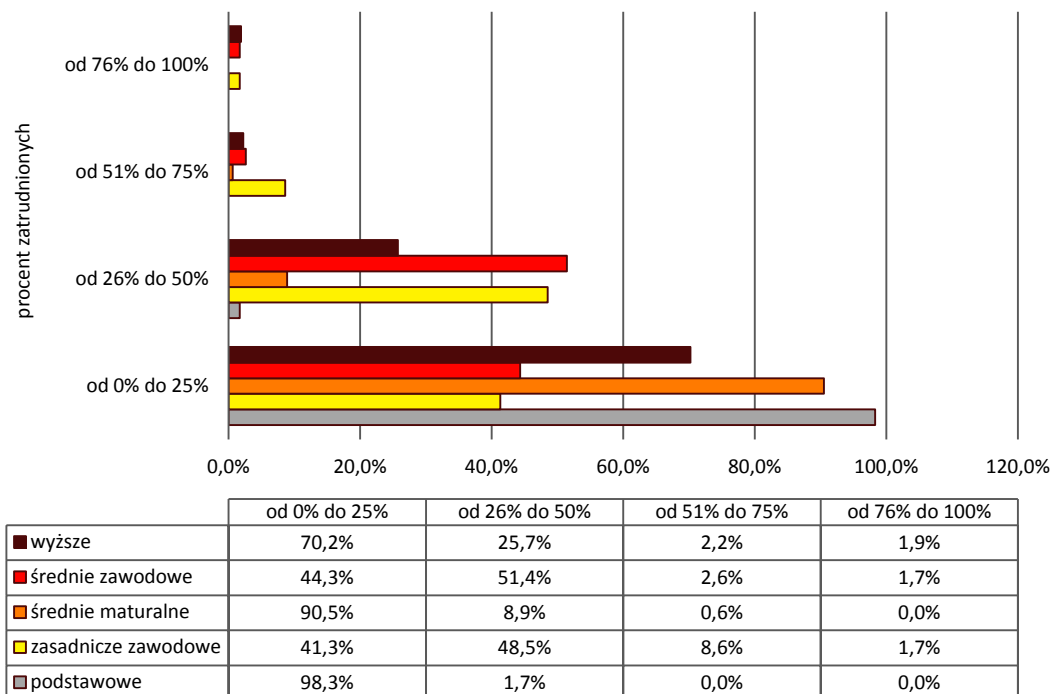
Ponadto 10,8% ankietowanych deklaruje częstą kooperację z podmiotami rezydującymi w tej samej miejscowości, 25,5% czasami podejmuje taką współpracę, zaś 34,3% nigdy nie podejmuje wspólnego działania z takimi podmiotami. Na poziomie gminy, częstą współpracę podejmuje już jedynie 7,8% firm, rzadką 30,1% i 37,1% nigdy nie współdziała z innymi gminnymi podmiotami. Przechodząc na poziom województwa, obserwujemy zmianę tendencji w podejmowanej współpracy, 22,3% przedsiębiorstw często współpracuje z innymi firmami, 35,2% czasami z nimi współpracuje, natomiast jedynie 12,7% rzadko podejmuje wspólną działalność i 29,8% nigdy tego nie robi.

W obszarze całego kraju częsta współpraca w zakresie B+R dotyczy 41,6% ankietowanych, czasami wspólnie z innymi firmami działa 25% przedsiębiorstw, zaś 8% robi to rzadko i 25,4% nie robi tego wcale. Na arenie międzynarodowej badane podmioty również współpracują raczej chętnie. 40,2% współpracuje często z firmami zagranicznymi, 20,3% czasami podejmuje taką współpracę, natomiast 12,3% robi to rzadko i 27,1% nigdy nie działa wspólnie w zakresie B+R z firmami zagranicznymi.

Wśród badanych podmiotów jedynie 8,9% deklaruje, że działa w branży, która może być uznana jako inteligentna specjalizacja. Dodatkowo 22,6% ankietowanych przedsiębiorstw deklaruje posiadanie całkowicie zautomatyzowanego procesu produkcyjnego, 60,3% z nich uważa produkcję w swojej firmie za częściowo zautomatyzowaną oraz 17,1% nie wdrożyło automatyzacji w procesie produkcji. Oznacza to, że ankietowane przedsiębiorstwa mają jeszcze duże pole do rozwoju w zakresie automatyzacji procesów. Nie oznacza to jednak, że przedsiębiorstwa na moment wykonywania badania planowały dalszą automatyzację. Jedynie 16,6% ankietowanych firm planowało wprowadzenie automatyzacji produkcji w najbliższych latach.

Zatrudnienie w przedsiębiorstwach strefowych

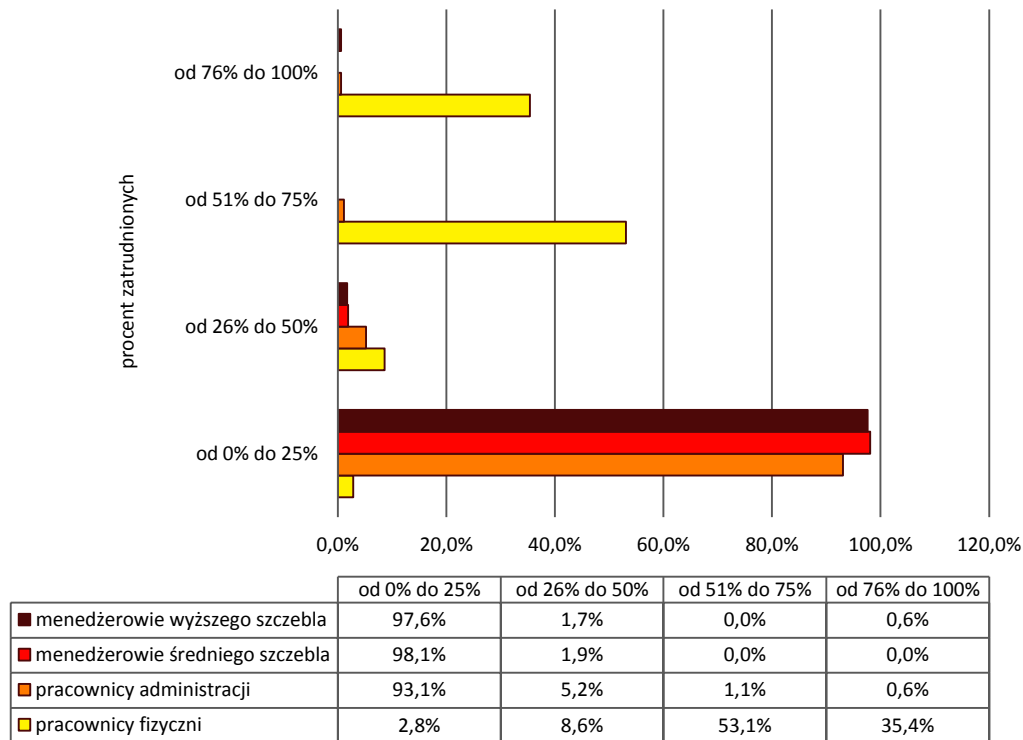
Z analizy struktury zatrudnienia pod względem wykształcenia, w przedsiębiorstwach prowadzących działalność na obszarze SSE wynika, że jest ona silnie zdywersyfikowana. W firmach prowadzących działalność na terenie SSE znajdują zatrudnienie pracownicy legitymujący się zarówno wykształceniem podstawowym, zasadniczym zawodowym, średnim maturalnym, średnim zawodowym oraz wyższym. Struktura zatrudnienia pod względem zatrudnienia jest relatywnie równomierna.

Wykres 16. Obecna struktura zatrudnienia według wykształcenia

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania ankietowego.

Uwzględniając rodzaj utworzonych miejsc pracy należy wskazać, że ponad połowę stanowią miejsca pracy utworzone dla pracowników fizycznych. Zaledwie co czwarty zatrudniony jest na stanowisku menedżerów wyższego lub średniego szczebla.

Wykres 17. Obecna struktura zatrudnienia według rodzaju zatrudnionych

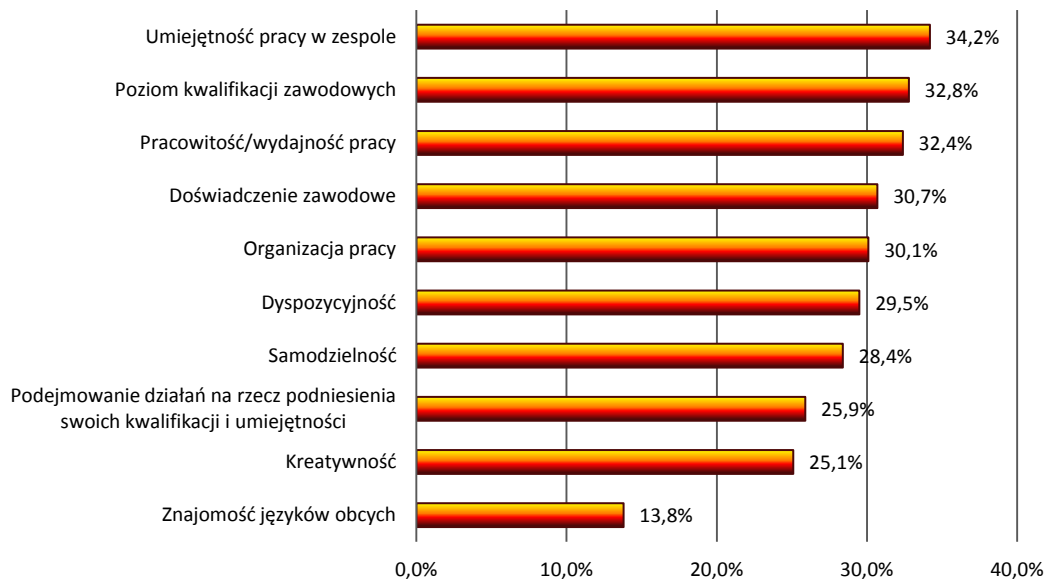
Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania ankietowego.

Średnio co trzecie przedsiębiorstwo oceniło na poziomie „bardzo dobrym” umiejętności i kwalifikacje pracowników zatrudnionych w ciągu ostatnich 12 miesięcy. Najlepiej ocenionymi cechami są:

- umiejętność pracy w zespole – 34,2% wskazań,
- poziom kwalifikacji zawodowych – 32,8% wskazań,
- pracowitość/wydajność pracy – 32,4% wskazań.

Najślabiej oceniono znajomość języków obcych – zaledwie 13,8% respondentów oceniło znajomość języków na poziomie „bardzo dobrym” przez swoich pracowników.

W najbliższej przyszłości 18,1% przedsiębiorców planuje zwiększyć zatrudnienie. W większości przypadków, tj. 81,2% planowany jest wzrost zatrudnienia do 25%, natomiast co dziesiąte przedsiębiorstwo planuje zwiększyć zatrudnienie od 26% do 50% w stosunku do obecnej liczby zatrudnionych.

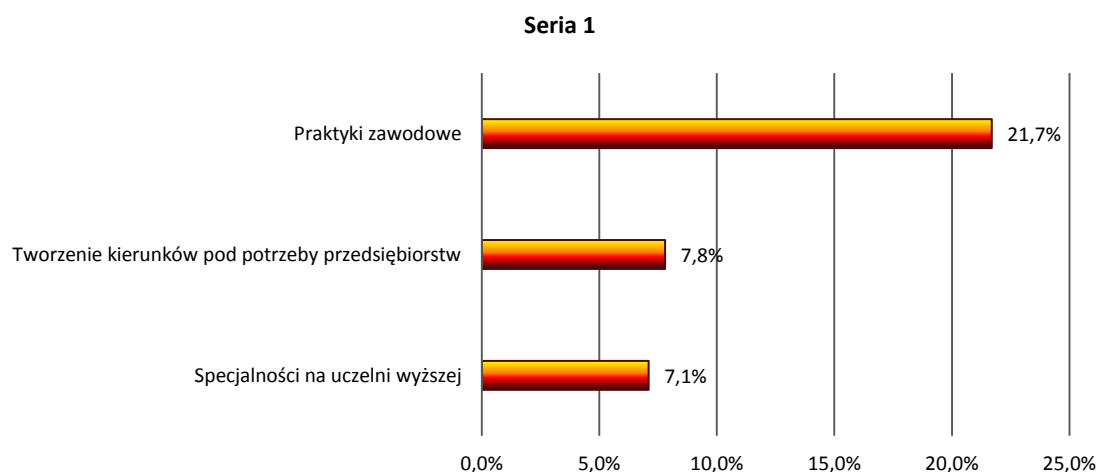

Wykres 18. Ocena umiejętności i kwalifikacji pracowników zatrudnionych w ciągu ostatnich 12 miesięcy (wskazania jako bardzo dobra)

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania ankietowego.

Współpraca przedsiębiorstw strefowych z samorządami lokalnymi: obszary współpracy i jej bariery, tworzenie klastrów, CSR

W ramach współpracy z instytucjami lokalnymi jedynie 23,9% przedsiębiorstw prowadzących działalność na terenie SSE deklaruje współpracę ze szkołami wyższymi. Poniżej zostały przedstawione najważniejsze obszary tej współpracy.

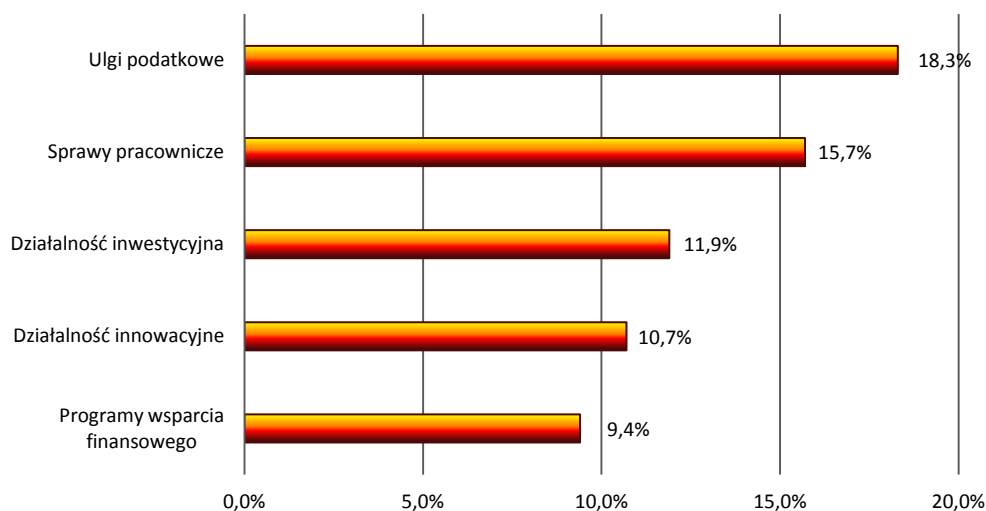

Wykres 19. Obszary współpracy przedsiębiorstw funkcjonujących w ramach SSE ze szkołami wyższymi

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania ankietowego.

Najczęstszą formą współpracy przedsiębiorstw prowadzących działalność w ramach SSE z uczelniami wyższymi są praktyki zawodowe. Ponad jedna piąta przedsiębiorstw współpracujących z uczelniami korzystała z tej formy kooperacji. Znacznie mniejsze znaczenie miały takie formy współpracy jak tworzenie kierunków pod potrzeby przedsiębiorstw (7,8%), czy specjalności na uczelni wyższej (7,1%).

W zakresie współpracy jednostki samorządu terytorialnego 57,3% przedsiębiorstw funkcjonujących na terenie SSE wskazało na takie współdziałanie. Mniej niż połowa przedsiębiorstw (42,7%) działających w obszarze specjalnych stref ekonomicznych nie podejmowała współpracy z jednostkami samorządu terytorialnego. Poniżej zostały zaprezentowane podstawowe obszary współpracy z JST.

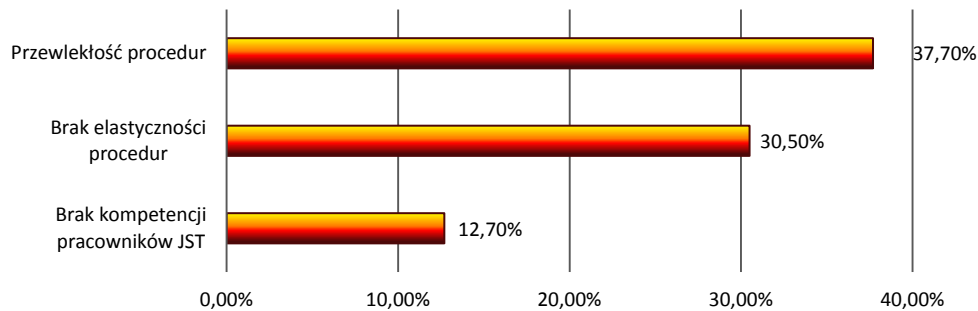

Wykres 20. Obszary współpracy przedsiębiorstw funkcjonujących w ramach SSE z jednostkami samorządu terytorialnego (wskazane jako częste)

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania ankietowego.

Najczęstszy obszar współpracy z JST stanowią ulgi podatkowe. Również dosyć istotna wydaje się współpraca w zakresie spraw pracowniczych. Do obszarów współpracy o najmniejszym znaczeniu można zaliczyć natomiast działalność inwestycyjną i innowacyjną oraz programy wsparcia finansowego.

Przedsiębiorstwa funkcjonujące w specjalnych strefach ekonomicznych zostały również zbadane pod kątem barier, które mogą w negatywny sposób rzutować na współpracę z jednostkami samorządu terytorialnego. Wyniki w tym zakresie zostały przedstawione na kolejnym wykresie.

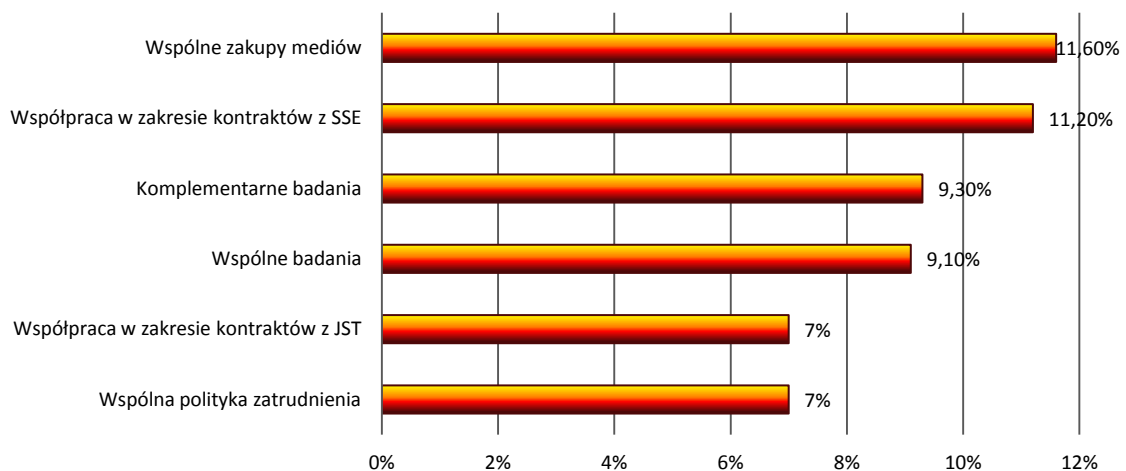

Wykres 21. Bariery w ramach współpracy przedsiębiorstw funkcjonujących w ramach SSE z jednostkami samorządu terytorialnego (wskazane jako wysokie)

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania ankietowego.

Jak widać, najwięcej ankietowanych przedsiębiorstw uznało przewlekłości procedur za najistotniejszą barierę w ramach współpracy z JST. Również dosyć istotną barierę stanowi brak elastyczności procedur – wskazany przez blisko co trzecie przedsiębiorstwo. Za barierę o nieco mniejszym znaczeniu został natomiast uznany brak kompetencji pracowników jednostek samorządu terytorialnego.

Można również stwierdzić, iż firmy działające w obrębie SSE nie wyrażają dużego zainteresowania w ramach kooperacji z innymi przedsiębiorstwami prowadzącymi działalność na terenie specjalnych stref ekonomicznych. W przypadku współpracy z innymi przedsiębiorstwami funkcjonującymi na terenie specjalnych stref ekonomicznych jedynie 18,5% ankietowanych przedsiębiorstw wskazało na taką współpracę. Również niewielkie zainteresowanie wystąpiło w przypadku nawiązywania relacji klastrowych – jedynie 15% ankietowanych przedsiębiorstw wyrażała takie zainteresowanie. Poniżej zostały wskazane ponadto obszary tematyczne, które zdaniem ankietowanych przedsiębiorstw powinny być rozwijane przez klastry.

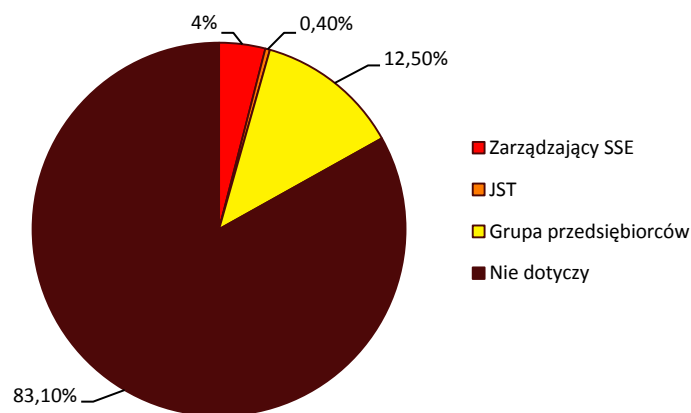

Wykres 22. Obszary tematyczne, które powinny być rozwijane w ramach klastrów

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania ankietowego.

Najwięcej przedsiębiorstw funkcjonujących w SSE wskazało, że wspólne zakupy mediów powinny być rozwijane w ramach klastrów. Na dalszych miejscach znalazły się: współpraca w zakresie kontraktów z SSE, komplementarne badania, wspólne badania, wspólna polityka zatrudnienia, współpraca w zakresie kontraktów z JST.

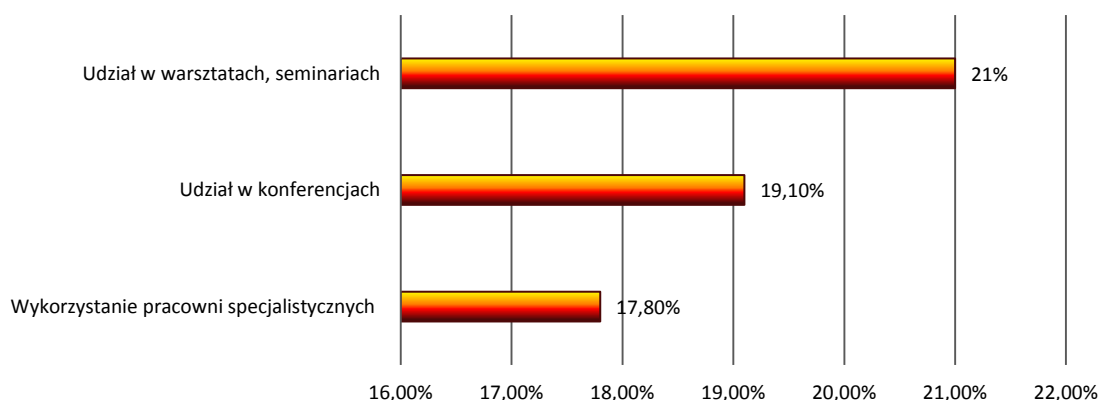
Na pytanie o to, kto powinien inicjować działalność klastra, największa grupa ankietowanych przedsiębiorstw działających w SSE (12,5%) wskazała, iż powinna być to grupa przedsiębiorców. Na dalszym planie znaleźli się zarządzający SSE (4%) oraz jednostki samorządu terytorialnego (0,4%).

Wykres 23. Kto powinien inicjować działalność klastra?

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania ankietowego.

W następnej kolejności w ramach badania współpracy przedsiębiorstw funkcjonujących w SSE z instytucjami lokalnymi firmy zostały poproszone o wskazanie zainteresowania następującymi aspektami związanymi ze współpracą z lokalnymi instytucjami.

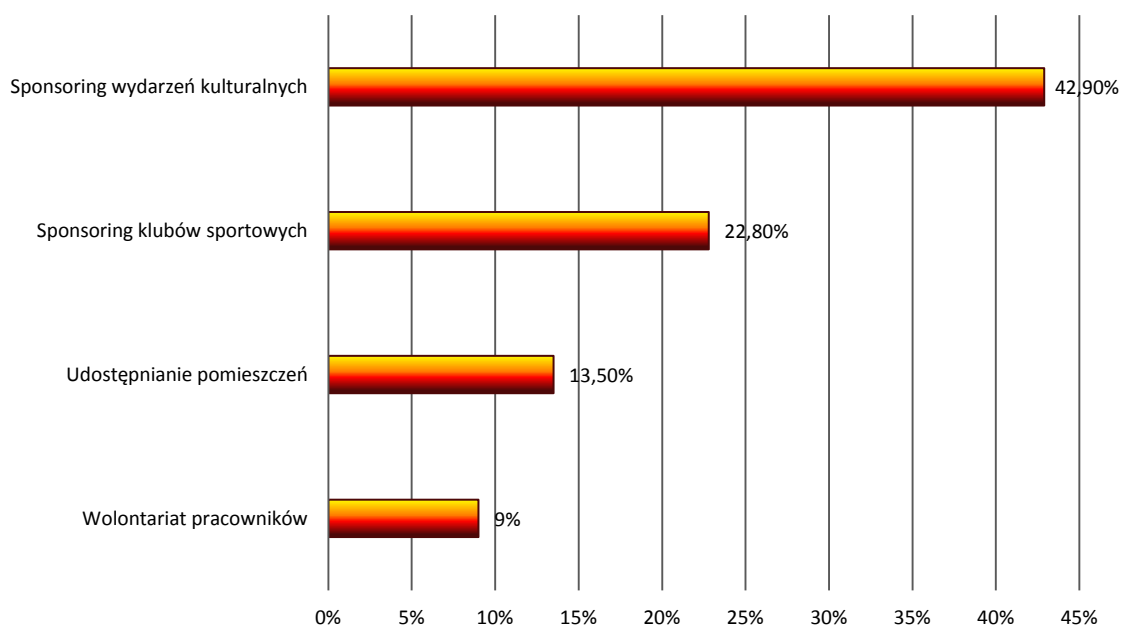

Wykres 24. Potencjalne obszary współpracy z lokalnymi instytucjami

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania ankietowego.

Jak widać, blisko jedna piąta firm działających w specjalnych strefach ekonomicznych jest zainteresowana udziałem w warsztatach i seminariach, a także udziałem w konferencjach w ramach współpracy z lokalnymi instytucjami. Nieco mniejszy odsetek ankietowanych przedsiębiorstw (17,8%) wskazał na zainteresowanie wykorzystaniem pracowni specjalistycznych w ramach tejże współpracy.

Kolejny analizowany obszar stanowiły działania z zakresu społecznej odpowiedzialności biznesu (CSR) realizowane przez firmy prowadzące działalność w SSE.

Wykres 25. Działania z zakresu społecznej odpowiedzialności biznesu realizowane przez firmy działające na terenie SSE

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania ankietowego.

Jedno z najistotniejszych działań z zakresu CSR, które deklarują firmy prowadzące działalność na terenie specjalnych stref ekonomicznych, to sponsoring wydarzeń kulturalnych – ponad dwie piąte ankietowanych firm wskazało na działania w tym obszarze. Kolejny istotny obszar stanowi sponsoring klubów sportowych (wskazany przez ponad jedną piątą firm). Nieco mniejsze znaczenie w zakresie CSR stanowią natomiast takie obszary jak: udostępnianie pomieszczeń (13,5%), czy wolontariat pracowników (9%).

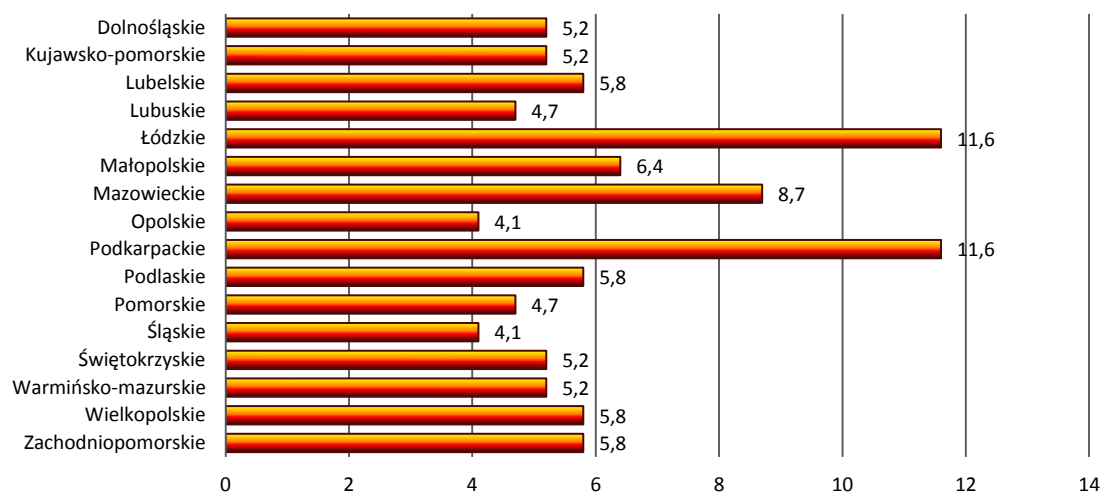
A photograph of a modern building with a red facade and large glass windows. The building is viewed from a low angle, looking up. The windows are arranged in a grid pattern. A semi-transparent red banner is overlaid on the middle of the image, containing white text.

WYNIKI BADANIA: CZĘŚĆ II – JEDNOSTKI SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO

WYNIKI BADANIA: CZĘŚĆ II – JEDNOSTKI SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO

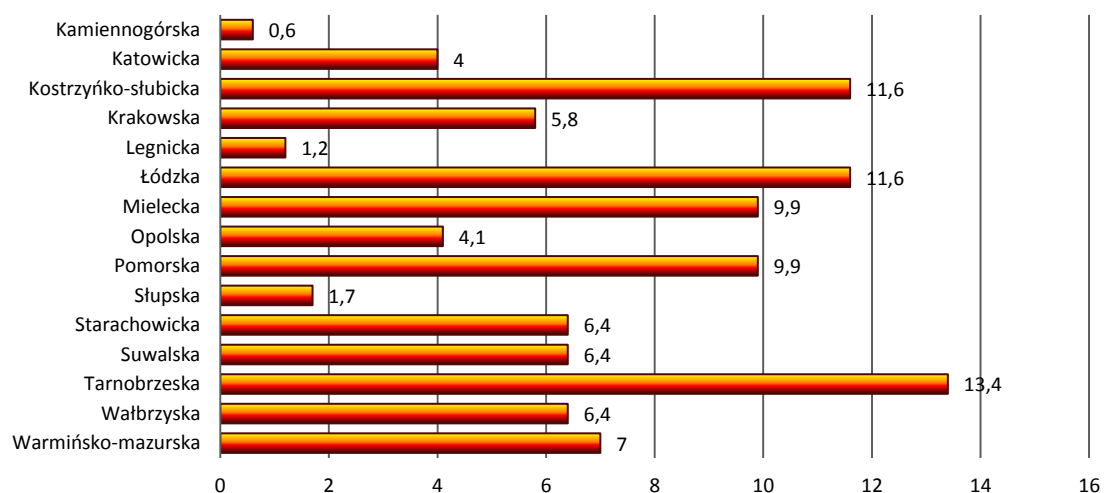
Charakterystyka próby

W badaniu wzięły udział 172 jednostki samorządu terytorialnego. Badanie kwestionariuszowe zostało przeprowadzone w okresie listopad 2014–styczeń 2015 r. przy udziale ankieterów. Poniżej została przedstawiona struktura badanych JST w zależności od województwa oraz od poszczególnych specjalnych stref ekonomicznych.

Wykres 26. Struktura badanych JST według województw [w %]

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania ankietowego.

Wykres 27. Struktura badanych przedsiębiorstw według SSE [w %]

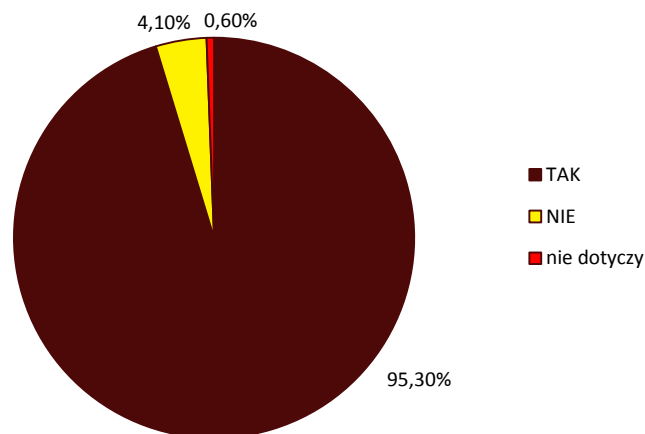
Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania ankietowego.

Analizując dane na powyższych wykresach widać, iż największy udział w próbie badawczej mają JST z województw: łódzkiego oraz podkarpackiego. Relatywnie wysoki odsetek badanych jednostek samorządu terytorialnego w próbie wystąpił również w przypadku województwa mazowieckiego.

Badaniu zostały poddane JST zlokalizowane na terenie każdej spośród specjalnych stref ekonomicznych. Największy udział w próbie mają jednak jednostki samorządu terytorialnego zlokalizowane na terenie strefy tarnobrzeskiej. Również wysoki udział wystąpił w przypadku JST zlokalizowanych na terenie stref: łódzkiej oraz kostrzyńsko-słubickiej. Najmniejszy udział w próbie badawczej miały z kolei JST zlokalizowane na terenie stref: kamiennogórskiej, legnickiej i słupskiej.

Współpraca z przedsiębiorcami: uwarunkowania i bariery

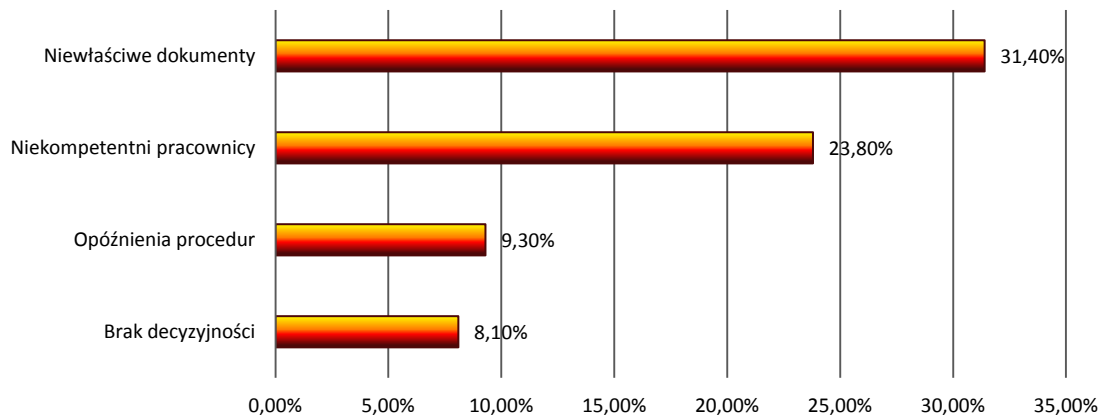
Analizując uwarunkowania i bariery związane ze współpracą z przedsiębiorcami ze specjalnych stref ekonomicznych należy zaznaczyć, że znacząca większość jednostek samorządu terytorialnego (95,3%) wskazała, że współpraca ta układa się dobrze.

Wykres 28. Czy współpraca z inwestorami z SSE układała się dobrze?

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania ankietowego.

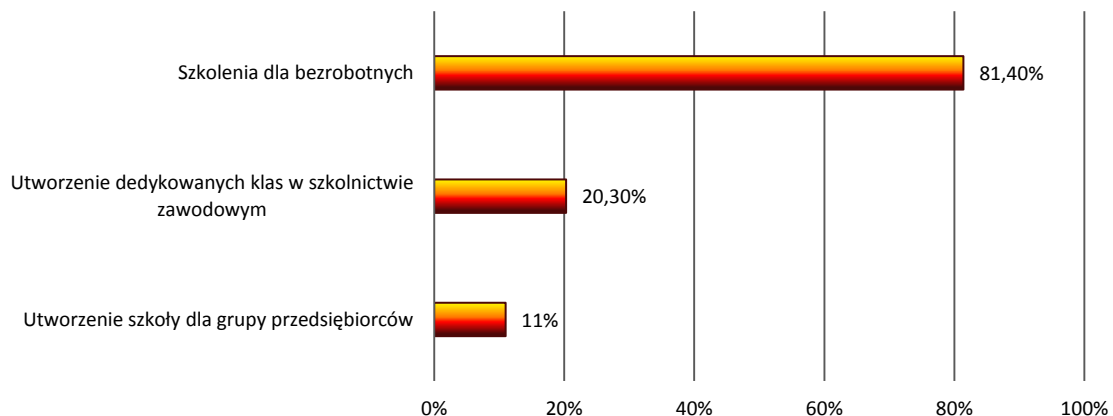
Jedynie 4,1% JST wskazywało na to, iż współpraca z przedsiębiorstwami z SSE nie układa się dobrze. W ramach badania została wykonana również szczegółowa analiza ujmująca najważniejsze trudności we współpracy z inwestorami.

Wykres 29. Trudności we współpracy z inwestorami – można było wskazać więcej niż jedną odpowiedź
Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania ankietowego.

Jak widać najistotniejsze czynniki w ocenie JST, które przyczyniają się do utrudnień we współpracy z przedsiębiorcami z SSE to niewłaściwe dokumenty oraz niekompetentni pracownicy. Nieco mniejsze znaczenie miały tu opóźnienia procedur oraz brak decyzyjności.

Jednostki samorządu terytorialnego zaproponowały również szereg działań ukierunkowanych na przygotowanie wykwalifikowanych kadr pod potrzeby inwestorów strefowych.

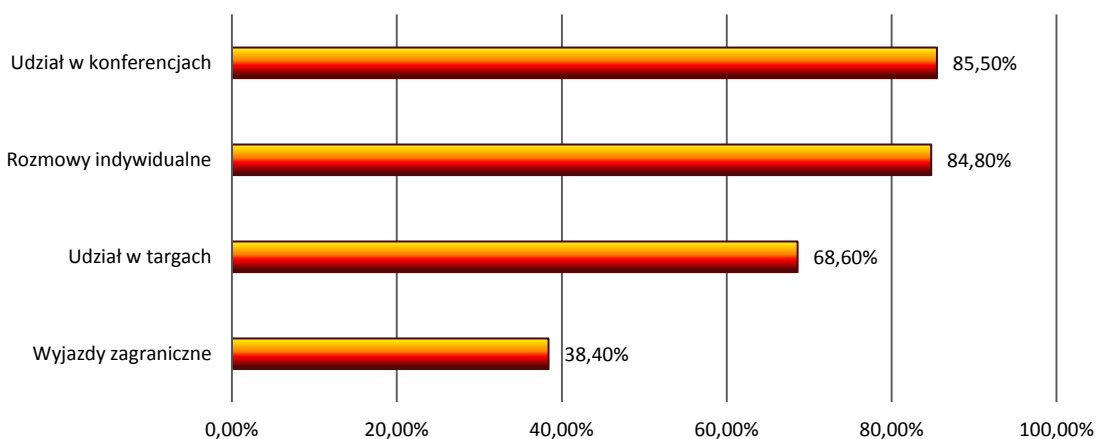
Wykres 30. Propozycje JST dotyczące współpracy na rzecz przygotowania wykwalifikowanych kadr pod potrzeby inwestorów strefowych

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania ankietowego.

Najistotniejszą kwestią są tu szkolenia przygotowywane dla bezrobotnych. Istotne czynniki, niemniej jednak o mniejszym znaczeniu, stanowią również takie obszary jak: utworzenie dedykowanych klas w szkolnictwie zawodowym, czy utworzenie szkoły dla grupy przedsiębiorców.

Działania na rzecz pozyskiwania nowych inwestorów

Jednostki samorządu terytorialnego wskazały również na szereg działań dokonywanych w celu pozyskania nowych inwestorów.

Wykres 31. Działania promocyjne JST realizowane w celu pozyskania nowych inwestorów

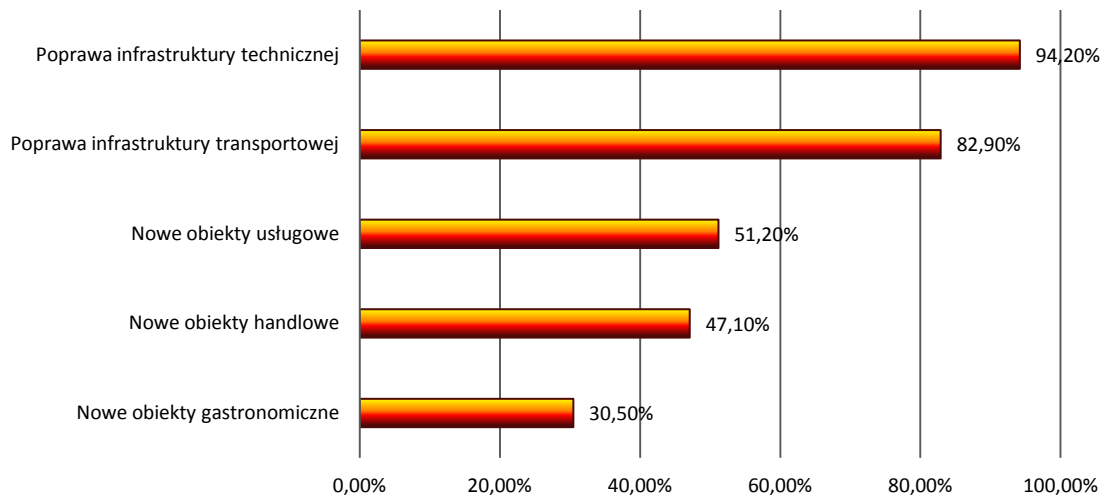
Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania ankietowego.

Do najważniejszych działań promocyjnych stosowanych przez jednostki samorządu terytorialnego należy zaliczyć udział w konferencjach oraz rozmowy indywidualne prowadzone z inwestorami – w obu przypadkach ponad 80% ankietowanych wskazało na te działania. Poza tym ponad dwie trzecie JST wskazało, że w ramach działań promocyjnych, mających na celu pozyskanie nowych inwestorów, uczestniczy w targach, a ponad jedna trzecia realizuje w tym celu wyjazdy zagraniczne.

Korzyści wynikające z funkcjonowania SSE na terenie gminy

Jednostki samorządu terytorialnego dostrzegają wiele korzyści płynących z działalności specjalnych stref ekonomicznych.

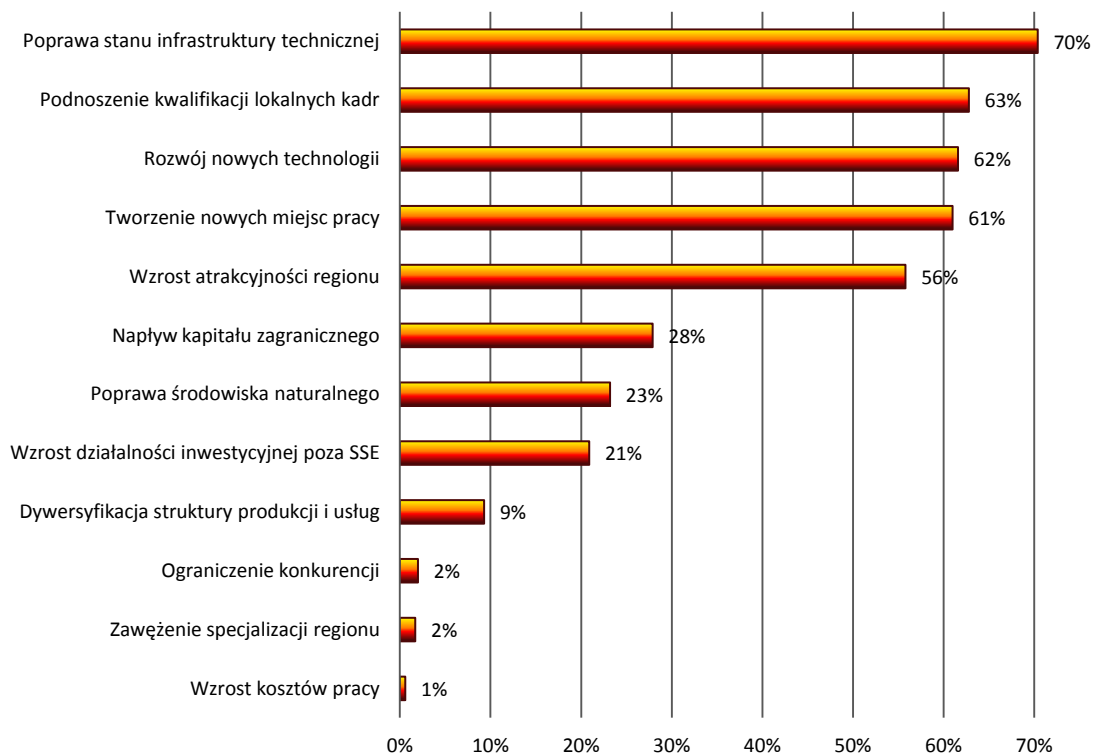
Jak widać, za największą korzyść uznawana jest poprawa infrastruktury technicznej na terenie gminy (94,2% ankietowanych). Ponad 80% jednostek samorządu terytorialnego wskazało poprawę infrastruktury transportowej, a ponad połowa JST powstawanie obiektów usługowych jako istotne korzyści płynące z funkcjonowania SSE. Nieco mniej niż połowa ankietowanych za korzyść uznała powstawanie nowych obiektów handlowych, a blisko jedna trzecia ankietowanych powstawanie nowych obiektów gastronomicznych.

Wykres 32. Korzyści wynikające z funkcjonowania SSE na terenie gminy

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania ankietowego.

Poniżej zostały przedstawione natomiast dane dotyczące oddziaływania SSE na rozwój regionu.

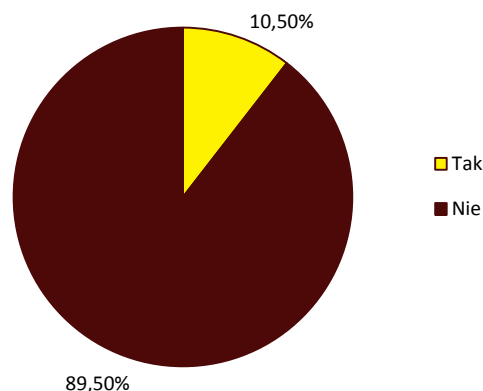
Wykres 33. Oddziaływanie SSE na rozwój regionu w poszczególnych obszarach (wskazane jako wysokie i bardzo wysokie)

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania ankietowego.

Analizując powyższe dane można zauważyć, że jako czynniki o wysokim stopniu oddziaływania na rozwój regionu zostały wyróżnione odpowiednio: poprawa stanu infrastruktury technicznej, podnoszenie kwalifikacji lokalnych kadr, rozwój nowych technologii, tworzenie nowych miejsc pracy, czy wzrost atrakcyjności regionu. Za czynniki o nieco mniejszym znaczeniu – jednak również dosyć istotne, gdyż ponad jedna piąta ankietowanych JST uznała ich oddziaływanie za wysokie lub bardzo wysokie – można uznać: napływ kapitału zagranicznego, poprawę środowiska naturalnego oraz wzrost działalności inwestycyjnej poza SSE. W przypadku dywersyfikacji struktury produkcji usług blisko co dziesiąta jednostka samorządu terytorialnego uznała ten czynnik za istotny element w oddziaływaniu SSE na rozwój regionu. Czynniki o znaczeniu marginalnym to natomiast: wzrost kosztów pracy, zawężenie specjalizacji regionu, czy ograniczenie konkurencji.

Bariery efektywnego funkcjonowania SSE na terenie gminy

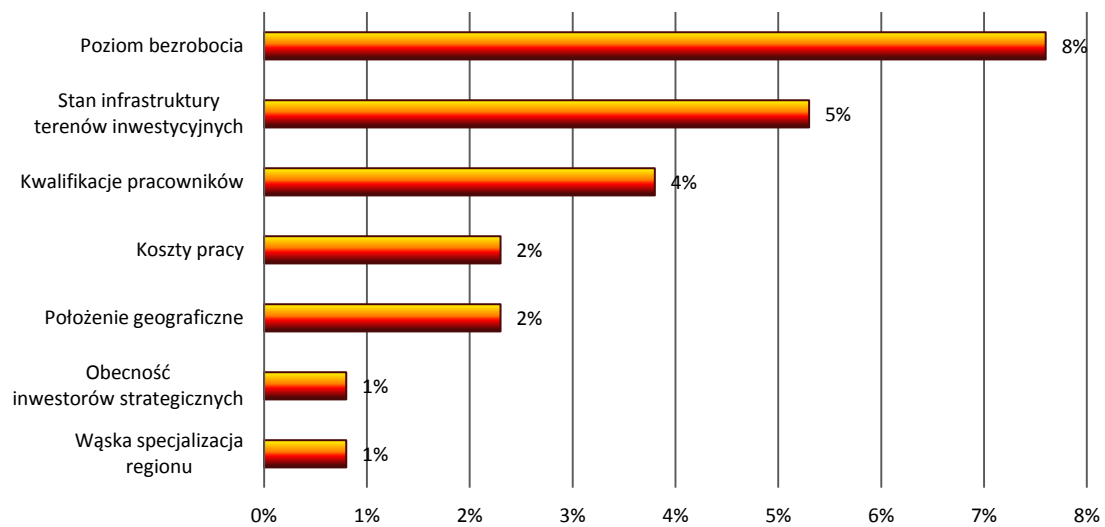
W badaniu zostały również poddane analizie ewentualne bariery, które mogłyby stanowić przeszkodę w efektywnym funkcjonowaniu specjalnych stref ekonomicznych na terenie gminy. Na pytanie dotyczące faktu występowania tego typu czynników większość JST (89,5%) wskazała, iż tego typu bariery – utrudniające efektywne funkcjonowanie SSE – nie występują.

Wykres 34. Czy występują czynniki utrudniające efektywne funkcjonowanie SSE?

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania ankietowego.

Mając jednak na uwadze, iż nie wszystkie jednostki samorządu terytorialnego wskazały na brak występowania barier w badaniu została przeprowadzona szczegółowa analiza najważniejszych czynników występujących w regionie, które mogą utrudniać efektywne funkcjonowanie specjalnych stref ekonomicznych.

Wykres 35. Oddziaływanie poszczególnych barier występujących w regionie na efektywne funkcjonowanie SSE (wskazane jako wysokie i bardzo wysokie)

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania ankietowego.

Biorąc pod uwagę powyższe dane można stwierdzić, że spośród JST, które dostrzegają bariery mogące oddziaływać na efektywne funkcjonowanie SSE do najistotniejszych czynników należą: poziom bezrobocia, stan infrastruktury terenów inwestycyjnych i kwalifikacje pracowników. Za czynniki o marginalnym znaczeniu zostały natomiast uznane: koszty pracy, obecność inwestorów strategicznych, czy wąska specjalizacja regionu.

ZAKOŃCZENIE – WNIOSKI

ZAKOŃCZENIE – WNIOSKI

Specjalne strefy ekonomiczne w Polsce są narzędziem realizacji polityki ekonomicznej państwa. SSE zostały powołane ustawą z 1994 r., z myślą o intensyfikacji działań związanych z przyciąganiem inwestycji zagranicznych do Polski. Pierwsze efekty inwestycji w SSE w Polsce widać od roku 2000, kiedy to coraz prężniej inwestorzy lokowali inwestycje w łódzkiej SSE, Katowickiej SSE czy Dolnośląskiej SSE. W początkowym okresie najszybciej rozwijały się strefy położone na obszarach mocno zurbanizowanych. Później rozwój postępował już bardziej równomiernie. Do 2015 roku przedsiębiorstwa działające w SSE były obecne w wielu lokalizacjach. Średnio SSE ma lokalizacje w czterech województwach.

Zjawiska ekonomiczne jakie są związane z funkcjonowaniem specjalnych stref ekonomicznych dotyczą przedsiębiorstw działających na terenie SSE, ich wzajemnych relacji oraz oddziaływania na gospodarkę lokalną i krajową. Ponadto wpływ ten można podzielić na pośredni oraz bezpośredni. Wpływ bezpośredni to podatki płacone przez przedsiębiorstwa strefowe od wynagrodzeń pracowników oraz dochodowe, ponadto VAT, a także wygenerowany eksport. Wpływ pośredni to oddziaływanie mnożnikowe, związane z poniesionymi inwestycjami, generujące rozwój przemysłu i usług wokół strefy ekonomicznej. Ważne są również działania inicjujące społeczną odpowiedzialność biznesu, jakich prekursorami na swoim terenie są zarządzający SSE.

Zmiany w zakresie funkcjonowania SSE wprowadzone ustawą z 2014 r. spowodowały konieczność rozważenia na nowo efektywności inwestycji w SSE, ze strony inwestora, ale jednocześnie przed samorządami stoją również poważne wyzwania związane ze stworzeniem odpowiedniego klimatu inwestycyjnego na terenie swojej gminy.

Analizując w sposób syntetyczny grupę badawczą można powiedzieć, że zrealizowane badanie przedsiębiorstw strefowych dotyczyło 45% firm działających na terenie SSE. W badaniu wzięły udział przedsiębiorstwa zlokalizowane na terenie każdej ze stref, przy czym największy udział mają przedsiębiorstwa prowadzące działalność na terenie strefy katowickiej oraz pomorskiej, łódzkiej i kostrzyńsko-słubickiej. Lokalizacyjnie największy udział w próbie badawczej mają przedsiębiorstwa z województwa śląskiego oraz województw: łódzkiego, dolnośląskiego i kujawsko-pomorskiego. Blisko co czwarte przedsiębiorstwo (23,3% ogółu badanych) powstało w początkowym okresie funkcjonowania SSE w Polsce. Największy udział mają przedsiębiorstwa relatywnie młode, powstałe w latach 2006–2014, tj. 30,5% ogółu badanych.

Analizując wielkość przedsiębiorstw jakie brały udział w badaniu, co czwarte przedsiębiorstwo zatrudnia więcej niż 250 osób. Pozostałą część stanowią przedsiębiorstwa sektora MSP,

przy czym największy udział mają przedsiębiorstwa średnie – stanowiące ponad 50% przedsiębiorstw ogółem. Ponad 60% ankietowanych stanowiły przedsiębiorstwa krajowe. Spółki z większociowym udziałem kapitału zagranicznego stanowiły 39,7% badanych przedsiębiorstw. Wśród przedsiębiorstw prowadzących działalność ukierunkowaną na rynki zagraniczne, ponad 42% respondentów przeznacza od 26 do 50% sprzedaży na rynki zagraniczne, niewiele ponad 10% badanych przeznacza 100% sprzedaży za granicę. Ponad połowa ankietowanych, tj. 63% przed rozpoczęciem działalności na obszarze Specjalnej Strefy Ekonomicznej prowadziła już działalność. W przypadku 55% ankietowanych, okres funkcjonowania przedsiębiorstwa na rynku przed uruchomieniem działalności w strefie wyniósł ponad 10 lat, przy czym zaledwie 3,6% zmieniło profil działalności po przystąpieniu do SSE, a co piąte przedsiębiorstwo wygasło działalność prowadzoną poza SSE.

Podsumowując badania jednostek samorządu terytorialnego można powiedzieć, że największy udział w próbie badawczej mają JST z województw: łódzkiego oraz podkarpackiego. Relatywnie wysoki odsetek badanych jednostek samorządu terytorialnego w próbie wystąpił również w przypadku województwa mazowieckiego.

Badaniu zostały poddane JST zlokalizowane na terenie każdej spośród specjalnych stref ekonomicznych. Największy udział w próbie mają jednak jednostki samorządu terytorialnego zlokalizowane na terenie strefy tarnobrzeskiej. Również wysoki udział wystąpił w przypadku JST zlokalizowanych na terenie stref: łódzkiej oraz kostrzyńsko-słubickiej. Najmniejszy udział w próbie badawczej miały z kolei JST zlokalizowane na terenie stref: kamiennogórskiej, legnickiej i słupskiej.

Analizując uwarunkowania i bariery związane ze współpracą z przedsiębiorcami ze specjalnych stref ekonomicznych należy zaznaczyć, że znacząca większość jednostek samorządu terytorialnego (95,3%) wskazała, że współpraca ta układa się dobrze. A najistotniejsze czynniki w ocenie JST, które przyczyniają się do utrudnień we współpracy z przedsiębiorcami z SSE to niewłaściwe dokumenty oraz niekompetentni pracownicy. Nieco mniejsze znaczenie miały tu opóźnienia procedur oraz brak decyzyjności. JST zaproponowały również szereg działań ukierunkowanych na przygotowanie wykwalifikowanych kadr pod potrzeby inwestorów strefowych. Jak widać, za największą korzyść uznawana jest poprawa infrastruktury technicznej na terenie gminy (94,2% ankietowanych). Ponad 80% jednostek samorządu terytorialnego wskazało poprawę infrastruktury transportowej, a ponad połowa JST powstawanie obiektów usługowych jako istotne korzyści płynące z funkcjonowania SSE. Nieco mniej niż połowa ankietowanych za korzyść uznała powstawanie nowych obiektów handlowych, a blisko jedna trzecia ankietowanych powstawanie nowych obiektów gastronomicznych.

ZAŁĄCZNIK: CZĘŚĆ I – PRZEDSIĘBIORSTWA

ZAŁĄCZNIK – CZĘŚĆ I

WYNIKI BADANIA: CZĘŚĆ I – PRZEDSIĘBIORSTWA

Charakterystyka próby

Tabela 1. Struktura badanych przedsiębiorstw według województw

Województwo	Częstość	Procent	Procent skumulowany
Dolnośląskie	62	9,7	9,7
Kujawsko-pomorskie	56	8,8	18,5
Lubelskie	12	1,9	20,4
Lubuskie	33	5,2	25,5
Łódzkie	67	10,5	36,1
Małopolskie	27	4,2	40,3
Mazowieckie	41	6,4	46,7
Opolskie	2	,3	47,0
Podkarpackie	48	7,5	54,5
Podlaskie	11	1,7	56,3
Pomorskie	30	4,7	61,0
Śląskie	129	20,2	81,2
Świętokrzyskie	24	3,8	85,0
Warmińsko-mazurskie	37	5,8	90,8
Wielkopolskie	29	4,5	95,3
Zachodniopomorskie	30	4,7	100,0
Ogółem	638	100,0	

Tabela 2. Struktura badanych przedsiębiorstw według obszaru prowadzonej działalności

	Częstość	Procent	Procent ważnych	Procent skumulowany
Ta sama miejscowość	213	33,4	55,0	55,0
Ta sama gmina	51	8,0	13,2	68,2
Ten sam powiat	18	2,8	4,7	72,9
To samo województwo	22	3,4	5,7	78,6
Inne województwo	16	2,5	4,1	82,7
Poza województwem na terenie Polski	22	3,4	5,7	88,4
Poza obszarem Polski	45	7,1	11,6	100,0
Ogółem	387	60,7	100,0	

Tabela 3. Struktura badanych przedsiębiorstw według roku powstania

Rok powstania	Częstość	Procent	Procent ważnych	Procent skumulowany
Do 1997	148	23,2	23,3	23,3
Od 1997 do 2002	165	25,9	25,9	49,2
Od 2002 do 2006	129	20,2	20,3	69,5
Od 2006 do 2014	194	30,4	30,5	100,0
Ogółem	636	99,7	100,0	

Tabela 4. Struktura badanych przedsiębiorstw według formy własności kapitału

	Częstość	Procent	Procent skumulowany
Większościowy udział kapitału krajowego	385	60,3	60,3
Większościowy udział kapitału zagranicznego	253	39,7	100,0
Ogółem	638	100,0	

Tabela 5. Struktura badanych przedsiębiorstw według kraju pochodzenia kapitału

Pochodzenie kapitału	Częstość	Procent
Krajowy	375	58,8%
Zagraniczny, kraje UE	208	32,6%
Stany zjednoczone	22	3,4%
Bric	6	0,9%
Pozostałe	27	4,2%
Ogółem	638	

Tabela 6. Struktura badanych przedsiębiorstw według liczby zatrudnionych

Liczba zatrudnionych	Częstość	Procent	Procent ważnych	Procent skumulowany
Do 9 osób	21	3,3	3,3	3,3
Od 10 do 49 osób	132	20,7	20,8	24,1
Od 50 do 249 osób	320	50,2	50,4	74,5
Powyżej 250 osób	162	25,4	25,5	100,0
Ogółem	635	99,8	100,0	

Tabela 7. Struktura badanych przedsiębiorstw według SSE

SSE	Częstość	Procent	Procent skumulowany
Kamiennogórska	36	5,6	5,6
Katowicka	137	21,5	27,1
Kostrzyńsko-słubicka	60	9,4	36,5
Krakowska	24	3,8	40,3
Legnicka	18	2,8	43,1
Łódzka	74	11,6	54,7
Mielecka	43	6,7	61,4
Pomorska	85	13,3	74,8
Słupska	18	2,8	77,6
Starachowicka	24	3,8	81,3
Suwalska	12	1,9	83,2
Tarnobrzaska	40	6,3	89,5
Wałbrzyska	25	3,9	93,4
Warmińsko-mazurska	42	6,6	100,0
Ogółem	638	100,0	

Tabela 8. Struktura badanych przedsiębiorstw według sposobu powstania

	Częstość	Procent	Procent ważnych	Procent skumulowany
Od podstaw jako nowe	562	88,1	88,4	88,4
W wyniku całkowitego przejęcia innego przedsiębiorstwa	25	3,9	3,9	92,3
W wyniku stworzenia spółki polskiego i zagranicznego przedsiębiorstwa	48	7,5	7,5	99,8
Inny	1	0,2	0,2	100,0
Ogółem	636	99,8	100,0	

Tabela 9. Struktura badanych przedsiębiorstw według wielkości sprzedaży za granicą

Wielkość sprzedaży za granicą	Częstość	Procent
0%	219	39,0%
1–25%	75	13,4%
26–50%	145	25,8%
51–75%	87	15,5%
76–100%	35	6,2%
Razem	561	100%

Tabela 10. Struktura badanych przedsiębiorstw według formy organizacyjno-prawnej

Forma organizacyjno-prawna	Częstość	Procent	Procent skumulowany
Przedsiębiorstwo jednoosobowe	24	3,8	3,8
Spółka cywilna	6	1,0	4,8
Spółka jawna	24	3,8	8,6
Spółka partnerska	1	0,2	8,8
Spółka z o.o.	531	84,6	93,3
Spółka akcyjna	42	6,7	100,0
Ogółem	628	100,0	

Tabela 11. Struktura badanych przedsiębiorstw według rodzaju prowadzonej działalności

Rodzaj działalności	Częstość	Procent	Procent ważnych	Procent skumulowany
Produkcja	456	71,5	79,0	79,0
Handel	42	6,6	7,3	86,3
Usługi	79	12,4	13,7	100,0
Ogółem	577	90,4	100,0	

Informacje o działalności inwestycyjnej przedsiębiorstw – obecnej i planowanej oraz związane z tym zmiany w obszarze zatrudnienia

Tabela 12. Czy firma przed rozpoczęciem działalności w SSE prowadziła już działalność

	Częstość	Procent	Procent skumulowany
Tak	402	63,0	63,1
Nie	236	37,0	100,0
Ogółem	638	100,0	

Tabela 13. Jak długi trwało prowadzenie działalności przed przystąpieniem do SSE

Okres	Częstość	Procent	Procent ważnych	Procent skumulowany
Do 1 roku	5	0,8	1,2	1,2
Od roku do 3 lat	41	6,4	9,8	11,0
Od 3 do 5 lat	54	8,5	12,9	23,9
Od 5 do 10 lat	87	13,6	20,8	44,6
Powyżej 10 lat	232	36,4	55,4	100,0
Ogółem	419	65,7	100,0	

Tabela 14. Czy zmieniono profil działalności po przystąpieniu do SSE

	Częstość	Procent	Procent ważnych	Procent skumulowany
Tak	15	2,4	3,6	3,6
Nie	402	63,0	96,4	100,0
Ogółem	417		100,0	

Tabela 15. Czy po przystąpieniu do SSE firma wygasiała działalność poza SSE

	Częstość	Procent	Procent ważnych	Procent skumulowany
Tak	86	13,5	21,2	21,2
Nie	320	50,2	78,8	100,0
Ogółem	406	63,6	100,0	

Tabela 16. Jaka część przychodów firmy jest generowana przez działalność zakładu w SSE

Przychody (%)	Częstość	Procent	Procent ważnych	Procent skumulowany
Do 10%	32	5,0	5,3	5,3
Od 10% do 25%	40	6,3	6,6	11,9
Od 25% do 50%	27	4,2	4,4	16,3
Od 50% do 75%	1	0,2	0,2	16,5
Powyżej 75%	69	10,8	11,4	27,8
Nie dotyczy	438	68,7	72,2	100,0
Ogółem	607	95,1	100,0	

Tabela 17. Czy przedsiębiorcy planują w przyszłości realizację kolejnej inwestycji

	Częstość	Procent	Procent skumulowany
Tak	242	38,1	38,1
Nie	393	61,8	99,8
Nie dotyczy	1	0,2	100,0
Ogółem	636	100,0	

Tabela 18. Czy przedsiębiorstwo planuje reinwestować zyski na terenie SSE

	Częstość	Procent	Procent ważnych	Procent skumulowany
Tak	259	40,6	40,9	40,9
Nie	374	58,6	59,0	99,8
Nie dotyczy	1	,2	,2	100,0
Ogółem	634	99,4	100,0	

Determinanty lokalizacji przedsiębiorstwa w strefie

Tabela 19. Znaczenie dostępności infrastruktury w lokalizacji inwestycji w SSE

Znaczenie	Częstość	Procent	Procent skumulowany
Wysokie	415	65,0	65,2
Przeciętne	157	24,6	89,8
Niskie	43	6,7	96,4
Brak barier	23	3,6	100,0
Ogółem	638	100,0	

Tabela 20. Znaczenie dogodnego położenia komunikacyjnego w lokalizacji inwestycji w SSE

Znaczenie	Częstość	Procent	Procent skumulowany
Wysokie	444	69,6	69,6
Przeciętne	150	23,5	93,1
Niskie	31	4,9	98,0
Brak barier	13	2,0	100,0
Ogółem	638	100,0	

Tabela 21. Znaczenie współpracy z samorządem w lokalizacji inwestycji w SSE

Znaczenie	Częstość	Procent	Procent skumulowany
Wysokie	321	50,3	50,3
Przeciętne	210	32,9	83,2
Niskie	88	13,8	97,0
Brak barier	19	3,0	100,0
Ogółem	638	100,0	

Tabela 22. Znaczenie chłonności rynku zbytu w lokalizacji inwestycji w SSE

Znaczenie	Częstość	Procent	Procent skumulowany
Wysokie	257	40,3	40,3
Przeciętne	237	37,1	77,4
Niskie	102	16,0	93,4
Brak barier	42	6,6	100,0
Ogółem	638	100,0	

Tabela 23. Znaczenie lokalnego rynku pracy w lokalizacji inwestycji w SSE

Znaczenie	Częstość	Procent	Procent skumulowany
Wysokie	288	45,1	45,1
Przeciętne	226	35,4	80,6
Niskie	85	13,3	93,9
Brak barier	39	6,1	100,0
Ogółem	638	100,0	

Tabela 24. Znaczenie konkurencyjnych (niższych) kosztów pracy w lokalizacji inwestycji w SSE

Znaczenie	Częstość	Procent	Procent ważnych	Procent skumulowany
Wysokie	347	54,4	54,5	54,5
Przeciętne	196	30,7	30,8	85,2
Niskie	54	8,5	8,5	93,7
Brak barier	40	6,3	6,3	100,0
Ogółem	637	99,8	100,0	

Tabela 25. Znaczenie ulg w podatku dochodowym w lokalizacji inwestycji w SSE

Znaczenie	Częstość	Procent	Procent ważnych	Procent skumulowany
Wysokie	472	74,0	74,1	74,1
Przeciętne	121	19,0	19,0	93,1
Niskie	25	3,9	3,9	97,0
Brak barier	19	3,0	3,0	100,0
Ogółem	637	99,8	100,0	

Tabela 26. Znaczenie ulg w podatkach lokalnych w lokalizacji inwestycji w SSE

Znaczenie	Częstość	Procent	Procent ważnych	Procent skumulowany
Wysokie	430	67,4	67,5	67,5
Przeciętne	155	24,3	24,3	91,8
Niskie	37	5,8	5,8	97,6
Brak barier	15	2,4	2,4	100,0
Ogółem	637	99,8	100,0	

Tabela 27. Znaczenie korzystnej ceny terenu inwestycyjnego w lokalizacji inwestycji w SSE

Znaczenie	Częstość	Procent	Procent ważnych	Procent skumulowany
Wysokie	410	64,3	64,6	64,6
Przeciętne	173	27,1	27,2	91,8
Niskie	32	5,0	5,0	96,9
Brak barier	20	3,2	3,2	100,0
Ogółem	635	99,5	100,0	

Barьеры i korzyści związane z realizacją inwestycji w strefie**Barьеры związane z realizacją inwestycji w strefie**

Tabela 28. Trudności związane z uzyskaniem decyzji o inwestycji w SSE

Znaczenie	Częstość	Procent	Procent ważnych	Procent skumulowany
Wysokie	45	7,1	7,1	7,1
Przeciętne	187	29,3	29,4	36,4
Niskie	185	29,0	29,0	65,5
Brak barier	220	34,4	34,5	100,0
Ogółem	637	99,8	100,0	

Tabela 29. Trudności związane z uzyskaniem pozwolenia na budowę

Znaczenie	Częstość	Procent	Procent skumulowany
Wysokie	36	5,6	5,6
Przeciętne	201	31,5	37,1
Niskie	162	25,4	62,5
Brak barier	239	37,5	100,0
Ogółem	638	100,0	

Tabela 30. Zła i nieprzygotowana infrastruktura

Znaczenie	Częstość	Procent	Procent skumulowany
Wysokie	35	5,5	5,6
Przeciętne	122	19,1	24,8
Niskie	245	38,4	63,2
Brak barier	234	36,7	99,8
Ogółem	638	100,0	

Tabela 31. Cena terenu inwestycyjnego

Znaczenie	Częstość	Procent	Procent skumulowany
Wysokie	131	20,5	20,5
Przeciętne	171	26,8	47,3
Niskie	127	19,9	67,2
Brak barier	209	32,8	100,0
Ogółem	638	100,0	

Tabela 32. Konieczność przeniesienia dotychczasowego zakładu produkcyjnego

Znaczenie	Częstość	Procent	Procent skumulowany
Wysokie	22	3,4	3,4
Przeciętne	129	20,2	23,7
Niskie	143	22,4	46,0
Brak barier	343	54,0	100,0
Ogółem	638	100,0	

Tabela 33. Problemy z naborem pracowników

Znaczenie	Częstość	Procent	Procent skumulowany
Wysokie	61	9,6	9,6
Przeciętne	119	18,7	28,2
Niskie	155	24,3	52,5
Brak barier	303	47,5	100,0
Ogółem	638	100,0	

Tabela 34. Problemy ze współpracą z administracją SSE w okresie realizacji inwestycji

Znaczenie	Częstość	Procent	Procent skumulowany
Wysokie	20	3,1	3,1
Przeciętne	149	23,4	26,5
Niskie	196	30,7	57,2
Brak barier	273	42,8	100,0
Ogółem	638	100,0	

Tabela 35. Problemy ze współpracą z samorządem lokalnym w okresie realizacji inwestycji

Znaczenie	Częstość	Procent	Procent skumulowany
Wysokie	31	4,9	4,9
Przeciętne	101	15,8	20,7
Niskie	210	32,9	53,6
Brak barier	296	46,4	100,0
Ogółem	638	100,0	

Tabela 36. Brak możliwości wykorzystania ulgi podatkowej

Znaczenie	Częstość	Procent	Procent skumulowany
Wysokie	71	11,1	11,1
Przeciętne	100	15,7	26,8
Niskie	151	23,7	50,5
Brak barier	316	49,5	100,0
Ogółem	638	100,0	

Tabela 37. Brak możliwości rozliczenia straty

Znaczenie	Częstość	Procent	Procent ważnych	Procent skumulowany
Wysokie	52	8,2	8,3	8,3
Przeciętne	95	14,9	15,2	23,5
Niskie	148	23,2	23,6	47,1
Brak barier	331	51,9	52,9	100,0
Ogółem	626	98,1	100,0	

Tabela 38. Czy pojawiły się jakieś trudności z bieżącym funkcjonowaniem firmy w ramach SSE

	Częstość	Procent	Procent skumulowany
Tak	167	26,2	26,2
Nie	471	73,8	100,0
Ogółem	638	100,0	

Tabela 39. Czy występują problemy z urzędem skarbowym

	Częstość	Procent	Procent ważnych	Procent skumulowany
Tak	58	9,1	9,1	9,1
Nie	128	20,1	20,2	29,3
Nie dotyczy	448	70,2	70,7	100,0
Ogółem	634	99,4	100,0	

Tabela 40. Czy występują problemy we współpracy z samorządem lokalnym w okresie bieżącej działalności

	Częstość	Procent	Procent ważnych	Procent skumulowany
Tak	24	3,8	3,8	3,8
Nie	164	25,7	25,9	29,7
Nie dotyczy	445	69,7	70,3	100,0
Ogółem	633	99,2	100,0	

Tabela 41. Czy występują problemy we współpracy z administracją SSE w okresie bieżącej działalności

	Częstość	Procent	Procent ważnych	Procent skumulowany
Tak	49	7,7	7,7	7,7
Nie	139	21,8	21,9	29,7
Nie dotyczy	446	69,9	70,3	100,0
Ogółem	634	99,4	100,0	

Tabela 42. Czy występują problemy we współpracy z innymi firmami na terenie SSE

	Częstość	Procent	Procent ważnych	Procent skumulowany
Tak	11	1,7	1,7	1,7
Nie	174	27,3	27,5	29,2
Nie dotyczy	448	70,2	70,8	100,0
Ogółem	633	99,2	100,0	

Tabela 43. Czy występują problemy związane z dostępnością komunikacyjną do SSE

	Częstość	Procent	Procent ważnych	Procent skumulowany
Tak	4	0,6	0,6	0,6
Nie	180	28,2	28,4	29,1
Nie dotyczy	449	70,4	70,9	100,0
Ogółem	633	99,2	100,0	

Tabela 44. Czy występują problemy związane z brakiem właściwej infrastruktury

	Częstość	Procent	Procent ważnych	Procent skumulowany
Tak	14	2,2	2,2	2,2
Nie	168	26,3	26,5	28,8
Nie dotyczy	451	70,7	71,2	100,0
Ogółem	633	99,2	100,0	

Tabela 45. Czy występują problemy związane z częstymi zmianami przepisów prawnych

	Częstość	Procent	Procent ważnych	Procent skumulowany
Tak	136	21,3	21,5	21,5
Nie	47	7,4	7,4	28,9
Nie dotyczy	451	70,7	71,1	100,0
Ogółem	634	99,4	100,0	

Wykorzystane formy wsparcia

Jakie formy wsparcia zostały wykorzystane przez Państwa przedsiębiorstwo z tytułu inwestycji na obszarze SSE – można było wskazać więcej niż jedną odpowiedź

Tabela 46. Ulgi w podatku dochodowym

	Częstość	Procent	Procent ważnych	Procent skumulowany
Tak	475	74,5	74,6	74,6
Nie	160	25,1	25,1	99,7
Nie dotyczy	2	0,3	0,3	100,0
Ogółem	637	99,8	100,0	

Tabela 47. Ulgi w podatkach lokalnych

	Częstość	Procent	Procent ważnych	Procent skumulowany
Tak	467	73,2	73,3	73,3
Nie	168	26,3	26,4	99,7
Nie dotyczy	2	0,3	0,3	100,0
Ogółem	637	99,8	100,0	

Tabela 48. Dotacje na B+R

	Częstość	Procent	Procent ważnych	Procent skumulowany
Tak	219	34,3	34,4	34,4
Nie	413	64,7	64,8	99,2
Nie dotyczy	5	0,8	0,8	100,0
Ogółem	637	99,8	100,0	

Tabela 49. Dotacje na szkolenia pracowników

	Częstość	Procent	Procent ważnych	Procent skumulowany
Tak	295	46,2	46,3	46,3
Nie	338	53,0	53,1	99,4
Nie dotyczy	4	0,6	0,6	100,0
Ogółem	637	99,8	100,0	

Tabela 50. Przygotowanie terenów inwestycyjnych

	Częstość	Procent	Procent ważnych	Procent skumulowany
Tak	267	41,8	41,9	41,9
Nie	364	57,1	57,1	99,1
Nie dotyczy	6	0,8	0,9	100,0
Ogółem	637	99,8	100,0	

Tabela 51. Przygotowanie infrastruktury

	Częstość	Procent	Procent ważnych	Procent skumulowany
Tak	250	39,2	39,2	39,2
Nie	380	59,6	59,7	98,9
Nie dotyczy	7	1,0	1,1	100,0
Ogółem	637	99,8	100,0	

Tabela 52. Obniżone ceny gruntu inwestycyjnego

	Częstość	Procent	Procent ważnych	Procent skumulowany
Tak	226	35,4	35,5	35,5
Nie	402	63,0	63,1	98,6
Nie dotyczy	9	1,4	1,4	100,0
Ogółem	637	99,8	100,0	

Działalność innowacyjna przedsiębiorstw strefowych

Tabela 53. Czy firma prowadzi własną działalność B+R

	Częstość	Procent	Procent ważnych	Procent skumulowany
Tak	186	29,2	29,9	29,9
Nie	436	68,3	70,0	100,0
Ogółem	623	97,5	100,0	

Tabela 54. Udział zatrudnionych w działalności B+R

Procent zatrudnionych	Częstość	Procent	Procent skumulowany
Od 0% do 25%	167	28,6	28,6
Od 26% do 50%	23	3,9	32,6
Od 51% do 75%	2	0,3	32,9
Od 76% do 100%	0	0,0	32,9
Nie dotyczy	391	67,1	100,0
Ogółem	583	100,0	

Tabela 55. Udział wydatków na B+R w przychodach ze sprzedaży w 2013 r.

	Częstość	Procent	Procent ważnych	Procent skumulowany
0–2%	31	4,9	5,2	5,2
2,01– 4%	72	11,3	12,1	17,3
4,01–8%	61	9,6	10,3	27,6
8,01%–15%	22	3,4	3,7	31,3
Powyżej 15%	8	1,3	1,3	32,7
Nie dotyczy	400	62,7	67,3	100,0
Ogółem	594	93,1	100,0	

Czy przedsiębiorstwo wprowadziło (wdrożyło) w ciągu ostatnich trzech lat (od początku 2011 do końca 2013 r.) następujące typy innowacji? Jeśli tak to jakie

Tabela 56. Innowacje produktowe

	Częstość	Procent	Procent ważnych	Procent skumulowany
Tak	412	64,6	66,3	66,3
Nie	209	32,8	33,7	100,0
Ogółem	621	97,3	100,0	

Tabela 57. Innowacje procesowe

	Częstość	Procent	Procent ważnych	Procent skumulowany
Tak	318	49,8	51,0	51,0
Nie	306	48,0	49,0	100,0
Ogółem	624	99,8	100,0	

Tabela 58. Innowacje organizacyjne

	Częstość	Procent	Procent ważnych	Procent skumulowany
Tak	244	38,2	39,3	38,3
Nie	377	59,1	60,7	100,0
Ogółem	621	97,3	100,0	

Tabela 59. Innowacje marketingowe

	Częstość	Procent	Procent ważnych	Procent skumulowany
Tak	224	35,1	37,6	37,6
Nie	385	60,3	64,6	100,0
Ogółem	596	98,0	100,0	

Czy innowacje wprowadzone w przedsiębiorstwie w ciągu ostatnich trzech lat (od początku 2011 do końca 2013 roku) były? Zaznaczyc tylko dla odpowiedzi wskazanych

Tabela 60. Innowacje produktowe

	Częstość	Procent	Procent ważnych	Procent skumulowany
Nowe na poziomie firmy	178	27,9	30,7	30,7
Nowe dla rynku lokalnego	34	5,3	5,9	36,6
Nowe dla rynku krajowego	109	17,1	18,8	55,3
Nowe dla rynku międzynarodowego	72	11,3	12,4	67,8
Nie dotyczy	187	27,4	32,2	100,0
Ogółem	580	90,9	100,0	

Tabela 61. Innowacje procesowe

	Częstość	Procent	Procent ważnych	Procent skumulowany
Nowe na poziomie firmy	155	24,3	26,3	26,3
Nowe dla rynku lokalnego	28	4,4	4,7	31,0
Nowe dla rynku krajowego	104	16,3	17,6	48,6
Nowe dla rynku międzynarodowego	24	3,8	4,1	52,7
Nie dotyczy	279	43,7	47,3	100,0
Ogółem	590	92,5	100,0	

Tabela 62. Innowacje organizacyjne

	Częstość	Procent	Procent ważnych	Procent skumulowany
Nowe na poziomie firmy	181	28,4	30,8	30,8
Nowe dla rynku lokalnego	13	2,0	2,2	33,0
Nowe dla rynku krajowego	49	7,7	8,3	41,3
Nowe dla rynku międzynarodowego	5	0,8	0,9	42,2
Nie dotyczy	340	53,3	57,8	100,0
Ogółem	588	92,2	100,0	

Tabela 63. Innowacje marketingowe

	Częstość	Procent	Procent ważnych	Procent skumulowany
Nowe na poziomie firmy	119	18,7	20,3	20,3
Nowe dla rynku lokalnego	20	3,1	3,4	23,7
Nowe dla rynku krajowego	61	9,6	10,4	34,1
Nowe dla rynku międzynarodowego	27	4,2	4,6	38,7
Nie dotyczy	360	55,2	61,3	100,0
Ogółem	587	92,0	100,0	

Źródła finansowania działalności innowacyjnej, według ważności – 1 najważniejsze, etc.

Tabela 64. Wkłady wspólników

	Częstość	Procent	Procent ważnych	Procent skumulowany
Ważność "1"	171	26,8	27,2	27,2
Ważność "2"	26	4,1	4,1	31,4
Ważność "3"	11	1,7	1,8	33,1
Ważność "4"	3	0,5	0,5	33,6
Ważność "5"	3	0,5	0,5	34,1
Nie dotyczy	414	64,9	65,9	100,0
Ogółem	628	98,4	100,0	

Tabela 65. Zysk niepodzielny

	Częstość	Procent	Procent skumulowany
Ważność "1"	145	22,7	22,7
Ważność "2"	98	15,4	38,1
Ważność "3"	17	2,7	40,8
Ważność "4"	3	0,5	41,2
Ważność "5"	1	0,2	41,4
Nie dotyczy	374	58,6	100,0
Ogółem	638	100,0	

Tabela 66. Emisja akcji

	Częstość	Procent	Procent ważnych	Procent skumulowany
Ważność "1"	13	2,0	2,0	2,0
Ważność "2"	12	1,9	1,9	3,9
Ważność "3"	10	1,6	1,6	5,5
Ważność "4"	3	0,5	0,5	6,0
Nie dotyczy	597	93,6	94,0	100,0
Ogółem	635	99,5	100,0	

Tabela 67. Fundusze venture capital/aniółowie biznesu

	Częstość	Procent	Procent ważnych	Procent skumulowany
Ważność "1"	7	1,1	1,1	1,1
Ważność "2"	10	1,6	1,6	2,7
Ważność "3"	7	1,1	1,1	3,8
Ważność "4"	2	0,3	0,3	4,1
Ważność "6"	2	0,3	0,3	4,4
Nie dotyczy	607	95,1	95,6	100,0
Ogółem	635	99,5	100,0	

Tabela 68. Kredyt bankowy

	Częstość	Procent	Procent ważnych	Procent skumulowany
Ważność "1"	106	16,6	16,7	16,7
Ważność "2"	83	13,0	13,1	29,7
Ważność "3"	48	7,5	7,5	37,3
Ważność "4"	6	0,9	0,9	38,2
Ważność "5"	6	0,9	0,9	39,2
Nie dotyczy	387	60,7	60,8	100,0
Ogółem	636	99,7	100,0	

Tabela 69. Leasing

	Częstość	Procent	Procent ważnych	Procent skumulowany
Ważność "1"	11	1,7	1,7	1,7
Ważność "2"	13	2,0	2,0	3,8
Ważność "3"	8	1,3	1,3	5,0
Ważność "4"	4	0,6	0,6	5,7
Ważność "6"	1	0,2	0,2	5,8
Nie dotyczy	598	93,8	94,2	100,0
Ogółem	635	99,5	100,0	

Tabela 70. Emisja obligacji

	Częstość	Procent	Procent ważnych	Procent skumulowany
Ważność "1"	2	0,3	0,3	0,3
Ważność "2"	2	0,3	0,3	0,6
Ważność "3"	4	0,6	0,6	1,3
Ważność "4"	1	0,2	0,2	1,4
Nie dotyczy	626	98,2	98,6	100,0
Ogółem	635	99,5	100,0	

Tabela 71. Fundusze unijne

	Częstość	Procent	Procent ważnych	Procent skumulowany
Ważność "1"	140	21,9	22,0	22,0
Ważność "2"	80	12,5	12,6	34,5
Ważność "3"	43	6,7	6,8	41,3
Ważność "4"	16	2,5	2,5	43,8
Ważność "5"	4	0,6	0,6	44,4
Nie dotyczy	351	55,2	55,6	100,0
Ogółem	637	99,8	100,0	

W jaki sposób w Państwa przedsiębiorstwie pozyskiwane są (innowacje) pomysły na nowe produkty, procesy, zmiany organizacyjne i marketingowe? – dowolna ilość odpowiedzi według ważności źródeł 1 – najważniejsze, etc.

Tabela 72. W oparciu o własne pomysły i zasoby

	Częstość	Procent	Procent skumulowany
Ważność "1"	393	61,6	61,6
Ważność "2"	74	11,6	73,2
Ważność "3"	1	0,2	73,4
Ważność "4"	1	0,2	73,5
Ważność "8"	1	0,2	73,7
Nie dotyczy	168	33,3	100,0
Ogółem	638	100,0	

Tabela 73. Kopiowanie obcych rozwiązań

	Częstość	Procent	Procent ważnych	Procent skumulowany
Ważność "1"	36	5,6	5,7	5,7
Ważność "2"	74	11,6	11,6	17,3
Ważność "3"	12	1,9	1,9	19,2
Ważność "4"	13	2,0	2,0	21,2
Ważność "8"	1	,2	,2	21,4
Nie dotyczy	501	78,5	78,6	100,0
Ogółem	637	99,8	100,0	

Tabela 74. Zaangażowanie specjalistów

	Częstość	Procent	Procent skumulowany
Ważność "1"	124	19,4	19,4
Ważność "2"	154	24,1	43,6
Ważność "3"	53	8,3	51,9
Ważność "4"	2	0,3	52,2
Nie dotyczy	305	47,8	100,0
Ogółem	638	100,0	

Tabela 75. Zakup licencji, patentu, know-how

	Częstość	Procent	Procent skumulowany
Ważność "1"	34	5,3	5,3
Ważność "2"	47	7,4	12,7
Ważność "3"	40	6,3	19,0
Ważność "4"	7	1,1	20,1
Ważność "5"	9	1,4	21,5
Nie dotyczy	501	78,5	100,0
Ogółem	638	100,0	

Tabela 76. Przejęcie przedsiębiorstwa posiadającego innowacje

	Częstość	Procent	Procent skumulowany
Ważność "1"	4	0,6	0,6
Ważność "2"	3	0,5	1,1
Ważność "3"	15	2,4	3,4
Ważność "4"	1	0,2	3,6
Nie dotyczy	615	96,4	100,0
Ogółem	638	100,0	

Tabela 77. Współtworzenie z innymi przedsiębiorstwami w ramach SSE

	Częstość	Procent	Procent skumulowany
Ważność "1"	10	1,6	1,6
Ważność "2"	11	1,7	3,3
Ważność "3"	19	3,0	6,3
Ważność "4"	10	1,6	7,8
Nie dotyczy	588	92,2	100,0
Ogółem	638	100,0	

Tabela 78. Współtworzenie z innymi przedsiębiorstwami poza SSE

	Częstość	Procent	Procent skumulowany
Ważność "1"	5	0,8	0,8
Ważność "2"	7	1,1	1,9
Ważność "3"	16	2,5	4,4
Ważność "4"	21	3,3	7,7
Ważność "5"	5	0,8	8,5
Nie dotyczy	584	91,5	100,0
Ogółem	638	100,0	

Tabela 79. Współtworzenie z JBN w ramach SSE

	Częstość	Procent	Procent skumulowany
Ważność "1"	6	0,9	0,9
Ważność "3"	8	1,3	2,2
Ważność "4"	6	0,9	3,1
Ważność "5"	3	0,5	3,6
Ważność "6"	1	0,2	3,8
Nie dotyczy	614	96,2	100,0
Ogółem	638	100,0	

Tabela 80. Współtworzenie z JBN poza SSE

	Częstość	Procent	Procent skumulowany
Ważność "1"	15	2,4	2,4
Ważność "2"	9	1,4	3,8
Ważność "3"	2	0,3	4,1
Ważność "4"	10	1,6	5,6
Ważność "5"	7	1,1	6,7
Ważność "6"	1	0,2	6,9
Ważność "7"	1	0,2	7,1
Ważność "9"	1	0,2	7,2
Nie dotyczy	592	92,8	100,0
Ogółem	638	100,0	

Tabela 81. Współpraca z przedsiębiorstwami posiadającymi innowacje w ramach SSE

	Częstość	Procent	Procent skumulowany
Ważność "1"	2	0,3	0,3
Ważność "2"	1	0,2	0,5
Ważność "3"	2	0,3	0,8
Ważność "4"	4	0,6	1,4
Ważność "5"	2	0,3	1,7
Ważność "6"	3	0,5	2,2
Nie dotyczy	624	97,8	100,0
Ogółem	638	100,0	

Tabela 82. Współpraca z przedsiębiorstwami posiadającymi innowacje poza SSE

	Częstość	Procent	Procent skumulowany
Ważność "1"	13	2,0	2,0
Ważność "2"	9	1,4	3,4
Ważność "3"	9	1,4	4,9
Ważność "4"	10	1,6	6,4
Ważność "5"	8	1,3	7,7
Ważność "6"	3	0,5	8,2
Ważność "7"	2	0,3	8,5
Nie dotyczy	584	91,5	100,0
Ogółem	638	100,0	

Tabela 83. Czy firma otrzymuje wsparcie B+R ze strony SSE

	Częstość	Procent	Procent skumulowany
Tak	51	8,0	8,0
Nie	587	92,0	100,0
Ogółem	638	100,0	

Jak często firma współpracuje z kooperantami

Tabela 84. Współpraca z kooperantami z obszaru SSE

	Częstość	Procent	Procent ważnych	Procent skumulowany
Często	112	17,6	17,6	17,6
Czasami	97	15,2	15,3	32,9
Rzadko	182	28,5	28,7	61,6
Nigdy	244	38,3	38,4	100,0
Ogółem	635	99,5	100,0	

Tabela 85. Współpraca z kooperantami z tej samej miejscowości

	Częstość	Procent	Procent ważnych	Procent skumulowany
Często	69	10,8	10,9	10,9
Czasami	163	25,5	25,8	36,7
Rzadko	183	28,7	29,0	65,7
Nigdy	217	34,1	34,3	100,0
Ogółem	632	99,1	100,0	

Tabela 86. Współpraca z kooperantami z tej samej gminy

	Częstość	Procent	Procent ważnych	Procent skumulowany
Często	50	7,8	7,8	7,8
Czasami	155	24,3	24,3	32,2
Rzadko	192	30,1	30,1	62,3
Nigdy	237	37,6	37,7	98,9
Ogółem	637	99,8	100,0	

Tabela 87. Współpraca z kooperantami z tego samego powiatu

	Częstość	Procent	Procent ważnych	Procent skumulowany
Często	84	13,2	13,2	13,2
Czasami	172	27,0	27,0	40,2
Rzadko	150	23,5	23,5	63,7
Nigdy	231	36,2	36,3	100,0
Ogółem	637	99,8	100,0	

Tabela 88. Współpraca z kooperantami z tego samego województwa SSE

	Częstość	Procent	Procent ważnych	Procent skumulowany
Często	142	22,3	22,3	22,3
Czasami	224	35,1	35,2	57,5
Rzadko	81	12,7	12,7	70,2
Nigdy	190	29,8	29,8	100,0
Ogółem	637	99,8	100,0	

Tabela 89. Współpraca z kooperantami spoza województwa, ale z Polski

	Częstość	Procent	Procent ważnych	Procent skumulowany
Często	265	41,5	41,6	41,6
Czasami	159	24,9	25,0	66,6
Rzadko	51	8,0	8,0	74,6
Nigdy	162	25,4	25,4	100,0
Ogółem	637	99,8	100,0	

Tabela 90. Współpraca z kooperantami spoza Polski

	Częstość	Procent	Procent ważnych	Procent skumulowany
Często	255	40,0	40,2	40,2
Czasami	129	20,2	20,3	60,6
Rzadko	78	12,2	12,3	72,9
Nigdy	172	27,1	27,1	100,0
Ogółem	634	99,4	100,0	

Tabela 91. Czy przedsiębiorstwo działa w branży, która może być uznana jako inteligenta specjalizacja

	Częstość	Procent	Procent ważnych	Procent skumulowany
Tak	57	8,9	8,9	8,9
Nie	580	90,9	91,1	100,0
Ogółem	637	99,8	100,0	

Tabela 92. Czy produkcja w zakładzie jest zautomatyzowana

	Częstość	Procent	Procent ważnych	Procent skumulowany
Tak, całkowicie	144	22,6	22,6	22,6
Tak, częściowo	384	60,2	60,3	82,9
Nie	109	17,1	17,1	100,0
Ogółem	637	99,8	100,0	

Tabela 93. Czy planowane jest wprowadzenie automatyzacji produkcji

	Częstość	Procent	Procent ważnych	Procent skumulowany
Tak	106	16,6	16,6	16,6
Nie	531	83,3	83,4	100,0
Ogółem	637	99,8	100,0	

Zatrudnienie w przedsiębiorstwach strefowych**Obecna struktura zatrudnionych w przedsiębiorstwie**

Tabela 94. Wykształcenie podstawowe

Procent zatrudnionych	Częstość	Procent	Procent skumulowany
Od 0% do 25%	285	98,3	98,3
Od 26% do 50%	5	1,7	100,0
Od 51% do 75%	0	0	
Od 76% do 100%	0	0	
Ogółem	290	100	

Tabela 95. Wykształcenie zasadnicze zawodowe

Procent zatrudnionych	Częstość	Procent	Procent skumulowany
Od 0% do 25%	241	41,3	41,3
Od 26% do 50%	283	48,5	89,7
Od 51% do 75%	50	8,6	98,3
Od 76% do 100%	10	1,7	100,0
Ogółem	584	100	

Tabela 96. Wykształcenie średnie maturalne

Procent zatrudnionych	Częstość	Procent	Procent skumulowany
Od 0% do 25%	436	90,5	90,5
Od 26% do 50%	43	8,9	99,4
Od 51% do 75%	3	0,6	100,0
Od 76% do 100%	0	0,0	
Ogółem	482	100,0	

Tabela 97. Wykształcenie średnie zawodowe

Procent zatrudnionych	Częstość	Procent	Procent skumulowany
Od 0% do 25%	255	44,3	44,3
Od 26% do 50%	296	51,4	95,7
Od 51% do 75%	15	2,6	98,3
Od 76% do 100%	10	1,7	100,0
Ogółem	576	100,0	

Tabela 98. Wykształcenie wyższe

Procent zatrudnionych	Częstość	Procent	Procent skumulowany
Od 0% do 25%	448	70,2	70,2
Od 26% do 50%	164	25,7	95,9
Od 51% do 75%	14	2,2	98,1
Od 76% do 100%	12	1,9	100,0
Ogółem	638	100,0	

Tabela 99. Pracownicy fizyczni

Procent zatrudnionych	Częstość	Procent	Procent skumulowany
Od 0% do 25%	18,0	2,8	2,8
Od 26% do 50%	55	8,6	11,5
Od 51% do 75%	338	53,1	64,6
Od 76% do 100%	225	35,4	100,0
Ogółem	636	100,0	

Tabela 100. Pracownicy administracji

Procent zatrudnionych	Częstość	Procent	Procent skumulowany
Od 0% do 25%	593	93,1	93,1
Od 26% do 50%	33	5,2	98,3
Od 51% do 75%	7	1,1	99,4
Od 76% do 100%	4	0,6	100,0
Ogółem	637	100,0	

Tabela 101. Menedżerowie średniego szczebla

Procent zatrudnionych	Częstość	Procent	Procent skumulowany
Od 0% do 25%	622	98,1	98,1
Od 26% do 50%	12	1,9	100,0
Od 51% do 75%	0		
Od 76% do 100%	0		
Ogółem	634	100,0	

Tabela 102. Menedżerowie wyższego szczebla

Procent zatrudnionych	Częstość	Procent	Procent skumulowany
Od 0% do 25%	623,0	97,6	97,6
Od 26% do 50%	11	1,7	99,4
Od 51% do 75%	0	0,0	99,4
Od 76% do 100%	4	0,6	100,0
Ogółem	638	100,0	

Tabela 103. Pracownicy zatrudnieni w wymiarze niepełnego etatu

Procent zatrudnionych	Częstość	Procent	Procent skumulowany
Od 0% do 25%	600	98,0	98,0
Od 26% do 50%	4	0,7	98,7
Od 51% do 75%	3	0,5	99,2
Od 76% do 100%	5	0,8	100,0
Ogółem	612	100,0	

Tabela 104. Pracownicy zatrudnieni w wymiarze pełnego etatu

Procent zatrudnionych	Częstość	Procent	Procent skumulowany
Od 0% do 25%	38	6,0	6,0
Od 26% do 50%	15	2,4	8,4
Od 51% do 75%	76	12,0	20,3
Od 76% do 100%	505	79,7	100,0
Ogółem	634	100,0	

Tabela 105. Pracownicy zatrudnieni na umowę – zlecenie

Procent zatrudnionych	Częstość	Procent	Procent skumulowany
Od 0% do 25%	572	92,3	92,3
Od 26% do 50%	24	3,9	96,1
Od 51% do 75%	8	1,3	97,4
Od 76% do 100%	16	2,6	100,0
Ogółem	620	100,0	

Tabela 106. Pracownicy zatrudnieni w oparciu o umowę o dzieło

Procent zatrudnionych	Częstość	Procent	Procent skumulowany
Od 0% do 25%	602	98,9	98,9
Od 26% do 50%	5	0,8	99,7
Od 51% do 75%	0	0,0	99,7
Od 76% do 100%	2	0,3	100,0
Ogółem	609	100,0	

Tabela 107. Pracownicy zatrudnieni w oparciu o umowę o staż/praktyki zawodowe

Procent zatrudnionych	Częstość	Procent	Procent skumulowany
Od 0% do 25%	610	99,8	99,8
Od 26% do 50%	0	0,0	99,8
Od 51% do 75%	0	0,0	99,8
Od 76% do 100%	1	0,2	100,0
Ogółem	611	100,0	

Planowane zatrudnienie

Tabela 108. Czy planują Państwo zwiększyć zatrudnienie

	Częstość	Procent	Procent ważnych	Procent skumulowany
Tak	115	18,0	18,1	18,0
Nie	419	65,7	65,7	83,7
Trudno powiedzieć	104	16,3	16,0	100,0
Ogółem	638	100,0	100,0	

Tabela 109. Planowany wzrost zatrudnienia

Wzrost zatrudnienia	Częstość	Procent	Procent skumulowany
Od 0% do 25%	82	81,2	81,2
Od 26% do 50%	13	12,9	94,1
Od 51% do 75%	1	1,0	95,0
Od 76% do 100%	5	5,0	100,0
Ogółem	101	100,0	

Ocena umiejętności i kwalifikacji pracowników: zatrudnionych w ciągu ostatnich 12-stu miesięcy

Tabela 110. Pracowitość/wydajność pracy

Ocena	Częstość	Procent	Procent skumulowany
Słaba	6	0,9	0,9
Dostateczna	109	17,1	18,1
Dobra	314	49,2	67,5
Bardzo dobra	207	32,4	100,0
Ogółem	636	100,0	

Tabela 111. Poziom kwalifikacji zawodowych

Ocena	Częstość	Procent	Procent skumulowany
Słaba	16	2,5	2,5
Dostateczna	127	19,9	22,4
Dobra	285	44,7	67,2
Bardzo dobra	209	32,8	100,0
Ogółem	637	100,0	

Tabela 112. Znajomość języków obcych

Ocena	Częstość	Procent	Procent skumulowany
Bardzo słaba	25	3,9	3,9
Słaba	171	26,8	30,8
Dostateczna	198	31,0	61,9
Dobra	154	24,1	86,2
Bardzo dobra	88	13,8	100,0
Ogółem	636	100,0	

Tabela 113. Doświadczenie zawodowe

Ocena	Częstość	Procent	Procent ważnych	Procent skumulowany
Słaba	45	7,1	7,1	7,1
Dostateczna	172	27,0	27,0	34,0
Dobra	225	35,3	35,3	69,3
Bardzo dobra	196	30,7	30,7	100,0
Ogółem	638	100,0	100,0	

Tabela 114. Organizacja pracy

Ocena	Częstość	Procent	Procent skumulowany
Słaba	29	4,5	4,5
Dostateczna	120	18,8	23,4
Dobra	297	46,6	69,9
Bardzo dobra	192	30,1	100,0
Ogółem	638	100,0	

Tabela 115. Dyspozycyjność

Ocena	Częstość	Procent	Procent skumulowany
Bardzo słaba	1	0,2	0,2
Słaba	23	3,6	3,8
Dostateczna	116	18,2	21,9
Dobra	310	48,6	70,5
Bardzo dobra	188	29,5	100,0
Ogółem	638	100,0	

Tabela 116. Umiejętność pracy w zespole

Ocena	Częstość	Procent	Procent skumulowany
Bardzo słaba	1	0,2	0,2
Słaba	29	4,5	4,7
Dostateczna	109	17,1	21,8
Dobra	281	44,0	65,8
Bardzo dobra	218	34,2	100,0
Ogółem	638	100,0	

Tabela 117. Samodzielność

Ocena	Częstość	Procent	Procent skumulowany
Bardzo słaba	2	0,3	0,3
Słaba	62	9,7	10,0
Dostateczna	106	16,6	26,7
Dobra	286	44,8	71,6
Bardzo dobra	181	28,4	100,0
Ogółem	637	100,0	

Tabela 118. Kreatywność

	Częstość	Procent	Procent ważnych	Procent skumulowany
Bardzo słaba	5	0,8	0,8	0,8
Słaba	33	5,2	5,2	6,0
Dostateczna	157	24,6	24,6	30,6
Dobra	283	44,4	44,4	74,9
Bardzo dobra	160	25,1	25,1	100,0
Ogółem	638	100,0	100,0	

Tabela 119. Podejmowanie działań na rzecz podniesienia swoich kwalifikacji i umiejętności

Ocena	Częstość	Procent	Procent ważnych	Procent skumulowany
Bardzo słaba	9	1,4	1,4	1,4
Słaba	122	19,1	19,2	20,6
Dostateczna	141	22,1	22,2	42,8
Dobra	199	31,2	31,3	74,1
Bardzo dobra	165	25,9	25,9	100,0
Ogółem	636	99,7	100,0	

Współpraca przedsiębiorstw strefowych z władzami lokalnymi: obszary współpracy i jej bariery, tworzenie klastrów, CSR

Tabela 120. Czy firma współpracuje ze szkołami wyższymi

	Częstość	Procent	Procent ważnych	Procent skumulowany
Tak	152	23,8	23,9	23,9
Nie	484	76,1	76,1	100,0
Ogółem	636	99,7	100,0	

Obszary współpracy

Tabela 121. Tworzenie kierunków pod potrzeby przedsiębiorstw

	Częstość	Procent	Procent ważnych	Procent skumulowany
Tak	47	7,4	7,8	7,8
Nie	125	19,6	20,7	28,5
Nie dotyczy	433	67,9	71,6	100,0
Ogółem	605	94,8	100,0	

Tabela 122. Praktyki zawodowe

	Częstość	Procent	Procent ważnych	Procent skumulowany
Tak	131	20,5	21,7	21,7
Nie	43	6,7	7,1	28,8
Nie dotyczy	430	67,4	71,2	100,0
Ogółem	604	94,7	100,0	

Tabela 123. Specjalności na uczelni wyższej

	Częstość	Procent	Procent ważnych	Procent skumulowany
Tak	43	6,7	7,1	7,1
Nie	130	20,4	21,5	28,6
Nie dotyczy	432	67,6	71,4	100,0
Ogółem	605	94,8	100,0	

Tabela 124. Współpraca z JST

	Częstość	Procent	Procent ważnych	Procent skumulowany
Tak	360	56,4	57,3	57,3
Nie	268	42,0	42,7	100,0
Ogółem	628	99,8	100,0	

Jaki jest obszar i częstotliwość współpracy

Tabela 125. Działalność innowacyjna

	Częstość	Procent	Procent ważnych	Procent skumulowany
Często	68	10,7	10,7	10,7
Czasami	79	12,4	12,4	23,1
Rzadko	98	15,4	15,4	38,5
Nigdy	134	21,0	21,0	59,5
Nie dotyczy	258	40,4	40,5	100,0
Ogółem	637	99,8	100,0	

Tabela 126. Działalność inwestycyjna

	Częstość	Procent	Procent skumulowany
Często	76	11,9	11,9
Czasami	135	21,2	33,1
Rzadko	91	14,3	47,3
Nigdy	81	12,7	60,0
Nie dotyczy	255	40,0	100,0
Ogółem	638	100,0	

Tabela 127. Ulgi podatkowe

	Częstość	Procent	Procent skumulowany
Często	117	18,3	18,3
Czasami	164	25,7	44,0
Rzadko	62	9,7	53,8
Nigdy	42	6,6	60,3
Nie dotyczy	253	39,7	100,0
Ogółem	638	100,0	

Tabela 128. Programy wsparcia finansowego

	Częstość	Procent	Procent skumulowany
Często	60	9,4	9,4
Czasami	110	17,2	26,6
Rzadko	112	17,6	44,2
Nigdy	98	15,4	59,6
Nie dotyczy	258	40,4	100,0
Ogółem	638	100,0	

Tabela 129. Sprawy pracownicze

	Częstość	Procent	Procent skumulowany
Często	100	15,7	15,7
Czasami	124	19,4	35,1
Rzadko	73	11,4	46,6
Nigdy	86	13,5	60,0
Nie dotyczy	255	40,0	100,0
Ogółem	638	100,0	

Bariery współpracy z JST

Tabela 130. Przewlekłość procedur

	Częstość	Procent	Procent ważnych	Procent skumulowany
Wysokie	238	37,3	37,7	37,7
Przeciętne	268	42,0	42,4	80,1
Niskie	117	18,3	18,5	98,6
Nie dotyczy	9	1,5	1,4	100,0
Ogółem	632	99,1	100,0	

Tabela 131. Brak elastyczności procedur

	Częstość	Procent	Procent ważnych	Procent skumulowany
Wysokie	193	30,3	30,5	30,5
Przeciętne	316	49,5	50,0	80,5
Niskie	117	18,3	18,5	99,1
Nie dotyczy	6	0,8	0,9	100,0
Ogółem	632	99,1	100,0	

Tabela 132. Brak kompetencji pracowników JST

	Częstość	Procent	Procent ważnych	Procent skumulowany
Wysokie	80	12,5	12,7	12,7
Przeciętne	275	43,1	43,7	56,4
Niskie	266	41,7	42,2	98,6
Nie dotyczy	9	1,1	1,4	100,0
Ogółem	630	98,7	100,0	

Tabela 133. Czy firma współpracuje z innymi przedsiębiorstwami z SSE

	Częstość	Procent	Procent skumulowany
Tak	118	18,5	18,5
Nie	520	81,5	100,0
Ogółem	638	100,0	

Tabela 134. Czy są Państwo zainteresowani nawiązywaniem relacji klastrowych

	Częstość	Procent	Procent ważnych	Procent skumulowany
Tak	96	15,0	15,3	15,3
Nie	532	83,4	84,7	100,0
Ogółem	628	98,4	100,0	

***Jaki obszar tematyczny/branża powinna być rozwijana przez klaster
– można wskazać więcej niż 1 odpowiedź***

Tabela 135. Wspólne badania

	Częstość	Procent	Procent ważnych	Procent skumulowany
Tak	51	8,0	9,1	9,1
Nie	48	7,5	8,6	17,6
Nie dotyczy	462	72,4	82,4	100,0
Ogółem	561	87,9	100,0	

Tabela 136. Wspólna polityka zatrudnienia

	Częstość	Procent	Procent ważnych	Procent skumulowany
Tak	39	6,1	7,0	7,0
Nie	65	10,2	11,6	18,5
Nie dotyczy	457	71,6	81,5	100,0
Ogółem	561	87,9	100,0	

Tabela 137. Komplementarne badania

	Częstość	Procent	Procent ważnych	Procent skumulowany
Tak	52	8,2	9,3	9,3
Nie	49	7,7	8,7	18,0
Nie dotyczy	461	72,3	82,0	100,0
Ogółem	562	88,1	100,0	

Tabela 138. Wspólne zakupy mediów

	Częstość	Procent	Procent ważnych	Procent skumulowany
Tak	65	10,2	11,6	11,6
Nie	37	5,8	6,6	18,1
Nie dotyczy	460	72,1	81,9	100,0
Ogółem	562	88,1	100,0	

Tabela 139. Współpraca w zakresie kontraktów z SSE

	Częstość	Procent	Procent ważnych	Procent skumulowany
Tak	63	9,9	11,2	11,2
Nie	37	5,8	6,6	17,8
Nie dotyczy	462	72,5	82,2	100,0
Ogółem	562	88,1	100,0	

Tabela 140. Współpraca w zakresie kontraktów z JST

	Częstość	Procent	Procent ważnych	Procent skumulowany
Tak	39	6,1	7,0	7,0
Nie	52	8,2	9,3	16,2
Nie dotyczy	470	73,7	83,8	100,0
Ogółem	561	87,9	100,0	

Tabela 141. Kto powinien być inicjować działalność klastra

	Częstość	Procent	Procent ważnych	Procent skumulowany
Zarządzający SSE	22	3,4	4,0	4,0
JST	2	0,3	0,4	4,4
Grupa przedsiębiorców	69	10,8	12,5	16,9
Nie dotyczy	457	71,7	83,1	100,0
Ogółem	550	86,2	100,0	

Czy są Państwo zainteresowani korzystaniem z infrastruktury obiektów, jak poniżej

Tabela 142. Pracownie specjalistyczne

	Częstość	Procent	Procent ważnych	Procent skumulowany
Tak	90	14,1	17,8	17,8
Nie	406	63,6	80,2	98,0
Nie dotyczy	10	1,6	2,0	100,0
Ogółem	506	79,3	100,0	

Tabela 143. Udział w konferencjach

	Częstość	Procent	Procent ważnych	Procent skumulowany
Tak	95	14,9	19,1	19,1
Nie	380	59,6	76,5	95,6
Nie dotyczy	21	3,5	4,4	100,0
Ogółem	497	77,9	100,0	

Tabela 144. Udział w warsztatach, seminariach

	Częstość	Procent	Procent ważnych	Procent skumulowany
Tak	105	16,5	21,0	21,0
Nie	367	57,5	73,5	94,5
Nie dotyczy	27	4,3	5,5	100,0
Ogółem	499	78,2	100,0	

Jakie działania z zakresu społecznej odpowiedzialności biznesu realizuje Państwa Przedsiębiorstwo?

Tabela 145. Udostępnianie pomieszczeń

	Częstość	Procent	Procent ważnych	Procent skumulowany
Tak	86	13,5	13,5	13,5
Nie	549	86,1	86,3	99,8
Nie dotyczy	1	0,2	0,2	100,0
Ogółem	636	99,7	100,0	

Tabela 146. Sponsoring klubów sportowych

	Częstość	Procent	Procent ważnych	Procent skumulowany
Tak	145	22,7	22,8	22,8
Nie	491	77,0	77,1	99,8
Nie dotyczy	1	0,2	0,2	100,0
Ogółem	637	99,8	100,0	

Tabela 147. Sponsoring wydarzeń kulturalnych

	Częstość	Procent	Procent ważnych	Procent skumulowany
Tak	273	42,8	42,9	42,9
Nie	361	56,6	56,7	99,5
Nie dotyczy	3	0,5	0,5	100,0
Ogółem	637	99,8	100,0	

Tabela 148. Wolontariat pracowników

	Częstość	Procent	Procent ważnych	Procent skumulowany
Tak	57	8,9	9,0	9,0
Nie	576	90,3	90,9	99,8
Nie dotyczy	1	0,2	0,2	100,0
Ogółem	634	99,4	100,0	

**ZAŁĄCZNIK: CZĘŚĆ II – JEDNOSTKI
SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO**

ZAŁĄCZNIK – CZĘŚĆ II

WYNIKI BADANIA: CZĘŚĆ II – JEDNOSTKI SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO

Charakterystyka próby

Tabela 149. Struktura badanych JST według województw

Województwo	Częstość	Procent	Procent skumulowany
Dolnośląskie	9	5,2	5,2
Kujawsko-pomorskie	9	5,2	10,5
Lubelskie	10	5,8	16,3
Lubuskie	8	4,7	20,9
Łódzkie	20	11,6	32,6
Małopolskie	11	6,4	39,0
Mazowieckie	15	8,7	47,7
Opolskie	7	4,1	51,7
Podkarpackie	20	11,6	63,4
Podlaskie	10	5,8	69,2
Pomorskie	8	4,7	73,8
Śląskie	7	4,1	77,9
Świętokrzyskie	9	5,2	83,1
Warmińsko-mazurskie	9	5,2	88,4
Wielkopolskie	10	5,8	94,2
Zachodniopomorskie	10	5,8	100,0
Ogółem	172	100,0	

Tabela 150. Struktura badanych JST według SSE

SSE	Częstość	Procent	Procent skumulowany
Kamiennogórska SSE	1	,6	,6
Katowice	5	2,9	3,5
Katowicka	1	,6	4,1
Katowicka	1	,6	4,7
Kostrzyńko-Słubicka	20	11,6	16,3
Krakowska	10	5,8	22,1
Legnicka SSE	2	1,2	23,3
Łódzka	20	11,6	34,9
Mielecka	17	9,9	44,8
Opolska SSE	7	4,1	48,8
Pomorska	17	9,9	58,7
Słupska	3	1,7	60,5
Starachowicka	11	6,4	66,9
Suwalska SSE	11	6,4	73,3
Tarnobrzaska	23	13,4	86,6
Wałbrzyska SSE	11	6,4	93,0
Warmińsko-Mazurska S	12	7,0	100,0
Ogółem	172	100,0	

Współpraca z przedsiębiorcami: uwarunkowania i bariery

Tabela 151. Czy współpraca z inwestorami z SSE układała się dobrze

	Częstość	Procent	Procent skumulowany
Tak	164	95,3	95,3
Nie	7	4,1	99,4
Nie dotyczy	1	0,6	100,0
Ogółem	172	100,0	

Tabela 152. Trudności we współpracy z inwestorami – można było wskazać więcej niż jedną odpowiedź

Trudności we współpracy z inwestorami	Częstość	Procent
Niewłaściwe dokumenty	54	31,4
Niekompetentni pracownicy	41	23,8
Opóźnienia procedur	16	9,3
Brak decyzyjności	14	8,1

Tabela 153. Propozycje JST dotyczące współpracy na rzecz przygotowania wykwalifikowanych kadr pod potrzeby inwestorów strefowych

Propozycje	Częstość	Procent
Szkolenia bezrobotnych	140	81,4
Utworzenie dedykowanych klas w szkolnictwie zawodowym	35	20,3
Utworzenie szkoły dla grupy przedsiębiorców	19	11,0

Działania na rzecz pozyskiwania nowych inwestorów

Tabela 154. Działania promocyjne JST realizowane w celu pozyskania nowych inwestorów

Działanie	Częstość	Procent
Udział w konferencjach	147	85,5
Rozmowy indywidualne	145	84,8
Udział w targach	118	68,6
Wyjazdy zagraniczne	66	38,4

Korzyści wynikające z funkcjonowania SSE na terenie gminyTabela 155. Korzyści wynikające z funkcjonowania SSE na terenie gminy
(można było wskazać więcej niż jedną odpowiedź)

Korzyści z funkcjonowania przedsiębiorstw w SSE	Częstość	Procent
Poprawa infrastruktury technicznej	162	94,2
Poprawa infrastruktury transportowej	136	82,9
Nowe obiekty usługowe	88	51,2
Nowe obiekty handlowe	81	47,1
Nowe obiekty gastronomiczne	50	30,5

Oddziaływanie SSE na rozwój regionu w poszczególnych obszarach

Tabela 156. Oddziaływanie SSE na tworzenie nowych miejsc pracy w regionie

Siła oddziaływania	Częstość	Procent	Procent skumulowany
Bardzo wysokie	43	25,0	25,0
Wysokie	62	36,0	61,0
Średnie	60	34,9	95,9
Niskie	5	2,9	98,8
Bardzo niskie	1	0,6	99,4
Nie dotyczy	1	0,6	100,0
Ogółem	172	100,0	

Tabela 157. Oddziaływanie SSE na poprawę stanu infrastruktury technicznej

Siła oddziaływania	Częstość	Procent	Procent skumulowany
Bardzo wysokie	34	19,8	19,8
Wysokie	87	50,6	70,3
Średnie	47	27,3	97,7
Niskie	2	1,2	98,8
Bez znaczenia	1	0,6	99,4
Nie dotyczy	1	0,6	100,0
Ogółem	172	100,0	

Tabela 158. Oddziaływanie SSE na wzrost działalności inwestycyjnej poza SSE

Siła oddziaływania	Częstość	Procent	Procent skumulowany
Bardzo wysokie	4	2,3	2,3
Wysokie	32	18,6	20,9
Średnie	60	34,9	55,8
Niskie	43	25,0	80,8
Bardzo niskie	20	11,6	92,4
Bez znaczenia	12	7,0	99,4
Nie dotyczy	1	0,6	100,0
Ogółem	172	100,0	

Tabela 159. Oddziaływanie SSE na napływ kapitału zagranicznego

Siła oddziaływania	Częstość	Procent	Procent skumulowany
Bardzo wysokie	10	5,8	5,8
Wysokie	38	22,1	27,9
Średnie	84	48,8	76,7
Niskie	33	19,2	95,9
Bardzo niskie	5	2,9	98,8
Bez znaczenia	1	0,6	99,4
Nie dotyczy	1	0,6	100,0
Ogółem	172	100,0	

Tabela 160. Oddziaływanie SSE na rozwój nowych technologii

Siła oddziaływania	Częstość	Procent	Procent skumulowany
Bardzo wysokie	16	9,3	9,3
Wysokie	90	52,3	61,6
Średnie	56	32,6	94,2
Niskie	5	2,9	97,1
Bardzo niskie	3	1,7	98,8
Bez znaczenia	1	0,6	99,4
Nie dotyczy	1	0,6	100,0
Ogółem	172	100,0	

Tabela 161. Oddziaływanie SSE na wzrost atrakcyjności regionu dla nowych inwestorów

Siła oddziaływania	Częstość	Procent	Procent skumulowany
Bardzo wysokie	26	15,1	15,1
Wysokie	70	40,7	55,8
Średnie	54	31,4	87,2
Niskie	11	6,4	93,6
Bardzo niskie	7	4,1	97,7
Bez znaczenia	3	1,7	99,4
Nie dotyczy	1	0,6	100,0
Ogółem	172	100,0	

Tabela 162. Oddziaływanie SSE na podnoszenie kwalifikacji lokalnych kadr

Siła oddziaływania	Częstość	Procent	Procent skumulowany
Bardzo wysokie	23	13,4	13,4
Wysokie	85	49,4	62,8
Średnie	47	27,3	90,1
Niskie	12	7,0	97,1
Bardzo niskie	2	1,2	98,3
Bez znaczenia	2	1,2	99,4
Nie dotyczy	1	0,6	100,0
Ogółem	172	100,0	

Tabela 163. Oddziaływanie SSE na poprawę środowiska naturalnego

Siła oddziaływania	Częstość	Procent	Procent skumulowany
Bardzo wysokie	9	5,2	5,2
Wysokie	31	18,0	23,3
Średnie	53	30,8	54,1
Niskie	39	22,7	76,7
Bardzo niskie	21	12,2	89,0
Bez znaczenia	17	9,9	98,8
Nie dotyczy	2	1,2	100,0
Ogółem	172	100,0	

Tabela 164. Oddziaływanie SSE na dywersyfikację struktury produkcji i usług w regionie

Siła oddziaływania	Częstość	Procent	Procent skumulowany
Bardzo wysokie	3	1,7	1,7
Wysokie	13	7,6	9,3
Średnie	55	32,0	41,3
Niskie	24	14,0	55,2
Bardzo niskie	48	27,9	83,1
Bez znaczenia	18	10,5	93,6
Nie dotyczy	11	6,4	100,0
Ogółem	172	100,0	

Tabela 165. Oddziaływanie SSE na wzrost kosztów pracy

Siła oddziaływania	Częstość	Procent	Procent skumulowany
Wysokie	1	0,6	0,6
Średnie	19	11,0	11,6
Niskie	24	14,0	25,6
Bardzo niskie	87	50,6	76,2
Bez znaczenia	30	17,4	93,6
Nie dotyczy	11	6,4	100,0
Ogółem	172	100,0	

Tabela 166. Oddziaływanie SSE na zawężenie specjalizacji regionu

Siła oddziaływania	Częstość	Procent	Procent skumulowany
Wysokie	3	1,7	1,7
Średnie	16	9,3	11,0
Niskie	25	14,5	25,6
Bardzo niskie	67	39,0	64,5
Bez znaczenia	50	29,1	93,6
Nie dotyczy	11	6,4	100,0
Ogółem	172	100,0	

Tabela 167. Oddziaływanie SSE na ograniczenie konkurencji – wypieranie z rynku lokalnych przedsiębiorstw spoza SSE

Siła oddziaływania	Częstość	Procent	Procent skumulowany
Wysokie	3	1,7	1,7
Średnie	16	9,3	11,0
Niskie	22	12,8	23,8
Bardzo niskie	69	40,1	64,0
Bez znaczenia	51	29,7	93,6
Nie dotyczy	11	6,4	100,0
Ogółem	172	100,0	

Bariery efektywnego funkcjonowania SSE na terenie gminy

Tabela 168. Czy występują czynniki utrudniające efektywne funkcjonowanie SSE

	Częstość	Procent	Procent skumulowany
Tak	18	10,5	10,5
Nie	154	89,5	100,0
Ogółem	172	100,0	

Tabela 169. W jakim stopniu poziom bezrobocia w regionie utrudnia efektywne funkcjonowanie SSE

Oddziaływanie	Częstość	Procent	Procent ważnych	Procent skumulowany
Wysokie	10	5,8	7,6	7,6
Średnie	7	4,1	5,3	13,0
Bardzo niskie	1	0,6	0,8	13,7
Bez znaczenia	1	0,6	0,8	14,5
Nie dotyczy	112	65,1	85,5	100,0
Ogółem	131	76,2	100,0	

Tabela 170. W jakim stopniu koszty pracy w regionie utrudniają efektywne funkcjonowanie SSE

Oddziaływanie	Częstość	Procent	Procent ważnych	Procent skumulowany
Wysokie	3	1,7	2,3	2,3
Średnie	11	6,4	8,4	10,7
Niskie	3	1,7	2,3	13,0
Bardzo niskie	1	0,6	0,8	13,7
Bez znaczenia	1	0,6	0,8	14,5
Nie dotyczy	112	65,1	85,5	100,0
Ogółem	131	76,2	100,0	

Tabela 171. W jakim stopniu kwalifikacje pracowników w regionie utrudniają efektywne funkcjonowanie SSE

Oddziaływanie	Częstość	Procent	Procent ważnych	Procent skumulowany
Wysokie	5	2,9	3,8	3,8
Średnie	9	5,2	6,9	10,7
Niskie	4	2,3	3,1	13,7
Bez znaczenia	1	0,6	0,8	14,5
Nie dotyczy	112	65,1	85,5	100,0
Ogółem	131	76,2	100,0	

Tabela 172. W jakim stopniu stan infrastruktury terenów inwestycyjnych w regionie utrudnia efektywne funkcjonowanie SSE

Oddziaływanie	Częstość	Procent	Procent ważnych	Procent skumulowany
Bardzo wysokie	1	0,6	0,8	0,8
Wysokie	6	3,5	4,6	5,3
Średnie	9	5,2	6,9	12,2
Niskie	3	1,7	2,3	14,5
Nie dotyczy	112	65,1	85,5	100,0
Ogółem	131	76,2	100,0	

Tabela 173. W jakim stopniu obecność inwestorów strategicznych w regionie, poza SSE, utrudnia efektywne funkcjonowanie SSE

Oddziaływanie	Częstość	Procent	Procent ważnych	Procent skumulowany
Bardzo wysokie	1	0,6	0,8	0,8
Średnie	4	2,3	3,1	3,8
Niskie	10	5,8	7,6	11,5
Bardzo niskie	2	1,2	1,5	13,0
Bez znaczenia	2	1,2	1,5	14,5
Nie dotyczy	112	65,1	85,5	100,0
Ogółem	131	76,2	100,0	

Tabela 174. W jakim stopniu wąska specjalizacja regionu (monokultura przemysłu), utrudnia efektywne funkcjonowanie SSE

Oddziaływanie	Częstość	Procent	Procent ważnych	Procent skumulowany
Wysokie	1	0,6	0,8	0,8
Średnie	5	2,9	3,8	4,6
Niskie	5	2,9	3,8	8,5
Bardzo niskie	4	2,3	3,1	11,5
Bez znaczenia	4	2,3	3,1	14,6
Nie dotyczy	111	64,5	85,4	100,0
Ogółem	130	75,6	100,0	

Tabela 175. W jakim stopniu położenie geograficzne regionu (monokultura przemysłu), utrudnia efektywne funkcjonowanie SSE

Oddziaływanie	Częstość	Procent	Procent ważnych	Procent skumulowany
Wysokie	3	1,7	2,3	2,3
Średnie	5	2,9	3,8	6,2
Niskie	4	2,3	3,1	9,2
Bardzo niskie	4	2,3	3,1	12,3
Bez znaczenia	3	1,7	2,3	14,6
Nie dotyczy	111	64,5	85,4	100,0
Ogółem	130	75,6	100,0	

SPIS TABEL

SPIS TABEL

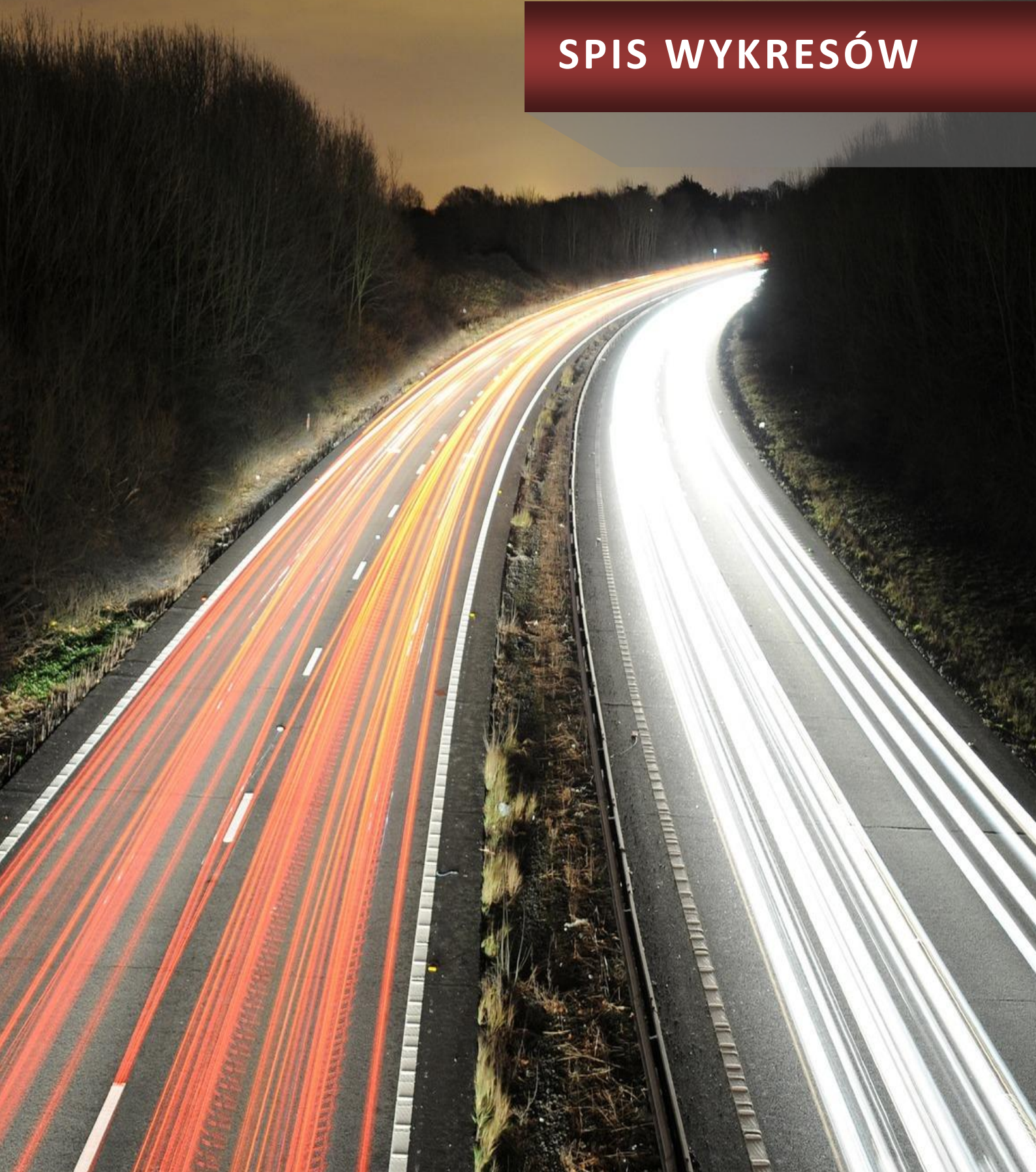
Tabela 1.	Struktura badanych przedsiębiorstw według województw	47
Tabela 2.	Struktura badanych przedsiębiorstw według obszaru prowadzonej działalności	47
Tabela 3.	Struktura badanych przedsiębiorstw według roku powstania	48
Tabela 4.	Struktura badanych przedsiębiorstw według formy własności kapitału	48
Tabela 5.	Struktura badanych przedsiębiorstw według kraju pochodzenia kapitału	48
Tabela 6.	Struktura badanych przedsiębiorstw według liczby zatrudnionych	48
Tabela 7.	Struktura badanych przedsiębiorstw według SSE	49
Tabela 8.	Struktura badanych przedsiębiorstw według sposobu powstania	49
Tabela 9.	Struktura badanych przedsiębiorstw według wielkości sprzedaży za granicą	49
Tabela 10.	Struktura badanych przedsiębiorstw według formy organizacyjno-prawnej	50
Tabela 11.	Struktura badanych przedsiębiorstw według rodzaju prowadzonej działalności	50
Tabela 12.	Czy firma przed rozpoczęciem działalności w SSE prowadziła już działalność	51
Tabela 13.	Jak długi trwało prowadzenie działalności przed przystąpieniem do SSE	51
Tabela 14.	Czy zmieniono profil działalności po przystąpieniu do SSE	51
Tabela 15.	Czy po przystąpieniu do SSE firma wygasila działalność poza SSE	51
Tabela 16.	Jaka część przychodów firmy jest generowana przez działalność zakładu w SSE	52
Tabela 17.	Czy przedsiębiorcy planują w przyszłości realizację kolejnej inwestycji	52
Tabela 18.	Czy przedsiębiorstwo planuje reinwestować zyski na terenie SSE	52
Tabela 19.	Znaczenie dostępności infrastruktury w lokalizacji inwestycji w SSE	53
Tabela 20.	Znaczenie dogodnego położenia komunikacyjnego w lokalizacji inwestycji w SSE	53
Tabela 21.	Znaczenie współpracy z samorządem w lokalizacji inwestycji w SSE	53
Tabela 22.	Znaczenie chłonności rynku zbytu w lokalizacji inwestycji w SSE	53
Tabela 23.	Znaczenie lokalnego rynku pracy w lokalizacji inwestycji w SSE	53
Tabela 24.	Znaczenie konkurencyjnych (niższych) kosztów pracy w lokalizacji inwestycji w SSE	54
Tabela 25.	Znaczenie ulg w podatku dochodowym w lokalizacji inwestycji w SSE	54
Tabela 26.	Znaczenie ulg w podatkach lokalnych w lokalizacji inwestycji w SSE	54
Tabela 27.	Znaczenie korzystnej ceny terenu inwestycyjnego w lokalizacji inwestycji w SSE	54
<i>Bariery związane z realizacją inwestycji w strefie</i>		
Tabela 28.	Trudności związane z uzyskaniem decyzji o inwestycji w SSE	55
Tabela 29.	Trudności związane z uzyskaniem pozwolenia na budowę	55
Tabela 30.	Zła i nieprzygotowana infrastruktura	55
Tabela 31.	Cena terenu inwestycyjnego	55
Tabela 32.	Konieczność przeniesienia dotychczasowego zakładu produkcyjnego	56
Tabela 33.	Problemy z naborem pracowników	56
Tabela 34.	Problemy ze współpracą z administracją SSE w okresie realizacji inwestycji	56
Tabela 35.	Problemy ze współpracą z samorządem lokalnym w okresie realizacji inwestycji	56
Tabela 36.	Brak możliwości wykorzystania ulgi podatkowej	56
Tabela 37.	Brak możliwości rozliczenia straty	57
Tabela 38.	Czy pojawiły się jakieś trudności z bieżącym funkcjonowaniem firmy w ramach SSE	57
Tabela 39.	Czy występują problemy z urzędem skarbowym	57
Tabela 40.	Czy występują problemy we współpracy z samorządem lokalnym w okresie bieżącej działalności	57
Tabela 41.	Czy występują problemy we współpracy z administracją SSE w okresie bieżącej działalności	57
Tabela 42.	Czy występują problemy we współpracy z innymi firmami na terenie SSE	58
Tabela 43.	Czy występują problemy związane z dostępnością komunikacyjną do SSE	58
Tabela 44.	Czy występują problemy związane z brakiem właściwej infrastruktury	58
Tabela 45.	Czy występują problemy związane z częstymi zmianami przepisów prawnych	58
<i>Jakie formy wsparcia zostały wykorzystane przez Państwa przedsiębiorstwo z tytułu inwestycji na obszarze SSE – można było wskazać więcej niż jedną odpowiedź</i>		
Tabela 46.	Ulg w podatku dochodowym	59
Tabela 47.	Ulg w podatkach lokalnych	59
Tabela 48.	Dotacje na B+R	59
Tabela 49.	Dotacje na szkolenia pracowników	59
Tabela 50.	Przygotowanie terenów inwestycyjnych	60
Tabela 51.	Przygotowanie infrastruktury	60
Tabela 52.	Obniżone ceny gruntu inwestycyjnego	60

Tabela 53. Czy firma prowadzi własną działalność B+R	61
Tabela 54. Udział zatrudnionych w działalności B+R	61
Tabela 55. Udział wydatków na B+R w przychodach ze sprzedaży w 2013 r.	61
<i>Czy przedsiębiorstwo wprowadziło (wdrożyło) w ciągu ostatnich trzech lat (od początku 2011 do końca 2013 r.) następujące typy innowacji? Jeśli tak to jakie</i>	
Tabela 56. Innowacje produktowe	61
Tabela 57. Innowacje procesowe	62
Tabela 58. Innowacje organizacyjne	62
Tabela 59. Innowacje marketingowe	62
<i>Czy innowacje wprowadzone w przedsiębiorstwie w ciągu ostatnich trzech lat (od początku 2011 do końca 2013 roku) były? Zaznaczyć tylko dla odpowiedzi wskazanych</i>	
Tabela 60. Innowacje produktowe	62
Tabela 61. Innowacje procesowe	63
Tabela 62. Innowacje organizacyjne	63
Tabela 63. Innowacje marketingowe	63
<i>Źródła finansowania działalności innowacyjnej, według ważności – 1 najważniejsze, etc.</i>	
Tabela 64. Wkłady wspólników	64
Tabela 65. Zysk niepodzielny	64
Tabela 66. Emisja akcji	64
Tabela 67. Fundusze venture capital/aniołowie biznesu	64
Tabela 68. Kredyt bankowy	65
Tabela 69. Leasing	65
Tabela 70. Emisja obligacji	65
Tabela 71. Fundusze unijne	65
<i>W jaki sposób w Państwa przedsiębiorstwie pozyskiwane są (innowacje) pomysły na nowe produkty, procesy, zmiany organizacyjne i marketingowe? – dowolna ilość odpowiedzi według ważności źródeł 1 – najważniejsze, etc.</i>	
Tabela 72. W oparciu o własne pomysły i zasoby	66
Tabela 73. Kopiowanie obcych rozwiązań	66
Tabela 74. Zaangażowanie specjalistów	66
Tabela 75. Zakup licencji, patentu, know-how	66
Tabela 76. Przejęcie przedsiębiorstwa posiadającego innowacje	67
Tabela 77. Współtworzenie z innymi przedsiębiorstwami w ramach SSE	67
Tabela 78. Współtworzenie z innymi przedsiębiorstwami poza SSE	67
Tabela 79. Współtworzenie z JBN w ramach SSE	67
Tabela 80. Współtworzenie z JBN poza SSE	68
Tabela 81. Współpraca z przedsiębiorstwami posiadającymi innowacje w ramach SSE	68
Tabela 82. Współpraca z przedsiębiorstwami posiadającymi innowacje poza SSE	68
Tabela 83. Czy firma otrzymuje wsparcie B+R ze strony SSE	68
<i>Jak często firma współpracuje z kooperantami</i>	
Tabela 84. Współpraca z kooperantami z obszaru SSE	69
Tabela 85. Współpraca z kooperantami z tej samej miejscowości	69
Tabela 86. Współpraca z kooperantami z tej samej gminy	69
Tabela 87. Współpraca z kooperantami z tego samego powiatu	69
Tabela 88. Współpraca z kooperantami z tego samego województwa SSE	69
Tabela 89. Współpraca z kooperantami spoza województwa, ale z Polski	70
Tabela 90. Współpraca z kooperantami spoza Polski	70
Tabela 91. Czy przedsiębiorstwo działa w branży, która może być uznana jako inteligenta specjalizacja	70
Tabela 92. Czy produkcja w zakładzie jest zautomatyzowana	70
Tabela 93. Czy planowane jest wprowadzenie automatyzacji produkcji	70
<i>Obecna struktura zatrudnionych w przedsiębiorstwie</i>	
Tabela 94. Wykształcenie podstawowe	71
Tabela 95. Wykształcenie zasadnicze zawodowe	71
Tabela 96. Wykształcenie średnie maturalne	71
Tabela 97. Wykształcenie średnie zawodowe	71
Tabela 98. Wykształcenie wyższe	72
Tabela 99. Pracownicy fizyczni	72

Tabela 100. Pracownicy administracji	72
Tabela 101. Menedżerowie średniego szczebla	72
Tabela 102. Menedżerowie wyższego szczebla	72
Tabela 103. Pracownicy zatrudnieni w wymiarze niepełnego etatu	73
Tabela 104. Pracownicy zatrudnieni w wymiarze pełnego etatu	73
Tabela 105. Pracownicy zatrudnieni na umowę – zlecenie	73
Tabela 106. Pracownicy zatrudnieni w oparciu o umowę o dzieło	73
Tabela 107. Pracownicy zatrudnieni w oparciu o umowę o staż/praktyki zawodowe	73
<i>Planowane zatrudnienie</i>	
Tabela 108. Czy planują Państwo zwiększyć zatrudnienie	74
Tabela 109. Planowany wzrost zatrudnienia	74
<i>Ocena umiejętności i kwalifikacji pracowników: zatrudnionych w ciągu ostatnich 12-stu miesięcy</i>	
Tabela 110. Pracowitość/wydajność pracy	74
Tabela 111. Poziom kwalifikacji zawodowych	74
Tabela 112. Znajomość języków obcych	75
Tabela 113. Doświadczenie zawodowe	75
Tabela 114. Organizacja pracy	75
Tabela 115. Dyspozycyjność	75
Tabela 116. Umiejętność pracy w zespole	76
Tabela 117. Samodzielność	76
Tabela 118. Kreatywność	76
Tabela 119. Podejmowanie działań na rzecz podniesienia swoich kwalifikacji i umiejętności	76
Tabela 120. Czy firma współpracuje ze szkołami wyższymi	77
<i>Obszary współpracy</i>	
Tabela 121. Tworzenie kierunków pod potrzeby przedsiębiorstw	77
Tabela 122. Praktyki zawodowe	77
Tabela 123. Specjalności na uczelni wyższej	77
Tabela 124. Współpraca z JST	77
<i>Jaki jest obszar i częstotliwość współpracy</i>	
Tabela 125. Działalność innowacyjna	78
Tabela 126. Działalność inwestycyjna	78
Tabela 127. Ulgi podatkowe	78
Tabela 128. Programy wsparcia finansowego	78
Tabela 129. Sprawy pracownicze	79
<i>Barriere współpracy z JST</i>	
Tabela 130. Przewlekłość procedur	79
Tabela 131. Brak elastyczności procedur	79
Tabela 132. Brak kompetencji pracowników JST	79
Tabela 133. Czy firma współpracuje z innymi przedsiębiorstwami z SSE	79
Tabela 134. Czy są Państwo zainteresowani nawiązywaniem relacji klastrowych	80
<i>Jaki obszar tematyczny/branża powinna być rozwijana przez klastery – można wskazać więcej niż 1 odpowiedź</i>	
Tabela 135. Wspólne badania	80
Tabela 136. Wspólna polityka zatrudnienia	80
Tabela 137. Komplementarne badania	80
Tabela 138. Wspólne zakupy mediów	80
Tabela 139. Współpraca w zakresie kontraktów z SSE	81
Tabela 140. Współpraca w zakresie kontraktów z JST	81
Tabela 141. Kto powinien inicjować działalność klastra	81
<i>Czy są Państwo zainteresowani korzystaniem z infrastruktury obiektów, jak poniżej</i>	
Tabela 142. Pracownie specjalistyczne	81
Tabela 143. Udział w konferencjach	81
Tabela 144. Udział w warsztatach, seminariach	82
<i>Jakie działania z zakresu społecznej odpowiedzialności biznesu realizuje Państwa Przedsiębiorstwo?</i>	
Tabela 145. Udostępnianie pomieszczeń	82
Tabela 146. Sponsoring klubów sportowych	82
Tabela 147. Sponsoring wydarzeń kulturalnych	82
Tabela 148. Wolontariat pracowników	82

Tabela 149. Struktura badanych JST według województw	84
Tabela 150. Struktura badanych JST według SSE	84
Tabela 151. Czy współpraca z inwestorami z SSE układała się dobrze	85
Tabela 152. Trudności we współpracy z inwestorami – można było wskazać więcej niż jedną odpowiedź	85
Tabela 153. Propozycje JST dotyczące współpracy na rzecz przygotowania wykwalifikowanych kadr pod potrzeby inwestorów strefowych	85
Tabela 154. Działania promocyjne JST realizowane w celu pozyskania nowych inwestorów	85
Tabela 155. Korzyści wynikające z funkcjonowania SSE na terenie gminy (można było wskazać więcej niż jedną odpowiedź)	86
<i>Oddziaływanie SSE na rozwój regionu w poszczególnych obszarach</i>	
Tabela 156. Oddziaływanie SSE na tworzenie nowych miejsc pracy w regionie	86
Tabela 157. Oddziaływanie SSE na poprawę stanu infrastruktury technicznej	86
Tabela 158. Oddziaływanie SSE na wzrost działalności inwestycyjnej poza SSE	87
Tabela 159. Oddziaływanie SSE na napływ kapitału zagranicznego	87
Tabela 160. Oddziaływanie SSE na rozwój nowych technologii	87
Tabela 161. Oddziaływanie SSE na wzrost atrakcyjności regionu dla nowych inwestorów	87
Tabela 162. Oddziaływanie SSE na podnoszenie kwalifikacji lokalnych kadr	88
Tabela 163. Oddziaływanie SSE na poprawę środowiska naturalnego	88
Tabela 164. Oddziaływanie SSE na dywersyfikację struktury produkcji i usług w regionie	88
Tabela 165. Oddziaływanie SSE na wzrost kosztów pracy	88
Tabela 166. Oddziaływanie SSE na zawężenie specjalizacji regionu	89
Tabela 167. Oddziaływanie SSE na ograniczenie konkurencji – wypieranie z rynku lokalnych przedsiębiorstw spoza SSE	89
Tabela 168. Czy występują czynniki utrudniające efektywne funkcjonowanie SSE	90
Tabela 169. W jakim stopniu poziom bezrobocia w regionie utrudnia efektywne funkcjonowanie SSE	90
Tabela 170. W jakim stopniu koszty pracy w regionie utrudniają efektywne funkcjonowanie SSE	90
Tabela 171. W jakim stopniu kwalifikacje pracowników w regionie utrudniają efektywne funkcjonowanie SSE	90
Tabela 172. W jakim stopniu stan infrastruktury terenów inwestycyjnych w regionie utrudnia efektywne funkcjonowanie SSE	91
Tabela 173. W jakim stopniu obecność inwestorów strategicznych w regionie, poza SSE, utrudnia efektywne funkcjonowanie SSE	91
Tabela 174. W jakim stopniu wąska specjalizacja regionu (monokultura przemysłu), utrudnia efektywne funkcjonowanie SSE	91
Tabela 175. W jakim stopniu położenie geograficzne regionu (monokultura przemysłu), utrudnia efektywne funkcjonowanie SSE	91

SPIS WYKRESÓW

SPIS WYKRESÓW

Wykres 1. Struktura badanych przedsiębiorstw według województw [w %]	16
Wykres 2. Struktura badanych przedsiębiorstw według SSE [w %]	16
Wykres 3. Struktura badanych przedsiębiorstw według roku powstania [w %]	17
Wykres 4. Struktura badanych przedsiębiorstw według liczby zatrudnionych [w %]	17
Wykres 5. Struktura badanych przedsiębiorstw według formy własności kapitału [w %]	18
Wykres 6. Struktura badanych przedsiębiorstw według obszaru prowadzonej działalności [w %]	18
Wykres 7. Struktura badanych przedsiębiorstw według wielkości sprzedaży za granicą [w %]	19
Wykres 8. Determinanty lokalizacji inwestycji na terenie SSE, których znaczenie oceniono jako „wysokie”	20
Wykres 9. Ocena barier związanych z realizacją inwestycji w SSE, odsetek respondentów, którzy przy danym problemie wskazali na „najważniejsze bariery”	21
Wykres 10. Problemy związane z funkcjonowaniem przedsiębiorstwa w SSE, odsetek respondentów odpowiadających twierdząco na zadane pytanie	22
Wykres 11. Wykorzystywane formy wsparcia przez przedsiębiorstwa działające w SSE	23
Wykres 12. Innowacje wdrożone w różnych segmentach działalności przedsiębiorstw	24
Wykres 13. Zasięg wprowadzonych innowacji w różnych segmentach działalności przedsiębiorstw	24
Wykres 14. Źródła finansowania działalności innowacyjnej – 1 najważniejsze, etc.	25
Wykres 15. Źródła pozyskiwania innowacji w przedsiębiorstwie – 1 najważniejsze, etc.	26
Wykres 16. Obecna struktura zatrudnienia według wykształcenia	28
Wykres 17. Obecna struktura zatrudnienia według rodzaju zatrudnionych	29
Wykres 18. Ocena umiejętności i kwalifikacji pracowników zatrudnionych w ciągu ostatnich 12 miesięcy (wskazania jako bardzo dobra)	30
Wykres 19. Obszary współpracy przedsiębiorstw funkcjonujących w ramach SSE ze szkołami wyższymi	30
Wykres 20. Obszary współpracy przedsiębiorstw funkcjonujących w ramach SSE z jednostkami samorządu terytorialnego (wskazane jako częste)	31
Wykres 21. Bariery w ramach współpracy przedsiębiorstw funkcjonujących w ramach SSE z jednostkami samorządu terytorialnego (wskazane jako wysokie)	32
Wykres 22. Obszary tematyczne, które powinny być rozwijane w ramach klastrów	32
Wykres 23. Kto powinien inicjować działalność klastra?	33
Wykres 24. Potencjalne obszary współpracy z lokalnymi instytucjami	33
Wykres 25. Działania z zakresu społecznej odpowiedzialności biznesu realizowane przez firmy działające na terenie SSE	34
Wykres 26. Struktura badanych JST według województw [w %]	36
Wykres 27. Struktura badanych przedsiębiorstw według SSE [w %]	36
Wykres 28. Czy współpraca z inwestorami z SSE układała się dobrze?	37
Wykres 29. Trudności we współpracy z inwestorami – można było wskazać więcej niż jedną odpowiedź	38
Wykres 30. Propozycje JST dotyczące współpracy na rzecz przygotowania wykwalifikowanych kadr pod potrzeby inwestorów strefowych	38
Wykres 31. Działania promocyjne JST realizowane w celu pozyskania nowych inwestorów	39
Wykres 32. Korzyści wynikające z funkcjonowania SSE na terenie gminy	40
Wykres 33. Oddziaływanie SSE na rozwój regionu w poszczególnych obszarach (wskazane jako wysokie i bardzo wysokie)	40
Wykres 34. Czy występują czynniki utrudniające efektywne funkcjonowanie SSE?	41
Wykres 35. Oddziaływanie poszczególnych barier występujących w regionie na efektywne funkcjonowanie SSE (wskazane jako wysokie i bardzo wysokie)	42

Zasady opracowania materiałów

Do publikacji będą przyjmowane prace mające charakter teoretyczny lub empiryczny, zawierające wartości merytoryczne, o odpowiedniej formie prezentacji, w których wykorzystano właściwe metody badawcze, nawiązano do dorobku dyscypliny finanse i w odpowiedni sposób to udokumentowano. Artykuły nadsyłane do publikacji w czasopiśmie *Finanse i Prawo Finansowe* mogą być przygotowane w języku polskim lub angielskim. Do treści artykułu napisanego w języku polskim należy dołączyć tytuł i streszczenie w języku angielskim. Przed publikacją artykuły będą recenzowane.

Wszelkie szczegółowe informacje na temat zasad recenzowania i wymogów edytorskich oraz formatka znajdują się na stronie internetowej czasopisma.

Zasady cytowania materiałów zawartych w czasopiśmie

W przypadku kopiowania i rozpowszechniania materiałów zawartych w niniejszym numerze czasopisma prosimy o podanie źródła, z którego pochodzą cytowane treści:

I. Nazwisko Autora, *Tytuł artykułu*, „Tytuł czasopisma” (e-czasopismo), numer i rok wydania, strona.

np.

J. Kowalski, *Sytuacja gospodarcza przedsiębiorstw przemysłowych w Polsce w 2013 r.*, „Finanse i Prawo Finansowe. Journal of Finance and Financial Law” (e-czasopismo), nr 1/2014, s. 110–125.